

mevzubahis

samimiyetle ciddiyet arasında

Yıl: 2 | Sayı: 10 | Kasım-Aralık 2021 | Genç İHH yayınıdır.

محمد رسول الله

PEYGAMBER
EFENDİMİZ (S.A.V.)

Özel Sayısı

"Muhabbetten
Muhammed (s.a.v.)
oldu hasıl, Muhammedsiz
muhabbetten ne hasıl"

Gül.
AŞKIN
MİHRÂBIDIR

Manifesto

insanlık bir buhran yaşıyor. Bu buhranı oluşturan sebepler, bakıp da göremediğimiz, görüp de hissedemediğimiz şeyler. İnsanoğlu bakmakla görmek, görmekle hissetmek arasındaki ince çizgiyi fark edebilseydi, her şey gün yüzü gibi anlaşılır olurdu.

Dünyada olup biten şeyleri anlamsızlaştıran, var olan bilgi enformasyonunun çeşitli manipölasyonlara uğrayarak insanları doğru bilgiye ulaştırıcı değil, belli zümrelerin kendi emellerini gerçekleştirmede bir araç olarak kullanmasıdır.

Böylesi bir düzende, iyiliği yaymak ve doğruluktan şaşmamak şiarıyla hareket eden bir topluluk olarak bize düşen, elbette ki bu bilginin yanlış kullanımına bir “Dur!” demektir. Bu amaç ve duygularla, gençleri bu yanlış bilgi akınından muhafaza etmek için yola çıktık.

Biliyoruz ki, gençlik bir çınardır. Ve bu çınarın oluşumu için tohum gereklidir. Tohum ise, ithal değil, tamamen yerli olmalıdır. Ekilen ithal tohumlar, körpe zihinleri zehirliyor, hakikati perdeliyor.

Söz konusu hakikatin muhafazasıysa ve iyilik denen olgu, kuru bir iyilikten de öte doğrulukla bağlantılı olduğuna göre, iyiliği yayarken doğruluğu da gözetenler, bilginin doğrusunu da göstermekle mükelleftir! Biz de bu doğruyu gösterme niyetindeyiz.

Kuruluş amacı gençleri bilgilendirmek, iyiliği teşvik etmek ve onlara bu dergide köşe vererek söz hakkı tanımak olan dergimiz, bu doğrultuda bilgi ve birikiminden istifade edebileceği herkesi yazar kadrosuna dahil eder, alanında uzman hocaları da misafir yazar olarak kabul ederek tüm bunları okur kitlesinin istifadesine sunar. Oluşturduğu ‘Gençler Yazıyor’ köşesiyle de her kesimden gencin görüşlerini ifade edebilmeleri imkanını sağlar.

Güzel bir amaçla çıktığımız bu yolda, siz kıymetli okurlarımızın ilgi ve alakalarına nazaran çok daha zengin içerikler ve yazar kadrosuyla mevzuları konuşmaya devam edeceğiz.

Kıymetli okurlarımız,

Fahr-i Kainat Efendimiz'in (s.a.v.) alemlere teşrifini andığımız Ekim ayını geride bıraktık. Her yıl, Kutlu Doğum Haftası'nı coşkuyla anıyoruz müslümanlar olarak. Ancak Efendimiz'i (s.a.v.), anlamadan yapılacak her anma, yerine getirilmesi gereken bir görevden öteye geçmez. Peki Fahr-i Kainat Efendimiz (s.a.v.) O'nu bir gün analım, sonra da hayatımızda yer vermeyelim diye mi getirdi bize Rabb-i Rahim'in yüce mesajlarını? Kişi, sevdiğinin hâliyle hâllenmiyorsa orada sevgiden söz edilebilir mi? Elbette ki hayır.

Hazreti Peygamber Efendimiz'in, yüce kitabımızın ifadesiyle insanları karanlıktan aydınlığa çıkarmak için gönderildiğini biliyoruz. O gönderildiği dönemde, insanları karanlıktan aydınlığa çıkardı ve âlem-i cemâl'e göçmesiyle manası tüm alemlere yayıldı. Ve bugün gönlü yüce mesajlara açık olanlara ışık olmaya devam ediyor. Ama “Devir kötü, ahlaksızlıklar çok, sevgisizlik hakim” diyen çok biliyorsunuz. Hepimiz diyoruz. Ancak kendimizi sigaya çekiyor muyuz acaba, “Ben ne kadar Efendime yakınlım, Rabbimin mesajlarına uyuyorum?” diye? Sevdiğimizi iddia ettiğimiz Peygamberimizin ahlakıyla ne kadar ahlaklanabildiğimizi sık sık düşünmemiz ve fark ettiğimiz istikamet dışı hâllerimizi düzeltme yoluna gitmemiz gerekmiyor mu sizce de? Biz gerek olduğunu düşünerek 10. sayımızı Fahr-i Kainat Efendimiz'e ayırmak istedik.

Efendimiz (s.a.v.)'i genç yaşımızda doğru tanımalı ve hayatımıza, davranışlarımıza ona göre istikamet vermeliyiz. Bizler, önce kendimizde bunu yapmalı ve Efendimiz (s.a.v.)'in nurundan nasibimiz gayretimiz ölçüsünde arttıkça çevremize de o güzel nuru yansıtmaya başlayabiliriz. Muhammed Uneys Demirel arkadaşımız bu sayımızda “Ben tek başıma ne yapabilirim ki?” sorusunu irdeledi. Bu soru üzerinde tefekkür etmeye başlamak ümidiyle... Diğer arkadaşlarımız da Fahr-i Kainat Efendimiz (s.a.v.)'in gençlere örnek olan davranışlarını yazdılar.

Her sayımızda olduğu gibi bu sayımızda da mimariden, geziye, deneme ve öykülere kadar zengin bir içerik hazırladık sizler için. Gönlünüzün nasibi bol olsun tefekkürden. Bir sonraki sayıda buluşmak üzere inşallah...

İLK MÜSLÜMANLARIN ÇOĞUNU
GENÇLER OLUŞTURUYORDU **06**

14 KUŞ, İKİ KANATLA
UÇAR

34 İSTANBUL CEZERİ
MÜZESİ

26 YÜCE PEYGAMBERİMİZİN
İNSANLIĞA GETİRDİĞİ
NİMETLER VE MESAJLAR

+ DİĞER KONULAR

- 16 SAHABE-İ KİRÂM HAZERÂTİ
- 23 ÖYKÜ
- 24 EYYÜP EL-ENSÂRİ HZ.
- 32 MONOLOGLAR 1
- 38 EFENDİMİZ (S.A.V.) VE TİCARET
- 41 HAMD Ü SENÂ

- 42 FOTOĞRAF HİKAYESİ
- 46 GENÇLİK NE İSTİYOR?
- 48 VAKİT VARKEN...
- 50 MİHRİMAH SULTAN KÜLLİYESİ
- 52 ÖYKÜ
- 55 GEZİ: BUZLUPINAR

mevzubahis

İÇİNDEKİLER

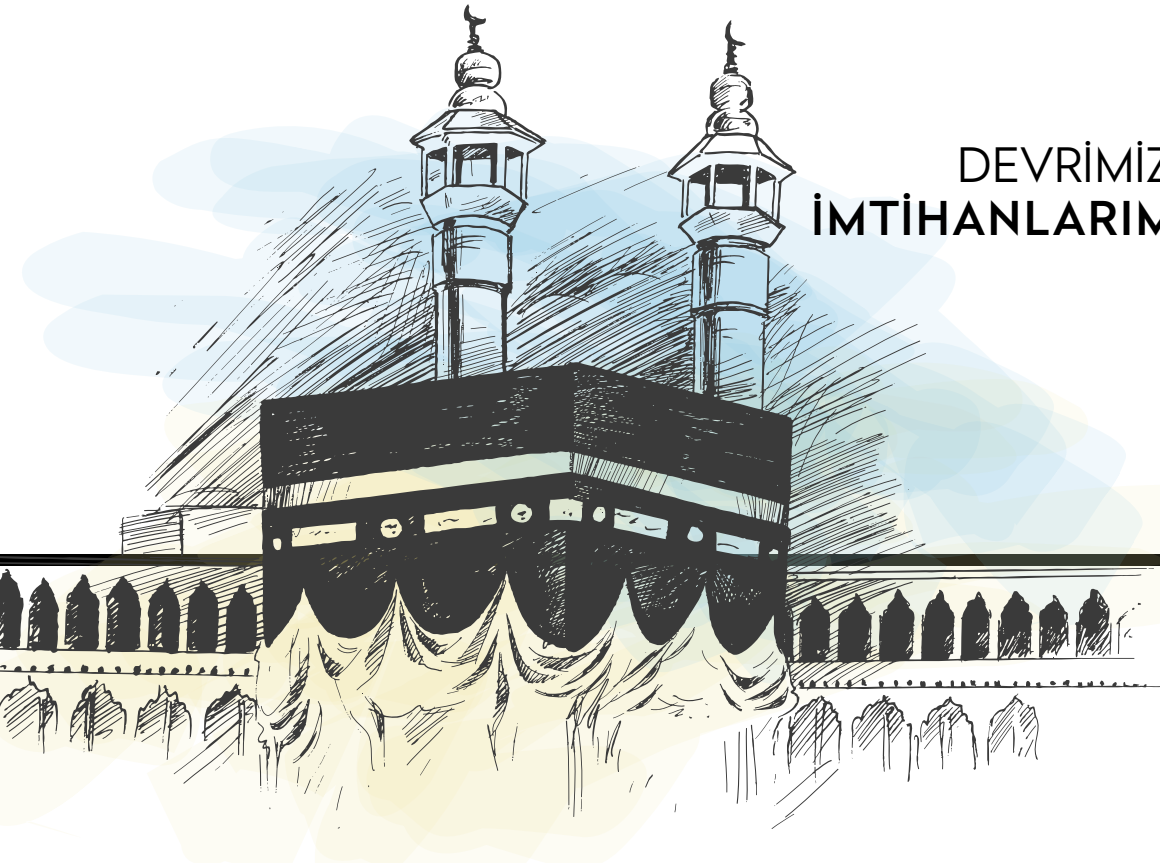

06 *Gül,*
AŞKIN MİHRÂBIDIR...

12

ÜMMETİN FİDANLARI

18

DEVRİMİZ FARKLI,
İMTİHANLARIMIZ AYNI

Gül. AŞKIN MİHRÂBIDIR...

Sevgili Mehmet Güneş'in tarifiyle "Çiçekler sultanı gül, Sultanlar Sultanı olan "Gül"ün remzidir. Çünkü "Gül", cümle güzellikleri şahsında cem etmiş "Güzeller Güzeli"dir. 'Gül, Aşkın Mihrabıdır' kitabının yazarı Dr. Mehmet Güneş'in Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ve "Gül" üzerine yayınladığı bir yazısını sizlerle paylaşmak istedik bu sayımızda. Sebebi yazıda.

Dr. Mehmet Güneş

Gül, evrensel kültürde; sevginin, sevgilinin, aşkın, güzelliğin, baharın, yeniden doğuşun, sevincin, coşkun, tâzeliğin, zarâfetin ve hikmetin sembolüdür. Fakat bizim kültürümüzde gül, bütün bu zâhîrî özelliklerinin yanında, bâtinî yönü ve remzettği mânâ itibâriyle Sevgili Peygamberimiz Aleyhisselâtu Vesselâm'ı simgelemesi, Fahr-i Kâinât Efendimiz'e duyulan emsâlsiz aşkı temsil etmesi dolayısıyla çok özel bir anlam ifâde etmektedir. Çünkü gül; ilâhî tecellîlerin nûrunu yansıtan güzellikleri, renginin, kokusunun, şeklinin ve sembolize ettiği kavramların müstesnâ özellikleriyle, Efendimiz'in insanlığa takdim ettiği ulvî değerleri ve bu değerlerin tedâî ettirdiği mânâ manzûmelerini en mükemmel bir biçimde vurgulayan çok lâtîf ve anlamlı bir simgedir. Yâni çiçekler sultanı gül, Sultanlar Sultanı olan "Gül"ün remzidir. Çünkü "Gül", cümle güzellikleri şahsında cem etmiş "Güzeller Güzeli"dir.

Aziz milletimiz "Gül"ü, edebiyattan mîmâriye, şiirden mûsikîye, tasavvuttan aşk-ı mecâziye, hat ve tezhip sanatlarından oymacılığa, ev içi süslemelerden mezar taşlarına, seramik ve duvar resimlerinden kıyâfetlere, isimlerden ziynet eşyâlarına, davranış biçimlerinden değer yargılarına, düşünce

sisteminden fikir hayatına kadar her alanda ser-tâc eylemiştir. Böylece Peygamber sevgisi etrafında şekillenen, "Gül" aşkıyla inşâ ve ihyâ edilen muazzam bir kültür ortaya çıkmıştır. Millî kültürümüzün ufkunu Rızâ-i Bârî oluşturmuş, özünü sevgi meydana getirmiş, mayasını da "Gül" muhabbeti teşkil etmiş ve bu değerlerin hayata tezâhürleri de ete-kemiğe bürünerek Muhâmmedî bir sevdâya dönüşmüştür. Ve doğumdan ölüme kadar hayatın her ânını "Gül" merkezli yaşayan, madde ve ruh dünyasından "Gül" sevdâlı parlılar saçan, kalemi ve kelâmıyla gönüllere "Gül" yüzlü güzellikler taşıyan bizim kültürümüz, ismiyle müsemmâ muhteşem bir "Gül Medeniyeti" tesîs ve inşâ etmiştir.

Bu medeniyetin; ümerâsı-ulemâsı, üdebâsı-şuarâsı, yazarı-çizeri, avâmı-havâsı, zengini-fakiri, esnafı-sanatkârı, köylüsü-kentlisi, büyüğü-küçüğü, kızı-erkeği... hâsılı kelâm 7'den 70'e herkesin ve A'dan Z'ye her kesimin gönlünde "Gül" sevdâsıyla katmer güller açmış ve kültür dünyamızda da bu aşkın hayata yansımaları her alanda ortaya çıkmıştır. Şöyle ki, insanımız; hayatının her ânında "Gül"le hemhâl olmuş, kültür değerlerinin maddî-mânevî bütün unsurlarını "Gül" aşkıyla anlamlı kılmış, dünyaya ve ukbâya

dâir her şeyin merkezine "Gül"ü koymuştur. Hâl böyle olunca; sanatkârlarımız "Gül" muhabbetiyle tezyîn edilmiş en zarîf güzellikleri eserlerine yansıtmış, nâsirlerimizin ve şâirlerimizin kalemlerinde birbirinden güzel kelâm gülleri açılmış, ulemâmızın ve evliyâmızın rahlesinde "Gül" goncaları yetişmiş, ümerâmızın duyguları, düşünceleri, ideâlleri ve hayâlleri "Gül" kokularıyla mayalanmış ve pâdişahlarımız O'nun "Kadem-i pâk"ını başlarına taç etmişler, O'nun Şehri'nin tozunu gözlerine sürme diye çekmişlerdir. Ayrıca, millî dehânın oluşturduğu değerlerimiz; her türlü eşyâya yansıyan desen ve süslemelerimiz; düşünce dünyamızdaki, mûsikimizdeki, folklorumuzdaki fikrî ölçülerimiz; günlük hayatımızdaki tavır ve davranışlarımız hep "Gül" aşkıyla şekillenmişti. Netîce itibâriyle şunu ifâde etmeliyiz ki, bizim kültür kodlarımız Peygamber sevgisiyle formatlandığı için, "Gül" aşkının en zarîf tezâhürleri madde ve mânâ dünyamıza ilmik ilmik dokunmuştur. "Gül"; beşikten mezara kadar hayatın her safhasına; en muallâ sembol, en mübârek mazmûn, en muazzez motif olarak hakkedilmiş; kültür dünyamızın anlam ve kavram haritalarının her bir karesine en güzel bir biçimde nakış nakış işlenmiştir. Böylece "Gül" etrafında

şekillenen bu sevgi, bir kültür pınarı olmanın çok ötesine geçmiş ve coşkun bir medeniyet ummânına dönüşmüş, yâni muazzam bir "Gül Medeniyeti" ortaya çıkmıştır.

Şimdi bütün bu söylediklerimizi daha tafsilâtı olarak izah edelim: Yeryüzünde peygamberinin ismini millî bir sembol hâline getiren, Hz. Muhammed(s.a.v.)'in adını askerlerine rumuz olarak veren, bayrağındaki "Hilâl"le "Bir Allah inancını", "Yıldız"la "Hz. Muhammed(s.a.v.)'e îmanını" ifâde eden ve cümle güzellikleri "Gül"de gören millet, Türk Milleti'dir. Gerçekten de milletimiz, "Adı güzel, kendi güzel Muhammed" diyerek bütün güzellikleri ve muhabbeti Muhammedî bir sevdâ etrafında idrâk etmiştir/etmektedir.

Sevgili Peygamberimiz(s.a.v.)'e, O'nun Ehl-i Beyt'ine ve sevdiklerine âit isimlerin evlâtlarımıza en çok verdiğimiz isimler olması

da, "Gül"e karşı duyduğumuz muhabbetin, hürmetin, aşkın ve iştiyâkın çok açık bir göstergesi değil midir? Ayrıca milletimiz; Hz. Muhammed(s.a.v.)'e duyduğu sınırsız sevgi ve saygı sebebiyle, O'nun adını olduğu gibi almayı -O isme lâayık bir hayatı yaşamanın imkânsızlığı sebebiyle- O'na karşı bir nevî hürmetsizlik telâkki etmiş, O'na karşı gösterilecek saygıda edebe riâyetkâr olmak için de çok hassas davranmış, bu hususta -aşağıda izah edeceğimiz gibi- takdire şâyan bir idrâk, çok yüksek bir suur ve derinlemesine bir zarâfet ortaya koymuştur. Şöyle ki: Bizim dinî kültür ve inanç değerlerimize göre; Şanlı Peygamberimiz(s.a.v.)'in mübârek ismi olan "Muhammed"; "pek çok kere övülmüş, birçok defâ hamd ve senâ olunmuş" anlamlarına gelmektedir ve Peygamber Efendimiz(s.a.v.)'den başka kâmil mânâda hamd edebilecek hiçbir beşerin bulunmadığına îman

BİZİM KÜLTÜRÜMÜZDE GÜL, ZÂHİRÎ ÖZELLİKLERİNİN YANINDA, BÂTİNÎ YÖNÜ VE REMZETTİĞİ MÂNÂ İTİBÂRIYLA SEVGİLİ PEYGAMBERİMİZİ SİMGELEMESİ, FAHR-İ KÂİNÂT EFENDİMİZ'E DUYULAN EMSÂLSİZ AŞKI TEMSİL ETMESİ DOLAYISIYLA ÇOK ÖZEL BİR ANLAM İFÂDE ETMEKTEDİR.

“GÜL MEDENİYETİ”NİN MÜRŞİTLERİ, “GÜL” KOKULU RAHLELERDE NEFSİMİZİ DİZGİNE VURMUŞ VE BİZLERİ “GÜL” AŞKIYLA PUSATLAYIP KIYÂMA DURDURMUŞ; YARIM KALMIŞ SEVDÂLARDAN YÜKSELEN “AH”LARI, “EYVÂH”LARI, “MUHABBETULLAH” İLE BULUŞTURMUŞTUR.

edilmektedir. Milletimiz bu inancına ilâveten; “Muhammed” adını alan bir kimsenin taşıdığı isme yapılacak uygunsuz bir hitâbın ya da nitelemenin Efendiler Efendisi’nin rûhunu muazzep edeceği düşüncesinden ve Efendimiz’e karşı duyduğu hudutsuz saygıdan dolayı da, “Muhammed” adını telâffuzda aynen kullanmaktan şuûrlu olarak kaçınmıştır. Milletimiz “Muhammed” adını önceleri “Mehmed”, bilâhare de “Mehmed” şeklinde telâffuz etmiş ve evlâtlarına -bu yüce ismin ağırlığını “taşıyamaz” ya da “halel getirir” endişesiyle- “Muhammed” değil, “Mehmet” demeyi edeben daha uygun görmüştür. Zâten, yazılı metinlerde “Muhammed” diye yazan, yazılış aynı, okunuşu farklı olan bu kelimeyi ‘Mehmed’ diye telâffuz eden edep ve nezâket Türk Milleti’ne has bir hassâsiyettir. Böylece hem Efendimiz’in ismi yâd edilmekte, hem de O’na hürmette kusur

etmeme anlayış ve zarâfeti ortaya konulmakta, bu sûretle iki güzel amel birden işlenmiş olmaktadır. Peygamber Efendimiz(s.a.v.)’in isminin mânâsına böylesine değer veren ve bu denli ince düşünerek “Gül”e muhabbet ve hürmetini çok zarîf bir biçimde ortaya koyan bu azîz millet, askerine de “Mehmetçik” adını vererek; gönül diliyle ordusuna; “O’nun adına savaşılan asker”, yâni “O’nun askeri” demiştir/demektedir. Milletimiz; Hz. Muhammed Mustafa(s.a.v.)’nin adı her zikredildiğinde salâvât getirip, salât ü selâm edip O’nu sözlü olarak yâd ettiği gibi; sağ elini kalbinin üzerine koymak sûretiyle de O’na olan kalbî bağlılığıyla birlikte, O’nun sevgisinin her an yüreğinde olduğunu hâl diliyle ifâde etmiştir/etmektedir. Türk Milleti, Fahr-i Kâinât Efendimiz’e olan muhabbetinden ve bağlılığından dolayı çocuklarına; O’nun, oğullarının, kızlarının, eşlerinin, torunlarının, Ashâbının isimlerini vermiştir/vermektedir.

“Gül”e duyduğu muhabbetten dolayı erkek çocuklarına Ahmed, Mahmud, Hamid ve Mustafa gibi O’na nispet edilen adlar koyan milletimiz; kerîmelerine de sıklıkla, Hatice, Ayşe, Fatma, Zehra, Zeynep, Rukiye gibi Hz. Peygamber(s.a.v.)’in eş veya kızlarının isimlerini koymuştur/koymaktadır.

Ayrıca Türk Milleti, “Gül” aşkının bir başka nişânesi olarak da kız evlâtlarına “Gül”ü çağrıştıran isimler de vermiştir /vermektedir.

“Sanı Çiçek İlâhisi”nde Yunus Emre; “Sordum san çiçeğe Gül sizin nenüz olur? Çiçek eydür iy Derviş, Gül Muhammed teridür...”

diyerek, gülün kokusunun Efendimiz’in terinden kaynaklandığına telmihte bulunmuştur. Bizim insanımız, gülü her kokladığı ya da gül suyu döküldüğü zaman, “Gül”ün terinden bir zerreyi teneffüs ettiği düşüncesiyle Salâvât-ı

Şerife getirmeyi de hiç ihmâl etmemiştir. “Gül”e hürmeten, gül yaprağını yerlere atmamış ve kitap sayfaları arasında kurutarak tâzimle saklamıştır/saklamaktadır.

Milletimiz, gönül tahtının sâhibi olan “Gül”e duyduğu derûnî aşk sebebiyle; O’nun sevgili zevcesi Hz. Aişe (r.anha) Vâlidemiz’in adını kızlarına sembol yapmış, onlara da “Ayşecik” demiştir/demektedir. Ve yine milletimiz, Peygamber Sevgisi’nin bir tezâhürü olarak Efendimiz’in remzi olan “Gül”ü, Şanlı Peygamberimiz(s.a.v.)’in sevgili zevceleri olan Hz. Aişe (r.anha) Vâlidemiz’le yan yana getirmek, “Allah’ın Habîbi”yle, “Allah’ın Habîbinin Sevgilisi”ni bir arada anmak için “Ayşegül” veya “Gülayşe” terkipleri yapmıştır/yapmaktadır. Kezâ, milletimizin çocuklarına en çok koyduğu isimlerin başında Ehl-i Beyt isimlerinden olan; Hasan, Hüseyin, Muhsin, Ali, Fatma, Hatice, Zeynep, Ümmü Gülsüm... adları gelmiştir/gelmektedir. Bütün bunlardan sonra şunu ifâde etmemiz gerekir ki, Devlet İstatistik Enstitüsü’nün verilerine göre, ülkemizde en fazla koyulan ismin hâlâ “Mehmet” olması, bu azîz milletin gönlündeki Muhammedî sevdânın -her şeye rağmen- azalmadığını göstermiştir/göstermektedir.

Allah aşkını bütün sevgi türlerinin en üstünde tutan “Gül Medeniyeti”nin edebiyâtında, Allah’ın Habîbi’nin sevgisine, övgüsüne, anlatılmasına ve anlaşılmasına elbette ki çok özel bir ihtimâm gösterilmiş; O’nun büyüklüğüne, üstün özelliklerine, hayat tarzına, ahlâkına ve mûcizelerine duyulan hayranlık, şâirlerin, nâsirlerin, âriflerin, âlimlerin en güzel eserlerinde dile gelmiştir. Evliyâmız; tasavvufi terbiyenin oluşturduğu sevdâ ikliminde “Gül” aşkını “hâl” ile hem tedris etmiş, hem tâlim ettirmiş, hem de “kâl” ile gönül imbiğinden süzülen incileri kültür ve edebiyâtımıza hediye etmişlerdir...

“Gül Medeniyeti”nin şâirleri, en güzel şiirlerini O “Gül”le taçlandırmış, insanımızın yüreğini mısra mısra bölerek “Gül” yaprağına belemiştir.

“Gül Medeniyeti”nin nâsirleri, güneşin ve yıldızların ışık aldığı “Gül”ün “Sonsuz Nur”unu anlatmış; “Gül”ün nûrundan gözleri kamaşan dolunayın, bulutları perde yapıp saklandığını yazmıştır.

“Gül Medeniyeti”nin âlimleri, çoraklaşan ruhlarımızı ve şerha şerha olmuş sînelerimizi “Gül”ün rahmet ikliminde aşka getirmiş; hazan değmiş gönüllerimizi yeniden yeşertmiştir.

“Gül Medeniyeti”nin mürşitleri, “Gül” kokulu rahlelerde nefsimizi dizgine vurmuş ve bizleri “Gül” aşkıyla pusatlayıp kıyâma durdurmuş; yarım kalmış sevdâlardan yükselen “ah”ları, “eyvâh”ları, “Muhabbetullah” ile buluşturmuştur.

Üdebâmız, edebiyâtımıza birbirinden güzel güller armağan etmişler, gönül dünyamızı “Gül” kokusuna bürümüşler, manzûm ve mensûr eserlerle yüreklere Gül Cemreleri düşürmüşlerdir. Yüreklere Gül Cemreleri düşen şuâramız, ümerâmız, ulemâmız ve bilcümle sanatkârimiz, sözün bittiği yerde başlayan “Ufuk Peygamber”e yazdığı “Na’t”larla kelâmı kanatlandırarak gönülleri

aşka getirmiş; kandillerin nûruna, “Mevlid”lerle nur katmış; levhalar hâlinde tertip ettiği “Hilye-i Şerîf”lerle câmilere, evleri, dükkânları süslemiş; “Muhammediye”lerle, “Mi’râciye”lerle, “Sîret”lerle, “Mensûr Hadis Derlemeleri”yle “Hat”larla, “İlâhî”lerle, “Salât-ı Ümmiye”lerle “Gül”e duyulan emsâlsiz aşkı ve sonsuz sevgiyi, akıllara durgunluk veren bir güzellikte dile getirmiştir. Öyle ki, sâdece O’nun hayatını anlatan Siyer, Sîret, Esmâ-i Nebî, Gazavât-ı Nebî, Ahlâku’n-Nebî, Hicretü’n-Nebî, Mû’cizât, Şefâat-nâme, Kırk Hadis, Yüz Hadis, Binbir Hadis gibi onlarca edebî tür oluşmuş; gerek telif, gerekse anonim türlerde -destan, ninni, mânî, bilmece, hikâye gibi- O’nu anlatan sayısız eserlerden meydana gelen, “Peygamber Edebiyâtı” diyebileceğimiz çok geniş, çok muhtevâlî, çok sanatkârâne ve çok zengin bir külliyyât ortaya çıkmıştır.

Dünyada hiçbir medeniyetin edebiyâtında Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) kadar edebiyâta konu olan, O’nu anlatmak için yazılan eserlerle çok zengin bir külliyyât oluşturulan, hakkında en içten, en samîmî ve en güzel sözler söylenip anılan ve anılmaya devam eden ikinci bir insan daha yoktur. Bu vâdide bizim kültürümüz o denli muhteşemdir ki, başka hiçbir kültür, “Peygamber Edebiyâtı” mevzûunda bizimle aslâ

mukâyese edilemez. Çünkü şâir ve nâsirlerimiz “Gül” aşkını; aldıkları tasavvufî terbiyenin getirdiği coşkun ilhâm ve her şeyi O’nunla anlamlı kılma anlayışıyla yürekten teneffüs etmişler ve edebiyâtımıza kemiyet ve keyfiyet itibâriyle olağanüstü sayı ve güzellikle şâh eserler kazandırmışlardır.

Şâirlerimiz, şiir burçlarında, “Na’t” denilen rengârenk çiçekler açtırmış, sözlerini O’nunla ziynetlendirdiği için en güzel sözleri “Na’t-ı Şerîf”lerde dile getirmiş ve kalpleri “Gül” kokularıyla sermest etmiştir. Mâlum olduğu üzere na’t, Hz. Muhammed (s.a.v.)’i methetmek ve O’ndan şefâat dilenmek amacıyla yazılan eserlerin genel adıdır. Türk Edebîyatı’nda na’tlar çok çeşitli şekillerde, farklı nazım biçimlerinde yazılmış ve takdir e şâyan bir yekûna ulaşmıştır. Asırlar boyu süren, muhteşem bir gelenek oluşturan ve sayısız dîvânlar meydana getiren na’tlar, günümüzde modern çizgilerle devam etmektedir. Zâten na’t yazmak, okumak ve dinlemek, milletimiz için muazzam bir zevk ve an’ane hâline gelmiştir. Ve böylece, Efendimiz’e duyulan samîmî ve nâmütenâhî muhabbetin bir tezâhürü olan na’tların milyonlarca örneği kaleme alınmıştır.

Üstelik, Türk Milleti olarak Fahr-i Kâinat Efendimiz(s.a.v.)’e duyduğumuz bu hudutsuz sevgi, saygı, bağlılık ve îmanımızın sanata olan tezâhürü, sâdece edebiyâtla sınırlı değildir. Bizim kültür geleneğimizde; dînî, ilmî ve edebî bütün eserlere; Cenâb-ı Hakk’a hamd mâhiyetindeki “hamdele” ve Efendimiz’e salât ü selâm eden “salvele” ile başlanması klâsik bir kâidedir. Manzûm eserler olan dîvân ve mesnevîlerde ise Tevhîd ve Münâcâttan sonra Allah Resûlü(s.a.v.)’nü metheden bir na’tın bulunması vazgeçilmez bir âdettir. Bu meyanda, manzûm eserlerin mukaddimelerindeki “salvele” bölümünde de bâzen birkaç cümle veya birkaç beyitle, bâzen de müstakil bir bölüm hâlinde na’tlar yer almıştır.

Yâni Türk Milleti’nin rûhunda yer etmiş olan Muhammedî sevdânın tezâhürü, hayatın ve sanatın her alanında olduğu gibi, edebiyat sâhasında da kendisini göstermiştir /göstermektedir. Ecdâdımızda olduğu gibi, bugünkü toplumumuzda da ediplerimizin kaleme aldığı eserlerle yine “Gül” aşkı gönülleri aşka getirmekte ve bu sevginin tezâhürleri yine her sâhada kendisini göstermektedir.

Kültürümüzdeki “Gül” aşkı o noktaya varmıştır ki, Peygamber Efendimiz(s.a.v.)’in dünyaya teşrifleri asırlardır milletimiz tarafından “Mevlîd-i Nebevî” ya da “Mevlîd-i Şerîf” adıyla anılmış ve “Mevlid Kandili” olarak kutlanmıştır. Türk Milleti, Efendiler Efendisi’ne karşı duyduğu sevgiyi muhteşem bir gelenek hâline getirmiş ve Resûlullah(s.a.v.)’ın doğumu asırlardır şükran duyguları içinde idrâk edilmiş, mevlidler okunmuş/ okutulmuş, salât ü selâmlarla, ilâhî ve duâlarla O “Gül” tâzimle yâd edilmiştir. “Mevlid” diye bilinen manzûm eserler, milletimizin Sevgili Peygamberimiz(s.a.v.)’e duyduğu muhabbetin, saygının, bağlılığın duru bir Türkçe ile; en veciz ifâdesi, en nâzenin göstergesi ve “Gül” aşkıyla şekillenmiş rûhumuzun gül-efşân bestesidir.

İslâm Dünyası’nda resmî devlet töreniyle Mevlid Kandili ilk defâ Türkler tarafından kutlanmıştır. XIII. asırda Erbil Atabeklerinden Muzafferüddin Gökbörü tarafından iki ay süreyle ilim, sanat ve ibâdet ağırlıklı olarak ihtişamlı bir şekilde Mevlid Kandili ihyâ edilmiştir. Muzafferüddin Gökbörü’nün çok büyük masraflarla tertip ettiği kutlamalar; büyük bir ilgi görmüş ve birçok ilim adamı tarafından da ilk resmî mevlid töreni olarak kabul edilmiştir. İstanbul’da ilk Mevlîd-i Şerîf, Ayasofya’nın câmiye çevrilmesi dolayısıyla Fatih tarafından okutulmuştur. Osmanlılar zamanında resmî mevlid töreni III. Murad devrinden itibaren devlet protokolünde yer almaya başlamış ve böylece halk

nazarında gittikçe artan bir rağbet kazanmıştır. Sultan II. Mahmud zamanında Mekke’de mevlid töreni tertip edilmiş, 1910 yılında, Sevgili Peygamberimiz(s.a.v.)’in doğum günü, dînî ve millî bir gün olarak resmî bayram hâline getirilmiştir. Diyânet İşleri Başkanlığı’mız tarafından Efendimiz’in dünyaya teşrif ettikleri hafta, 1989 yılından itibaren “Kutlu Doğum Haftası” olarak ilan edilmiştir. Bu tarihten beri DİB, Allah Resûlü(s.a.v.)’nün dünyaya teşrif ettikleri 20 Nisan tarihini “Gül Günü” ve tâkip eden altı günü de “Kutlu Doğum Haftası” olarak “Gül”ü anlama ve anlatma faaliyetleri çerçevesinde büyük bir katılım ve coşku içinde kutlamaktadır.

Bizim kültürümüz “Gül” aşkıyla şekillendiği için, O’nsuz hiçbir sevincin, hiçbir övücün bizce hiçbir anlamı yoktur. Türklerdeki Peygamber Sevgisini, O’na duyulan muhabbet ve tâzimi en veciz bir biçimde “Vesîletü’n-Necât” dile getirmiştir. Bu sebeple, “Mevlîd-i Şerîf”, milletimiz tarafından, Mevlid Kandili başta olmak üzere, Kadir, Mi’rac, Regaip ve Berat gibi mübârek gün ve gecelerde; ölüm, doğum, evlenme, sünnet, hac farızasını ifâ etme, asker uğurlama gibi özel günlerde; şehitlerin, din büyüklerinin ve devlet adamlarının ruhlarını tâziz için; duâlar ve aş-ı şerîfler eşliğinde, ilâhîlerle, tekbirlerle ve salât-ı ümmiyelerle birlikte asırlardır büyük bir huşû içinde okunmakta, okutulmakta ve dinlenmektedir.

Milletimizin gönlündeki Muhammedî Sevdâ’yı dile getiren eserlerden birisi de “Hilye-i Şerîfe”lerdir. “Hilye”, kelime anlamıyla “süs, takı, ziynet, cevher, yüz güzelliği, ruh güzelliği, güzel sıfatlar ve güzellikler manzûmesi” demektir. İstîlâhî mânâda ise “Hilye”, Hz. Peygamberimiz(s.a.v.)’in yaratılışını, dış görünüşünü, fizikî özelliklerini, ruhî güzelliklerini, emsâlsiz meziyetlerini ve müstesnâ sıfatlarını yazıyla ifâde etmek için kullanılan bir deyim, bir mazmûn olmuştur. Deyim anlamındaki hilye, “Şemâil”lerden doğmuş olup, şemâil ve siyerlerden daha kısa,

fakat daha edebî ve sanatkârane bir üslûpla yazılan manzûm veya mensûr eser demektir. “Hilye” denen ve yalnızca Osmanlı şâirleri ve edipleri tarafından kullanılan bu edebî türle ecdâdımız; Efendimiz’in fizikî ve ruhî özelliklerini şiir diliyle tasvir etmiş, rûhumuzu derinden etkileyen muhteşem eserler yazmış ve böylece, “Gül” aşkıyla her türlü güzelliğin zirvesine yürümüştür. Dîvân Edebîyatı’nda bu türün en meşhur örneği, Hâkânî Mehmet Bey’in kaleme aldığı “Hilye-i Hâkânî” diye de bilinen “Hilye-i Saâdet”tir.

İslâm inancı, Allah Resûlü(s.a.v.)’nü sûretle tasvir etmeyi yasakladığı, yalnız sözle ifâde etmeye ruhsat verdiği için, harflerin şiiri olan hat sanatıyla Efendimiz’in şemâilini anlatan ve “Hilye-i Şerîf” adı verilen levhalar yapılmıştır. Bu levhalar, müminlerin İki Cihan Serveri’ne duydukları sevginin estetik bir tablosu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu maksatla meşhur hattatlarımız, Sevgili Peygamberimiz(s.a.v.)’in şemâilini anlatan hadislerle, O’nun rahmet ve fazîletini ifâde eden âyetleri levha hâlinde tertip ve tezyîn etmişler, “Garîk-ı bahr-ı isyânım, dahîlek Yâ Resûlallah” gibi berceste mısralarla bezemişler, farklı

hat ve istiflerle nâdide eserler ve tablolar meydana getirmişlerdir.

İnsanımız, Peygamber sevgisinin ihtişamlı bir göstergesi olan “Hilye-i Şerîf”leri evlerinde bulundurmakla, “Gül”ün remzettği mânâ ikliminin feyz ü bereketinden ve -biiznillah- O’nun şefâatinden nasîpdâr olacağına inanmıştır/inanmaktadır. “Vird-i Muhammedî” veya “Gül-i Muhammedî” adı verilen gül şeklindeki “Hilye-i Şerîf”ler de Türk kültürüne has nişânelerdir.

Hülâsa biz; “Gül” aşkından yansıyan ışıkla, karanlık geceleri müjdeli bir şafakla yırtarak nurlu bir sabaha vâsil olmuş; hayatın bütün güzelliklerini “Gül”de bulmuş, her şeyi “Gül” aşkıyla anlamlı kılmış ve Muhammedî sevdâlarla aşka gelmiş bir milletiz...

Mübârek ecdâdımız gibi Efendimiz’e yaraşır bir Müslüman, O’nun yolundan ayrılmayan bir ümmet ve O’nun tebcîl ve tebşîrine yaraşır bir millet olmayı; sâdece yaşadığımız coğrafyanın istikbâli için değil, bütün İslâm Âlemi’nin istiklâli için yeniden başarmak mecbûriyetindeyiz. Kültür ve medeniyetimizin bizlere bahşettiği ferâset ve basîret,

mübârek ecdâdımızdan tevârûs ettiğimiz asâlet ve hamiyet, Kâinatın Solmayan Güllü’ne duyduğumuz ve duyacağımız aşkı ve muhabbeti yeniden inşâ, ihyâ ve ibdâ için gerekli bütün referanslar “Gül Medeniyeti”nde mevcuttur. Yeter ki, kültürel kodlarımızı, anlam ve kavram haritalarımızı, medeniyet tasavvurumuzu, Müslüman olma şuûrumuzu ve “Gül” aşkını kaybetmeyelim. Zîrâ bizim kültür ve medeniyetimizin; adı “Gül”dür, yâdi “Gül”dür, özü “Gül”dür, sözü “Gül”dür, yüzü “Gül”dür, tadı “Gül”dür, tuzu “Gül”dür...

Bu gerçeği dile getiren, kültür dünyamızın ve insanımızın hâline tercüman olan Ümmî Sinan’ın mısralarıyla hatm-i kelâm edelim: “Gül alurlar, gül satarlar, Gülden terâzi tutarlar, Güllü gül ile tartarlar; Çarşı pazarı güldür gül...

Toprağı güldür, taşı gül, Kuruşu güldür, yaşı gül, Has bahçesinin içinde, Serv ü çınarı güldür gül...

Gülden değirmeni döner, Anun ile gül öğünür, Akar suyu döner çarkı, Bendi, pınarı güldür gül...”

ÜMMETİN FİDANLARI

Derdi de dermanı da aşkı. O aşk üzere attı adımlarını ümmetin yolu şaşmasın diye. O aşk üzere yaydı nurunu. Gökte güneş, gönülde ışık olup açtı gözlerdeki cümle masıva perdelerini.

✍ Ayşegül Kayar

Yola çıkan haritaya, denize çıkan pusulaya sarılır; çöle düşen suyu, suya düşen toprağı arar. Dertli elbette dermanı umar. Ama alemlerin ayan oluşuna sebep aşkın ve onun en yüce muhatabı muhabbetli Muhammed'in derdi de dermanı da birdir. Derdi de dermanı da aşkı. O aşk üzere attı adımlarını ümmetin yolu şaşmasın diye. O aşk üzere yaydı nurunu. Gökte güneş, gönülde ışık olup açtı gözlerdeki cümle masıva perdelerini. Her bir hali her insana örnek, muhabbet Peygamberi özellikle ümmetin gençlerinin yollarına ışık tutabilecek şu sözleriyle rehber oldu.

"Beş şey gelmeden evvel beş şeyi fırsat bil! Ölmeden önce hayatının, hastalık gelmeden sağlığının, meşguliyet gelip çatmadan önce boş vaktinin, ihtiyarlık gelmeden önce gençliğin, fakirlik gelmeden önce zenginliğinin"

Efendimiz bedenlen son peygamber olarak gelmiş olsa da O'nun manası bütün enbiya ve mürselinden evveldir. Bundan dolayı her birinin önündeki adım ve elindeki pusula yine Efendimizdi. Onlar da O'nun mana yönünde ardındaki gençleri ve yoldaşlarıydı.

Bedenen yaşadığı zamana dönecek olursak Efendimizin her daim Hakk yönünü gösteren bir pusula oluşu ve gençlerle iletişimi İslam'ın ilk yayıldığı dönemlerden itibaren karşımıza çıkmaktadır.

Her daim gençlerle iletişim halinde olan, gençlere sorumluluk veren

ve gençlerin fikirlerine değer veren bir lider. Devlet işlerin ve askeri alanda kritik görevleri gençlere veren bir komutan. O'nun gençlere olan güvenine ve sorumluluk vermesine örnek verecek olursak; Efendimiz peygamberliği bildirildiğinde Hz. Ömer ve Hz. Ebubekir yirmili yaşlarda, Hz. Ali ise on yaşındaydı. Ashabın bu en önde gelen gençleri Peygamberimize vekalet ediyor; büyük elçilik, vahiy katipliği gibi önemli işler yapıyorlardı. Zeyd ve Halid bin Velid gibi genç mücahitler ise orduda komutanlık yapıyorlardı. Habeşistan kralının önünde dimdik durup İslam'ı savunan Cafer ise sadece yirmi beş yaşında. Bu durum bizim zamanımızı düşünce

riskli görünebilir. Ama Necm Süresinde "O kesinlikle kendi hevâsından konuşmaz." buyurduğu üzere, O, bu görevleri o gençlere verirken de her işinde olduğu gibi hak olan yolu seçti ve o gençleri tercih etti; yaşları büyük ve tecrübeli olan babalarını değil.

O'nun söz ve eylemleri tek zamana ve tek insanoğluna ait değildir. Alacağımız örnekler, verdiğimiz nasihatler her zamanda, her durumda muhatabını bulur.

Peygamberimiz hiçbir genci yaşından ve eğitim durumundan dolayı geri tutmamış, her birini istidadına göre vazifelendirmiştir. Tarih değişse de O'nun gençleri, O'nunla yola çıkıp, o yolda

kalmaya niyetli ümmeti değil miyiz? "Yarın kıyametin kopacağını bilseniz bile bugün elinizdeki fidanı dikiniz." buyurmuş ve Medine ve Mekke'deki ilk fidanlarını dikmiştir. Tıpkı o fidanları diktiği gibi gençleri de azim toprağına kavuşturmuş ve muhabbet suyunu ekşitememiş, koskocaman bir ümmet ormanı oluşturmuştur. Asırlardır O'nun bahçesinde ümmetin gencecik fidanları azim toprağına kök salmakta ve muhabbet suyunu içmekte. İşte o fidan sensin, biziz. İdrak et! Ömer'i Hz. Ömer yapan, müşriklerin komutanı Halid bin Velid'i Seyfullah yapan, nice görünmez cevheri gün yüzüne çıkararak tanı. Hz. Ömer'in adaletini, Halid bin Velid'in dehasını, Hz. Cafer'in hitabet becerisini meydana çıkaran

muhabbet; aynı kaynaktan, her yönden hâlâ bizimle konuşmakta.

Kendinden kendine giden, sayısız imtihan ve sayısız mükâfatın gizli olduğu yolda önündeki şefkatli ayak izlerini gör.

Mevla adımımızı o adı güzel Peygamber'in adından ayırmasın, nurunu yolumuzdan eksik etmesin, nasihatlerini alışkanlıklarımız haline getirsin. Alemler O'nun muhabbetinin şevki ile aşka gelirken, güneş ve yıldızlar O'nun nurunu taklit ederken, dünya O'nun bastığı topraklara hürmetine dönerken, Rabbim bahçesinin çiçeklerini ve fidanlarını ümitsizlik ve gayretsizlik dolu masıva bataklığından geri tutsun dilerim.

“

ALEMLERİN AYAN OLUŞUNA SEBEP AŞKIN VE ONUN EN YÜCE MUHATABI MUHABBETLİ MUHAMMED'İN DERTİ DE DERMANI DA BİRDİR. DERTİ DE DERMANI DA AŞKTI. O AŞK ÜZERE ATTI ADIMLARINI ÜMMETİN YOLU ŞAŞMASIN DİYE. O AŞK ÜZERE YAYDI NURUNU. GÖKTE GÜNEŞ, GÖNÜLDE IŞIK OLUP AÇTI GÖZLERDEKİ CÜMLE MASİVA PERDELERİNİ.

KUŞ, İKİ KANATLA UÇAR

Nasıl ki kuş tek kanatla yol alamazsa; bir Müslüman da Kur'an ve Sünnet kanatlarını sırtına takmazsa asla uçamaz ve o uzun yolu kat edemez. Gelin birlikte tefekkür edelim...

Güldem Bekdemir

ve Peygamber'e itaat edin ki amellerinizi boşa çıkarmayın!" **(Muhammed suresi, 33)**

Şair'in de dediği gibi; "Hazret-i Muhammed -sallâllâhu aleyhi ve sellem- Efendimiz bir beşerdir, lâkin diğer insanlar gibi değildir. Taşlar arasında yâkut ne ise Allâh Rasûlü de insanlar arasında öyledir."

Çünkü Hazreti Peygamber'e hitapta dikkat edilmelidir ki Allah kendine itaat ile Peygamber'ine itaati yan yana zikrediyor. Bu da Varlık Nuru Efendimizin yüceliğini gösterir. "İtaat edin"den maksat da bildiğiniz üzere Resulullah'a tam teslim olmak, yani sünnetine itiba etmektir. Bir diğer ayet-i kerime her Cuma camilerimizin hoparlöründen işittiğimiz, az çok hepimizin aşına olduğu bir ayet; "Muhakkak ki Allah ve melekleri, O Peygamber'e salat ederler. Ey müminler! Siz de O'na salavat getirin ve tam bir teslimiyetle selam verin!" **(Ahzab suresi, 56)**

Rasulullah Efendimizin meddahi Allah'tır. O Allah Rasûlü öyle yücedir ki bizim dillerimiz O'nu methedemez. "Allahümme salli ala Muhammed" dediğimiz zaman aslında hal diliyle; "ya Rabbi! O Muhammed'ine sen salat et. Bizim onu övmeye kudretimiz yetmez. O Âlemin Fahri'nin övebilecek olan yalnız sensin!" diyoruz. Allah Rasûlü Efendimizin karşısında acziyetimizi kabul ediyoruz.

Ayet-i kerimede buyrulan Allah'ın

ve meleklerinin O'na olan salâtı; yardımları, desteklerle, kemalat bahşetmelerle olur. Müminlerin Rasulullah'a salavat getirmelerinin hakikati; O'nun hidayetini, yol göstericiliğini ve kemalini kabul etmeleri, O'nun zatını ve sıfatlarını sevmeleridir. Kur'an-ı Kerim de, Rasulullah Efendimize çokça salat u selam getirerek O'nu gönülümüzden hiç çıkarmamamız gerektiğini beyan etmiştir. Hatta namaz kılarken her tahiyatta "Es-selamu aleyke eyyühe'n-nebiyyü ve rahmetullahi ve berekatüh" diyerek selam vermemiz istenmiştir. Normalde namazda iken bir beşere selam vermek namazı ifsad edecek bir durum olduğu halde Allah, Rasûlüne selam vermeyi namazın vacip bir rûknü saymıştır. İmam Gazali hazretleri şöyle der: "Namazın teşehhüdünde Peygamber Efendimiz'in suretini ve kerim şahsını kalbinde hazır eyle! 'Es-selamu aleyke eyyühe'n-nebiyyü ve rahmetullahi ve berekatüh'ne ulaşır ve O, sana daha güzel bir cevap ile karşılık verir" **(İhyau Ulumi'd-Din, I, 224)**

Yani kesin olarak sabittir ki Hazreti Peygamber asla bazılarının dediği gibi sadece vahiy teslimatı yapan bir "postacı" değildir. Nübüvvet bizim algımıza sığmaz. O yürüyen Kur'an'dır ve O'nun, üzerine yemine edilen mukaddes hayatı, bizim için herhangi birinin hayatı gibi değildir. Onun gerek kavli gerek fiili bütün sünnetleri mukaddestir, vazgeçilmez diğer kanadımızdır. "...Peygamber size ne verdiyse onu alın; size neyi yasakladıysa ondan da kaçının ve Allah'tan sakının! Çünkü Allah'ın azabı şiddetlidir."

(Haşr suresi, 7)

Çünkü Resul, Allah ile imtizaç etmiştir. Bu yüzden O'nun emrettiği her şey Allah'ın emri, yasakladığı her şey de Allah'ın yasağıdır. Çünkü yüce Allah, hazreti Peygamber hakkında şöyle buyurmuştur; "O arzusuna göre konuşmaz."

(Necm, 3)

"Eğer peygamber bize atfen bazı sözler uydurmuş olsaydı, Elbette onu kısıvrak yakalardık. Sonra O'nun şah damarını koparırdık. Hiçbiriniz buna mani olamazdınız"

(Hakka, 44-47)

Bu ve bu gibi ayetlerde gördüğümüz gibi Allah Rasûlü asla hevasına göre konuşmaz. Ayeti kerimeyle sabittir ve şüphe yoktur ki O'nun hükmü, Allah'ın hükmüdür.

Hadis-i şeriflerin sahihliğinden nasıl emin olacağız, birçoğu Allah Rasûlü âlem-i cemale göçtükten sonra yazıya geçirildi diyorlar. Biz de diyoruz ki Hadislerin yüzlerce sene sonra yazıya geçirilmesi bir anlam ifade etmez. Onunla amel etmeyeceğiz gibi bir mana çıkarılamaz. Çünkü eğer öyle bir kopukluk olsaydı o yüzlerce senelik devir boyunca insanlar ne ile amel ediyordu? Zira baktığımızda Kuran-ı Kerim'de namaz kılın emri geçer ama nasıl kılınacağı tarif edilmez. Onu bizzat Rasulullah'tan öğrendik. Hadisler yazıya geçirilmeden evvelki sürede Müslümanlar namaz kılmıyor muydu o halde? Diye basit bir şekilde sorarsanız biz de. Bunun bir ilmi var. Örneğin Maliki mezhebinin kurucusu İmam Malik, ki Mescid-i Nebi'nin müçtehid ve muhaddisidir ve İmam Şafii onun talebesidir. Ve aynı zamanda İmam Şafii, İmam Ebu Hanife'nin talebesi olan İmam Muhammed'in de talebesi olmuştur. İmam Ebu Hanife'nin de üçüncü nesilden hocası da hazreti Abdullah ibn Mes'ud'dur. Bunlar sadece bilindik örnekler. Dememiz o ki, silsile ne kadar uzun olursa olsun ucu muhakkak Allah Rasûlü'ne dayanır. Madem Hadislerden şüphe ediyorlar, tek tek sened kontrolü yapsınlar. Ama önce mutlaka hadis usulü öğrenip uydurma hadislerin

nasıl elendiğini, hadislerin nasıl ve neye göre sahih-hasen-zayıf olarak kısımlara ayrıldığını, hatta ve hatta bu tür hadislerin hükmünün de ne olduğunu mutlaka öğrenmelerini tavsiye ediyoruz. Bu alan kılı kırk yarararak, ince ince elenip dokunarak günümüze ulaşmıştır. Sanıldığı gibi her duyulan söz hazreti Peygamber'e izafe edilmemiş, Muhaddisler aylarca yol yürümüş, bir hadis nakledebilmek için senelerce çalışmışlardır. Şimdi kalkıp da onların büyük emeklerine gözlerimizi kapatmak, hadis-i şeriflere karşı gevşekçe bir tavır sergilemek en hafif tabirle bu dine düşmanlıktır. "İyi ama siz de Hazreti Peygamber'e hürmette çok aşırıya gidiyorsunuz, şirktir bul" diyenlere de soruyoruz; Allah Kitab-ı Kerim'inde, biz ifrat veya tefrite düşmeyelim diye bizzat "Muhammed Allah'ın Rasûlü'dür" mührünü vurup, Allah Rasûlü'ne ulûhiyet yüklenmesinin önünü kapatmamış mıdır? Bu din asırlardır yaşanıyor, ne zaman Rasulullah Efendimiz'e ulûhiyet yüklendi? Kim cesaret edebildi? Hiç kimse. O sebeple sevmekten ve hürmet etmekten korkmayın.

İsmi vermeyeyim, çoğumuzun tanıdığı bir Hoca Efendiye sormuşlar: "Salavat çekmenin bir sınırı var mıdır? Ne kadar salavat çekelim?" diye. Hocaefendi de cevap vermiş: "omuzunda Allah Rasûlü'nü hissedene kadar." Yani O'nun arkandan geldiğini hissedene kadar. Ne ince bir cevap... Onun örneğine bir başka ayet de; "And olsun ki Rasulullah'ta sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çokça zikredenler için bir Üsve-i Hasene vardır." **(Ahzab, 21)**

Üsve-i Hasene; yani en güzel örnek, örnek bir şahsiyet olan Peygamber Efendimizin, Kuran-ı Kerim'de üzerine yemin edilen eşsiz hayatı bizim örneğimiz ve rehberimiz olmalıdır. İnsanlar her alanda kendileri için bir örnek, bir rehber muhtaçtır. Kur'an-ı Kerim'de de açık ve net olarak belirtilmiştir ki en güzel örnek Allah Rasûlü'dür.

Ve o "şüphesiz ki sen yüce bir ahlak üzeresin" **(Kalem, 4)** ayetiyle müjdelenmiştir. Yani sözün özü nereden bakarsak bakalım Sünnete sarılmak tüm Müslümanların tek kurtuluş kapısıdır. O kapıya sıdk ile sarılan asla mahrum olmaz. O'nun ahlakından nasiplenmek isteyen, o yolda asla zarara uğramaz.

Ne buyurmuştu Risalet Penah Efendimiz:

"size iki şey bırakıyorum. Bunlara sımsıkı sarıldığınız müddetçe asla dalaletle düşmezsiniz: Allah'ın kitabı ve Rasûlü'nün sünneti." **(Muvatta, Kader, 3)**

Biz de Seyyidü'l Kevneyn, İmam'ül Hameyn, Rasûlü's-Sekaleyn, Âlemin Fahri Hazreti Muhammed Mustafa'nın -sallallahu aleyhi ve sellem- övülen sünnetini imkânımız dâhilinde ifade etmeye cüret ederken, acziyetimiz sebebiyle vaki olan kusurlarımızdan dolayı Rabbimizin rahmet deryasına sığınıp yazımızı Hazreti Pir Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin bir sözüyle tamamlayalım: Men bende-i Kur'anem, eğer can dârem. Men hak-i reh-i Muhammed Muhtâr'em. Eger nakl koned cüz in kes ez güftârem. Bizarem ezû vez-ân sühan bizârem. (bu can bu tende oldukça Kur'an'ın kölesiyim, Muhammed Muhtar'ın -sallallahu aleyhi ve sellem- yolunun toprağıyım. Birisi sözlerimden, bundan başka bir söz naklederse o kişiden de bizarım, o sözden de bizarım!)

GENÇLİĞE GÖSTERİLEN EHEMMİYET VE DUYULAN GÜVENİN EN KUTLU YANSIMASI: **SAHABE-İ KİRÂM HAZERÂTI**

Çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu Asr-ı Saadet devrinin toplumunu diğer toplumlardan ayıran en büyük fark; onları yetiştiren en muazzez öğretmen Hz. Peygamber (s.a.v.) oluşudur.

✍ Fatih Bünyamin Çiğdem

Gençlik bir toplumun en büyük gücüdür. Ne kadar kuvvetli olursanız olun genç nüfusunuz yeterli değilse çökmeye mahkûmsunuz! Fakat yalnız genç nüfusa sahip olmak da yetmez! Gençliği doğru yönlendirmek, yeteneklerini doğru bir biçimde keşfedip onları uygun işlerde ve uygun biçimde istihdam etmek de bir o kadar önemlidir. Çünkü bu şekilde kontrol edilemeyen genç nüfus o topluma yük olmaya hatta

zarar vermeye başlar. Nitekim nüfus planlaması yapılmayan, ahlaki değerlerin yerine oturmadiği ve genellikle ekonominin kötü olduğu kimi ülkelerde özellikle suç oranlarındaki artış bunun en bariz örneğidir. Kısacası, gençlik bir silahtır. Doğru kullanıldığında karşınızdakini, yanlış kullanıldığında da kendinizi vurursunuz!

Dünya üzerinde yaşamış, yaşayan ve yaşayacak olanlar içerisindeki en

kutlu nesil elbette Sahabe-i Kiram neslidir. Onların arasındaki kardeşliği, samimiyeti, diğergâmlığı ve muhabbeti başka hiçbir toplumda bu kadar net bir şekilde görebilmemiz mümkün değildir. Çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu bu mübarek toplumu diğer toplumlardan ayıran en büyük fark ise takdir edersiniz ki onları yetiştiren en muazzez öğretmen Hz. Peygamber(s.a.v.)'dir. Sahabe-i Kiram Hazerâtının her biri ahlakın tamamlayıcısının rahle-i

“

ÇOĞUNLUĞUNU GENÇLERİN OLUŞTURDUĞU BU MÜBAREK TOPLUMU DİĞER TOPLUMLARDAN AYIRAN EN BÜYÜK FARK İSE TAKDİR EDERSİNİZ Kİ ONLARI YETİŞTİREN EN MUAZZEZ ÖĞRETMEN HZ. PEYGAMBER (S.A.V.)'DİR. SAHABE-İ KİRÂM HAZERÂTININ RAHLE-İ TEDRİSATINDAN GEÇMİŞTİR.

tedrisatından geçmiştir. Rasulullah (s.a.v.) ashabının gençlerini yanından hiç eksik etmemiştir. Bir taraftan onların eğitim ve terbiyeleriyle meşgul olurken bir taraftan da onlarla her konuda istişare etmeyi, birlikte kararlar almayı ve o kararları birlikte uygulamayı ihmal etmemiştir. Hatta bazen bir konuda kendi isteği başka yönde olmasına rağmen gençlerin talep etdiklerini yapmayı tercih etmiştir. Örnek olarak, Uhud Savaşı'nda müşrik ordusunun Mekke'den kendilerine doğru yola çıktığını öğrenen Peygamber Efendimiz (s.a.v.), şartlar gereği Medine'de kalıp şehir savunması yapmak istemişse de gençlerin heyecanlı bir şekilde meydan savaşı yapmak istemeleri üzerine bu kararından vazgeçip İslam ordusunu Uhud Dağı'nın eteklerine doğru harekete geçirmiştir.

Bunların yanında Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.), Mümin ve Mümine gençlerin eğitimleriyle yakından ilgilenmek üzere kendi hücre-i saadetinin ve Mescid-i Nebî'nin hemen yanı başına Mekke'deki "Dar-ul Erkam"ın genişletilmiş ve daha özgür bir ortamda faaliyet gösteren hali "Suffa Mektebi"ni kurmuştu. Bizzat kendisi ashabın genç erkekleriyle ilgilenirken validelerimiz ise genç

kızların her türlü eğitimiyle alakadar olmuşlardır.

Efendiler efendisi onların yeteneklerini keşfedip ilgili alanlara yönlendirmeyi de asla ihmal etmemiştir. Karşısındakinin fitratına uygun ve yaparken mutlu olabileceği işleri bulmasına yardımcı olmuş ve onları yapmasını tavsiye etmiştir. Mesela bir sahabe efendimiz Hz. Abdurrahman b. Avf (r.a.) gibi ticarete yatkın bir kimse ise onu ticarete yönlendirmiş, Hz. Halid bin Velid (r.a.) gibi savaş dehası bir kimse ise onu hep meydanların önünde görmek istemiş, hafızası kuvvetli ve okuma yazma bilenlerden vahiy katiplerini belirlemiş, yöneticilik vasfı olanları idareci tayin etmiş, ilme düşkün olanları Mekteb-i Suffa'da hoca olarak görevlendirmiştir. Hâl böyle olunca refah ve mutluluk oranı artmış, işler bereketlenmiştir. Tabi onlar böyle farklı işlerle meşgul olurken onlara duyulan sarsılmaz güven de oldukça mühimdir.

Rasulullah (s.a.v.), ashabının gençlerine o kadar çok güvenmiştir ki şimdiki büyüklerimizin ufacak bir şeyi dahi emanet etmekten çekindiği o gençlere yeri geldiğinde elçilik görevi vermiş, bazen savaş ganimetlerini emanet etmiş, gerektiğinde valilikle vazifelendirmiş

hatta İslam Orduları'nın komutanlarını da yine bu gençlerden tayin etmiştir. Üstelik bu gençlerin yaşları günümüzdeki tabirle "çocuk denebilecek" bir düzeydedir.

İşte onlara duyulan bu güven, yetiştirilme metotlarının en kıymetlilerindendir. Önce en sevgilinin elinde, böyle bir rahmet ikliminde, her türlü donanımına sahip bir halde yetişen bu gençler daha sonrasında kendilerine duyulan güvenin de etkisiyle iman tohumlarını ekip bu tohumların filizlenmesine, kutlu İslam davasının bu günlere kadar gelmesine vesile olmuşlardır. En büyük önderin izinde geçirdikleri gençlikleri nasıl güzelse elbette ihtiyarlıkları da ebedi âleme irtihalleri de aynı güzelliكتedir. Kur'an-ı Azimüşşân'da bizlere bildirdiği üzere Yüce Rabbimiz, gece gündüz şehâdet aşkıyla yanıp tutuşan bu ihlas ve takva sahibi Müminlerin canlarını ve mallarını karşılığında cennet vermek üzere satın almıştır. Bu ne kârlı bir ticarettir!

Sevgili Peygamber'inin (s.a.v.) Sünnet-i Seniyyesine sınıksız sarılıp gençliğini Allah yolunda feda edebilen, o kârlı ticaret kervanına katılıp hissedar olabilen Müminlerden olabilmemiz duasıyla.

DEVİRİMİZ FARKLI, İMTİHANLARIMIZ AYNI

Kur'an tüm zamanlara ve tüm insanoğluna hitap ettiğine göre yaşadığımız devirler farklı olsa da imtihanlarımızın benzerlik göstermesi doğal. Efendimiz (s.a.v.), Rabb-i Rahim'in yüce mesajlarını en iyi anlayan ve uygulayarak ümmete gösteren, bugünün gençliğine de ışık tutan bir fenerdir.

Hamza Enes Zorlu

İnsanlığın çöküşe doğru gittiği, batılın çepeçevre sardığı ve hakikatin unutturulmaya çalışılan bir çağda yaşıyoruz. Bu çağda genç olmak gerçekten zor. Tüm zorluğuna rağmen bağımsızlık sistemimizi çökertmeye çalışan bir gücün karşısında Allah'ın dininin ilaç olduğunu ve Peygamber Efendimiz'in sünnetini de reçete olduğunu kanıtlamaya devam ediyoruz bütün dünyaya.

Ve şunu da çok iyi biliyoruz ki bu ilacı ve reçeteyi kullananlar on yedisinde Peygamberimize yoldaş olmuş, bu güne kadar İslam'ın gelmesine vesile olmuşlar. Sahabe deyince gözümüzde canlanan nedir? Ak saçlı, boyu iki üç metreye erişen kocaman bir

insan mı geliyor akla? Yukarıda da belirttiğimiz üzere on yedi yaşında Peygamber Efendimize yoldaşlık eden kimdi acaba? Allah Resulü'nün yanında on yedi yaşında bir genç olmak bugün mümkün değil mi sizce? Devrimizin farklı olmasına rağmen, imtihanlarımızın aynı olduğunu bize unutturmaya çalışıyorlar. Müslüman bir genç olarak üzerimizde oynanan oyunların önce farkında olmak, sonra da gereğini yerine getirmek üzerimize düşen vazifedir.

Sosyal mecra denen bataklıkta boş işlerin peşinden neden sürükleniyoruz? Biz Peygamber Efendimize yoldaş olabilecek yaşтайken bu zehirli dünyayla

neden uğraşıyoruz? Sadece sosyal medya değil, gençliğin şu an içine düştüğü cehalet tüm zamanlarınkinden daha da kötü durumda. Uyuşturucudan iffetsizliğe, mafyacılıktan lüks yaşama kadar gençliğimiz eriyip gitmekte. Bunlardan kurtulmak ancak Kuran ve Sünnet üzere bir hayat ile mümkün.

Peygamberimizin gençlerle olan eğitimine baktığımızda O'nun bütün gayret ve hedefinin imanlı, ahlaklı ve iffetli bir gençlik olduğunu görürüz. Zira Efendimiz "Allah'ın arşının gölgesinden başka hiçbir gölgenin olmadığı o günde yedi sınıf insanın Allah'ın gölgesinde gölgeleneceği" haberini vermiştir. Hadiste görüleceği üzere cennete

aday genç Rabbine ibadetle yetişen ve kulluk aşkıyla yanan genci zikretmektedir. (Buhâri)

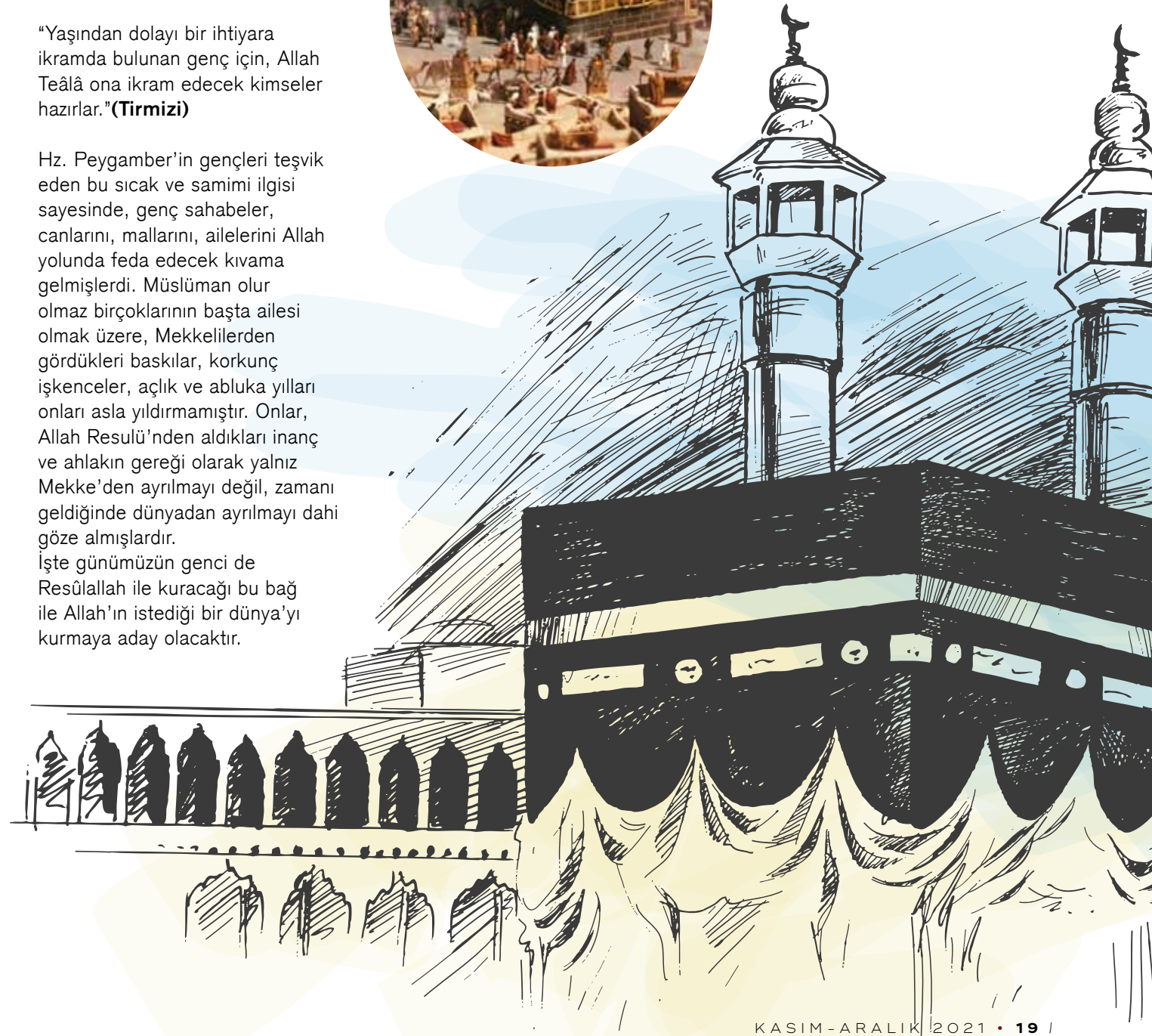
Başka rivayetlerde ise "Allah, gençliğini Allah'a itaatle geçiren genci sever."; "Allah tevbe eden genci sever." buyrulmaktadır. (Acluni)
"Kıyamet günü Âdemoğlu şu beş şeyden sorgulanmadıkça Rabbinin huzurunda (sorgudan) kurtulamayacaktır: Ömrünü nerede tükettiğinden, gençliğini nerede geçirdiğinden, malını nereden kazanıp nereye harcadığından, bildiğiyle ne denli amel ettiğinden." (Tirmizi)

"Yaşından dolayı bir ihtiyara ikramda bulunan genç için, Allah Teâlâ ona ikram edecek kimseler hazırlar." (Tirmizi)

Hiz. Peygamber'in gençleri teşvik eden bu sıcak ve samimi ilgisi sayesinde, genç sahabeler, canlarını, mallarını, ailelerini Allah yolunda feda edecek kıvama gelmişlerdi. Müslüman olur olmaz birçoklarının başta ailesi olmak üzere, Mekkelilerden gördükleri baskılar, korkunç işkenceler, açlık ve abluka yılları onları asla yıldırmamıştır. Onlar, Allah Resulü'nden aldıkları inanç ve ahlakın gereği olarak yalnız Mekke'den ayrılmayı değil, zamanı geldiğinde dünyadan ayrılmayı dahi göze almışlardır. İşte günümüzün genci de Resûlallah ile kuracağı bu bağ ile Allah'ın istediği bir dünya'yı kurmaya aday olacaktır.

“

ALLAH RESULÜ'NÜN YANINDA ON YEDİ YAŞINDA BİR GENÇ OLMAK BUGÜN MÜMKÜN DEĞİL Mİ SİZCE? DEVRİMİZİN FARKLI OLMASINA RAĞMEN, İMTİHANLARIMIZIN AYNI OLDUĞUNU BİZE UNUTTURMAYA ÇALIŞIYORLAR. MÜSLÜMAN BİR GENÇ OLARAK ÜZERİMİZDE OYNANAN OYUNLARIN ÖNCE FARKINDA OLMAK, SONRA DA GEREĞİNİ YERİNE GETİRMEK ÜZERİMİZE DÜŞEN VAZİFEDİR.

İLK MÜSLÜMANLARIN ÇOĞUNU GENÇLER OLUŞTURUYORDU

Hız. Peygamber'in İslam davetine birçok genç kayıtsız kalmamıştı. Efendimiz (s.a.v.), aralarında Hız. Ali (k.v.) ve Hız. Mûaz'ın da olduğu gençlere güvenerek onlara önemli görevler vermiştir.

✍ Mert Coşkun

Kadın-Erkek, genç-ihliyar, zengin-fakir, hür-köle ayrımı yapmadan bütün insanları İslam'a davet eden Rahmet Elçisi Hız. Muhammed'in (s.a.v) yanında ilk Müslümanların gençlerden oluşması neyin göstergesi? İslam'la müşerref olan "ilk"lerin örnek mücadelesi.

Hız. Peygamber, risâlet görevine

başladığı ilk andan itibaren zengin-fakir, kadın-erkek, genç-yaşlı ayrımı yapmadan herkese ulaşmaya çalışmıştır. Hayatı boyunca da bu gayretini eksiksiz biçimde devam ettirmiştir. İlk Müslümanlar incelendiğinde toplumun her kesiminden insanların Allah Resûlü'nün davetine icabet ettiği görülmektedir. Ancak genç nüfusun

diğer yaş grupları ile mukayese edildiğinde sayı olarak daha fazla olduğu söylenebilir. Dolayısıyla Hız. Peygamber'in davetine kayıtsız kalmayıp Müslüman olanlar arasında gençlerin yerinin ayrı olduğu ifade edilebilir. Ayrıca onların önemli bir kısmı sahip olduğu refah ve itibarı bir yana bırakıp her türlü çile ve işkenceye maruz kalmalarına

rağmen Hız. Peygamber'in davetine icabet etmişler; sıkıntılara sabır ve metanetle göğüs germişlerdir.

Bulunduğu Coğrafya itibarıyla İslam toplumunun oluşumu oldukça sıkıntılı bir süreç yaşamıştır. Bununla birlikte Peygamber Efendimiz'in (s.a.v) bulunduğu çevre, güçlü'nün zayıfı ezdiği, türlü türlü eziyetlerin yapıldığı bir durumdaydı. Böyle bir ortamda özellikle gençlerin Rahmet Elçisi etrafında olması hem toplum nezdinde hem de itibar nezdinde orada bulunanları etkisi altına almıştır. Çünkü insan hayatının en güçlü, arayış içinde olduğu zamanlar gençlik zamanlarıdır. Elbette bunda Cenab-ı Hak tarafından müminler için en güzel örnek olarak takdim edilen Resul-i Ekrem efendimizin yüce bir ahlaka sahip olması gibi Kuran-ı Kerim'de bildirilen hususiyetleri ile onu görüp tanıyarak ona iman etmiş, canlarından ve sahip oldukları her şeyden daha çok onu sevmiş gençlerin, Resulullah'a karşı gönüllerinde bir sevgi ve muhabbet bağı kurulmuştur. Gerek bir arkadaş gerek bir komutan gerek ise de bir sığınacak liman olarak gördükleri Hız. Muhammed (s.a.v) o zamanda gençlerin hayatlarında eksik olan parçayı tamamlamıştır.

İslam toplumunun gelişiminde de gençlere önemli görevler ve vazifeler verilmiştir. Meselâ, genç yaşta Müslüman olan Muâz, hicretin 9. yılında (630) Ebû Mûsâ el-Eş'arî ile birlikte Yemen'e elçi, zekât memuru ve kadı sıfatıyla gönderildi. Peygamber Efendimiz'in (s.a.v) Yemenliler'e "Size arkadaşlarımların en uygun olanını gönderiyorum." diyerek Muâz'a olan güven ve takdirini ifade etmiştir. Bu sayede genç Muâz'ın her daim arkasında olduğunu ve desteklediğini kanıtlamıştır. Yine Allah Resûlü, hicret esnasında evini kontrol etmeye gelecek müşrikleri yanıltması ve emanet bırakılan bazı eşyaları sahiplerine teslim etmesi için yaş küçük olmasına rağmen Hız. Ali'yi görevlendirmiş ve genç yaşta da Yemen'e kadı olarak tayin etmişti. Bununla birlikte Rahmet elçisi gençlere sadece görevler

“

ALLAH RESÛLÜ, HİCRET ESNASINDA EVİNİ KONTROL ETMEYE GELECEK MÜŞRİKLERİ YANILTMASI VE EMANET BIRAKILAN BAZI EŞYALARI SAHİPLERİNE TESLİM ETMESİ İÇİN YAŞI KÜÇÜK OLMASINA RAĞMEN Hız. ALİ'Yİ GÖREVLENDİRMİŞ VE GENÇ YAŞTA DA YEMEN'E KADİ OLARAK TAYİN ETMİŞTİ.

vermekle kalmayıp hayatlarına da dokunmuştur. Böylelikle gençlerin sadece nam, şöret için değil ayrıca onlarla bir arkadaş ve sırdaş olarak görmelerini sağlamıştır. Örneğin; Peygamberimiz, Zâtürrikâ Gazvesi (5/626) dönüşünde maddî sıkıntı çeken Câbir'den deveyi kendisine satmasını istedi. Uzun süren pazarlıklar sonucunda Câbir, Medine'ye ulaştıklarında deveyi teslim etmek şartıyla Resûl-i Ekrem'le anlaştı. Şehre vardıklarında Câbir, anlaşma şartlarına uygun olarak deveyi Allah Resûlü'ne götürdü. Hız. Peygamber önce borcunu ödedi. Daha sonra da deveyi Câbir'e hediye etti. Böylece Resûl-i Ekrem, hem Câbir'in sıkıntılarını gidermiş hem de gönülünü kazanmıştı. Dolayısıyla Hız. Peygamber'i çocuklarla şakalaşırken, torunlarını gezdirirken ve gençlerle dertleşirken görmek

mümkündü. Yani onların arasında bir devlet başkanı ya da kral gibi hayat sürmemiş; onlar gibi hareket etmişti. Böylelikle gönüllere dokunarak gençlerin güvenini de kazanmıştı.

Bununla birlikte eğitimlerine gereken önemi vermiş olup, Suffe meclisinde kalan gençlerle özel olarak ilgilenmiştir. Böylelikle Hız. Peygamber burada yetişen ehl-i suffeyi farklı bölgelere İslamiyet'i tebliğ için görevlendirmiştir. Allah Resûlü'nün gençlerle yakından ilgilenmesi ve onları önemli vazifelere teşvik etmesi sayesinde genç sahabiler büyük bir cesaret ve arzuyla işleri sahiplenmiştir. En zor görevleri üstlenmekten çekinmeyen gençler Allah Resûlü ile birlikte düşmana karşı ölümü göze alıp kahramanca mücadele etmişlerdir. Allah Resûlü de onların heyecanını karşılıksız bırakmamış; birçok seriyede (Suriye'ye gidecek orduya Üsâme b. Zeyd'in komutan tayin edilmesi) komutanlık vazifesi tevdi ettiği gibi çoğu savaşta da sancağı (Bedir'de Mus'ab b. Umeyr ve Hubâb b. Münzir, Tebük Gazvesi'nde Zeyd b. Sâbit ve Hayber'in fethinde Hız. Ali'ye) onlara teslim etmiştir. Örneğin; Hız. Peygamber'in amcasının oğlu olan Ca'fer b. Ebû Tâlib, ilk müslüman arasındaydı. Allah Resûlü, Ca'fer'i genç yaşına rağmen Habeşistan'a ikinci defa giden kafilenin başkanı olarak görevlendirdi. Habeş Hükümdarı Necâşî Ashame'nin huzurunda Müslümanları temsil eden Ca'fer, şunları söyledi: "Ey hükümdar! Biz, putlara tapan, ölü eti yiyen, her türlü fuhşiyatı

işleyen, akrabalık bağlarına riayet etmeyen ve komşularımıza kötü davranan Câhiliye zihniyetine sahip bir toplumduk. Güçlü olanlarımız zayıflarımızı ezerdi. Allah bize içimizden nesebini, doğruluğunu, güvenilirliğini ve iffetini bildiğimiz peygamberi gönderinceye kadar biz bu halde idik. Oysa O, bizi Allah'a kulluk etmeye, onun dışında atalarımızın taptığı taş ve putlara ibadeti terk etmeye davet etti. Yine bizlerden doğru davranmamızı, emaneti yerine getirmemizi, akraba ve komşuları gözetmemizi, her türlü kötülükten, yalan sözle şahitlikten, yetim malı yemekten ve iffetli hanımlara iftiradan uzak durmamızı istedi..."

Ca'fer'in genç yaşına rağmen büyük bir cesaret ve özgüvenle yaptığı bu konuşma sonra Necâşi, Kureyş temsilcilerinin isteklerini geri çevirmişti.

Bugün geline nokta, toplumsa hayatı tüm noktaları etkisi altına alan bireysellik, dünyevileşme, sanal yaşam, popüler kültür pratikleri, gündelik anlayışlar, maalesef gençliği ideal boyuttan oldukça uzaklaştırmıştır. Bu bağlamda, farklı

yaklaşım ve hareketleri analize tabi tutmadan kabullenen, temeli olmayan akımlara hemen adapte olan, çağın ilgi ve algısına karşı edilgen bir tutum sergileyen, bitmeyen enerjisiyle tüketim kültürünün, moda akımlarının, marjinal yaklaşımların, sapkın ideolojilerin üzerinde oyun kurgulamak istediği en mülayim kesimdir. Bu meyanda, ailede dini ve ahlaki değer merkezli bir yaşam kültürü edinme imkanında mahrum olan, eğitim ve ibadet yaşantısında istikamet problemi yaşayan, tecrübeyle henüz tanışmamış gençlerimizin arzu edilmeyen meralara savrulmalarına tanık olmak hepimizi derinden yaralamaktadır.

Netice olarak Kuran-ı Kerim, Yüce Rabbimizin tüm insanlığa indirdiği son ilahi kitap Kuran'ın inşa ettiği Sevgili Peygamberimiz de alemlere rahmet olarak gönderildiği peygamberdir. Onun nübüvveti, bütün bir insanlık için karanlıklardan aydınlığa, zulmetten nura geçişin iftihar vesilesi olmuştur. Ahlakı Kur'an ahlakı olan Peygamber efendimizin risaleti, içinde yaşadığımız dünyanın akışını

değiştirmiş ve onun tebliğine kulak veren herkes hayatını yeniden tanzim etme, kendini yeniden inşa etme ve bundan sonraki gidişatında istikamet sahibi olma konusunda sağlam bir dayanağa kavuşmanın ayrıcalığını yaşamıştır. Ezel ve ebed kitabı Kuran-ı Kerim ile Hz. Peygamber'in rahmet yüklü mesajları ve hikmet yüklü ahlaki örnekliliği, dün olduğu gibi bugün de bütün insanlık için umut vaat etmeye devam etmektedir. Bu kıyamete kadar da kesilmeden devam edecektir.

Kaynakça:

- İbn Hişâm, es-Sîre, I, 336; Ahmed b. Hanbel, Müsned, 37: 172-173. Ayrıca bk "Ahmet Önkol, "Ca'fer b. Ebû Tâlib", Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1992), 6: 549.
- İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1988), 1: 95
- Muhammed b. Ömer b. Vâkid el-Vâkidî, Kitâbü'l-Megâzi, nşr. Marsden Jones (Beyrut: Âlemü'l-kütüb, 1404/1984), 1: 400-401; İbn Hişâm, es-Sîre, 2: 206-207. Ayrıca bk. M. Yaşar Kandemir, "Câbir b. Abdullah", Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 1992), 6:531.
- Mustafa Ağırman, "Hz. Peygamber'in Gençlere Yaklaşımı", Etkili Din Öğretimi, ed. Şaban Karaköse (İstanbul: Türkiye İlahiyat Tedrisatına Yardım Eden Dernekler Federasyonu, 2010), 407- 408.

EFELENMESEN İYİ OLUR

Ömer Cömert

Gözlerini kapatmış, açıklık ve kapalılık arasında. Tam emin olamadığı uyku hali ile baş ağrısı hâlini ayırt edememiş. Gergin sinir uçları birbirine çarpıp durmuyordu. Böyle olmayacak, kalk Efe kendine bir kahve demle. Şu baş ağrısı diğer türlü nasıl geçer. Kendini taniyordu, o yüzden ihtiyaç duymadı, tekrar daha rahat uyumak için yastığını şişirmeye, ışık alan yerleri sıkıca örtmeye. Akciğerlerinde biriken kirli, baygın, yorgun havayı dışarı çıkarmak için ısrarla derin derin nefes almaya çalıştı. Yapamadı. Kitaplarına baktı, hangisi ferahlık verir ki demeye kalmadan çarenin orada olmadığını anladı. Rafları henüz düzenlemişti...

Sosyal medya hesaplarına göz gezdirdi, dikkatini çeken pek bir şey olmadı melankoli sözlerinden başka. O sözlerde hayatın ağırlığını, bıkkınlık sebeplerini görmeye çalıştı. Efe göremiyor arkadaşlar... Siz görüyor musunuz? Kalbinin hissizleştiğini hissettiğinden beridir fazlaca yoruldu, daha çok yordu, kalbinde hafif sekteler dahi oldu. Geçmiyor. Efe'nin iç sıkıntısı geçmiyor arkadaşlar... Efe'nin ne yapması gerekiyor arkadaşlar... Elleriniz çok ağır mı? Şimdi, şu anda evet bu duyguların içinde boğulacağını anladı ve gecenin sonunda eline geçenin pişmanlık hissi olacağını önceden sezdi. Çünkü bu kaçınıcıydı. Telefonu direkt attı elinden. Biraz yürüsem iyi olacak, gelince de bir duş aldım mı mışıl mışıl uyurum herhalde yani, uyumak istiyordu. Efe uyumak istiyor arkadaşlar... Siz uyanmak istemiyor musunuz? Kulaklığının yanında olması sevincini arttırmış olmalıydı, Grinko'dan bir parça açtı, gözünü kapadı. Daha sakın düşünüyor, sorunun nerede olduğunu anlama gayretinden kendini alamıyordu, zavallı! Bu hâl onu tekrar yoruyor fakat bunu fark edemeyecek kadar kendini kaptırıp duruyordu.

Allah acısın Efe'ye arkadaşlar... Siz acır mıydınız? Kendini birden gençliğinin göz göre göre (!) heba edilmesini gözlemlerken görmüş olacak ki acele davrandı. Mevsimler geçiyor, kendinden geçemiyor, hahha.

-Kolay mı lan dediğin?
+N'oldu efelenip duruyordun? Bir sen vardır şimdi bir de senden içeru, ha Efe?
-Kendini kınayıp durma! Her olanı bir düzen içinde yaşamaya çabalama, anladın mı?
+Hahha, yola gel şöyle. Abisi bize boşuna emmare demiyorlar, anlatabiliyor muyum? Sana bir öğüt vereyim ister misin?
-Kendini kınamak dışında mı?
+Kaşınma.
- Hemen asabileşme, stres kalp krizine sebep oluyormuş, maffolursun sonra.
+ .
- İyi be
+ ..
- Senin konuşacağın yok birader

(Bahsettiğimiz hususla yeniden karşılaşmanın yorgunluğu için sizlerden özür diliyoruz.)
Burnundan aşağı akan bir damla

sinüzit suyu ben ne yapıyorum dedirtmiş, hayatına hızlı adımlar atarak devam ediyor ve biraz olsun hafiflemiş olduğu için içten içe mutluluk duyuyor ama bunu kimseye belli etmiyordu, yerin kulağı olduğu gibi mutsuzluğun da mutlaka bir şeyleri olmalıydı, örneğin FBI'dan haber alabilirdi. Yoksa uluslararası örgütlerin haber alma sistemlerinden daha hızlı nasıl yapışıp kalabilir bu leke üzerimde diye düşünüp durdu. Suçu atmak istiyordu, çabucak atmak.

Efe suçlu olduğunu kabullendi arkadaşlar. Kurşuna dizilmeli mi sizce de?

Efe buna kaderim desin, siz enayilik deyin. Balık burçları duygusal insan abi yani neyi anlamıyorsunuz ki desin, oradan aslan atlayıp ya abicim yaşamaya odaklansana ya duygularının esiri olmak ne ifade ediyor, ötelers misin şunları biraz, beyaz yakalı biri bu konuya dahil olmaktan ötürü fazlasıyla muzdarip zaten, niye miymiş? Efe asgari ücretle çalışan biri. Efe'yi yüzündeki tebessümden sonra gören olmamış. Hayır, köyüne gitmemiş, gülüp geçmiş.

HZ. PEYGAMBER VE EYYÛB EL-ENSÂRİ

Türkçe’de Eyüp Sultan olarak anılan, en büyük Sahabelerden biri olan ve Peygamber Efendimiz (s.a.v.)’i Mekke’den Medine’ye göç ettiği zaman evinde ilk misafir eden bu büyük sultanı ne kadar tanıyor sunuz? Yazımızdan Hazret’in Efendimiz (s.a.v.) ile muhabbetine dair muhabbetli bilgiler edinebilirsiniz.

Ahmet Zivalı

En güzel günleri başlatacak olan Medine’ye hicret bitmek üzeredir. Allah’ın emriyle Mekke’den ayrılan sevgili Peygamberimiz Medine’ye girdiler. Bütün Müslüman kabileler, Resûlullah Efendimiz’i misafir etmek için yarışıyorlardı.

Neccâroğullarının reisi Hazret-i Ebû Eyyûb da, bütün akrabalarını toplamış, Resûlullah’ı karşılamaya çıkmıştı. Bütün Medineli Müslümanlar gibi, o da iki cihanın efendisi Resûlullah Efendimiz’i ağırlamak ateşle yanmaktaydı. Fakat kâinatın efendisi, kimsenin gücenmesini arzu etmiyordu. Kusvâ’yı işaret ederek buyurdular ki: - Devemin yularını bırakınız! Kimin evinin önünde çökerse orada misafir olurum!

Deve tüm yorgunluğuna rağmen, yavaş ve asil hareketlerle, epeyce dolaştı. Sonunda, iki yetime ait, boş bir arsa üzerinde durdu. Ağır ağır yere çöktü. Resûlullah Efendimiz devesinden inmediler. Hayvan tekrar ayağa kalktı, yürümeye başladı. Eski yere çöktü, bir daha kalkmadı. Bunun üzerine sevgili Peygamberimiz, Kusvâ’nın üzerinden inip buyurdular ki: - İnşallah yerimiz burasıdır. Burası kimindir? - Ya Resûlallah! Amr oğulları Süheyl ve Sehl’indir. - Akrabalarımızdan hangisinin evi buraya daha yakındır? Hâlid bin Zeyd Ebu Eyyûb el-Ensârî hazretleri sevinçle cevap verdi:

Eyyûb El-Ensârî Hazretleri’nin Kabr-i Şerifleri (Eyüp Sultan/İstanbul)

- Buyurunuz ya Resûlallah! Buyurunuz ki fakir evimiz, varlığınızla şeref kazansın. İşte! Hemen şurada. Peygamber efendimizin mübarek anne tarafları, aslen Medîneli ve Neccâroğulları kabilesine mensup idiler. Bu yüzden, akrabaydılar. Eşyalar hemen evin alt katına taşındı. Böylece on üç yıllık çileli, işkencelerle dolu Mekke günleri bitmiş, huzurlu günler, güzel haftalar, nurlu aylar, ihlâslı yıllar, büyük asırlar başlamıştı. Peygamberimizin devesi Kusvâ’nın ilk çöktüğü yerde Mescid-i Nebi inşa edilinceye kadar ağırlama ve evinde bulundurma şerefi bu mübarek zata nasip oldu. Hazret-i Ebu Eyyûb’un ev sahipliği kusursuz fakat kendisi huzursuzdu. Çünkü Efendimiz, alt katta oturmayı tercih etmişlerdi. Kendisinin üst katta oturması, Ebu Eyyûb hazretlerini ziyadesiyle rahatsız ediyordu.

Hele bir akşam, toprak tavana su dökülünce, ne yapacağını bilemedi. Örtündükleri tek yorganla suyu kuruladı. Aşağı damlamasına, mâni oldu. Sabaha kadar, gözlerine uyku girmede.

Ertesi gün onu üzüntülü gören Allah Tealâ’nın Resûlü sebebini sordular. O zaman dertli sahabe ricada bulundu: - Ya Resûlallah, merhamet buyurunuz! Lütfen, kerem edin, yukarı kata teşrif edin! Siz aşağı katta bulunurken, bizim yukarıda uyumamız mümkün müdür? İki cihan güneşi Efendimiz, bu hassas ve ince kalbi kıramaz idi. Yukarı kata taşınmayı kabul ettiler. Böylece başlayan sevgili Peygamberimiz’in bereketli misafirlikleri ve Hazret-i Ebu Eyyûb’un mihmendarlığı, ev sahipliği, Mescid-i Nebi yapılarına kadar yedi ay kadar devam etti.

Ebu Eyyûb-i Ensârî anlatır: “Resûlullah’a her gün akşam yemeği yapıp gönderirdik. Kalanını, bize geri gönderdiği zaman, ben ve Ümmü Eyyûb, Resûlullah’ın geri gönderdiği kalan yemeği yer ve bununla bereketlenirdik.

Hicretten 52 yıl sonra, İstanbul üzerine; İslâm seferi açıldı. Mısır’dan, Şam’dan, Arabistan’ın her yerinden; ayrı ordular geldi. Çünkü Resûl-i Ekrem efendimiz buyurmuşlardı ki: “İstanbul elbette fethedilecektir! Onu fetheden emir ne güzel emir; fetheden asker, ne güzel askerdir.” İşte bu methedilen askerler arasına katılmak arzusuyla Müslümanlar, akın akın İstanbul fethine koştular. O sırada, Hazret-i Ebu Eyyûb rahatsızdı. Fakat cihat haberlerini duyduğunda, heyecanla doğruldu. Hele İstanbul gazâsını işitince, gözleri parladı. Hazırlıklara başladı. Yakınları dediler ki: - Ya Eba Eyyûb! 70 yaşını geçtin. Üstelik hastasın. Bu sefer ise uzun ve tehlikelidir.

Hazret-i Eyyûb’un cevabı tereddütsüz ve kesin oldu: - Cihat ve gazâyı terk etmek, daha tehlikelidir.

Sevgili Peygamberimizin Medine’ye gelişlerinden yarım asır sonra, sevgili arkadaşları da İstanbul önlerine geldiler.

Kalın surlar dibinde Ebu Eyyûb hazretleri, vefat etmek üzeredir. Güçlkle konuşmaktadır: - Mücahitlere selâm söyleyiniz. Onlara Resûl-i Kibriya Efendimizden duyduğum şu mübarek sözleri bildiriniz: “Her kim, Allah’a şirk koşmadan, ruhunu teslim ederse; Cenab-ı Hak da onu, Cennetine koyar.”

Etrafındaki gazi ve askerler, gizli gizli ağlıyorlardı. Ak sakallı gazi, son bir gayretle şunları fısıldadı: - Sizlere vasiyetim olsun: Öldükten sonra cesedimi, burada bırakmayın. Gazilerin girebildikleri, en uzak yere götürün. Bizans topraklarının, İstanbul’a en yakın noktasına defnedin. Zira Peygamber efendimiz; “Kostantiniyye’de kalenin yanında bir racûl-i sâlih defnolunacaktır.” buyurmuştu. Ertesi gün büyük sahabe şehadet kelimeleri arasında temiz ruhunu, yüce Allah’a teslim etti. Sevgili Resûlullah’a kavuştu. Vasiyeti aynen yerine getirildi.

Bizanslılar tarafından bile mukaddes bilinen kabri; İstanbul, Müslüman Türklerce fethedilene kadar 800 yıldan fazla süre gizli kaldı. İşte ancak o zaman, 800 yıldır bekleyen sabırlı Ebu Eyyûb hazretlerinin yüzü nurlandı. Kendisini gönülden arayan Fatih’in hocası Akşemseddin’e tebessüm etti.

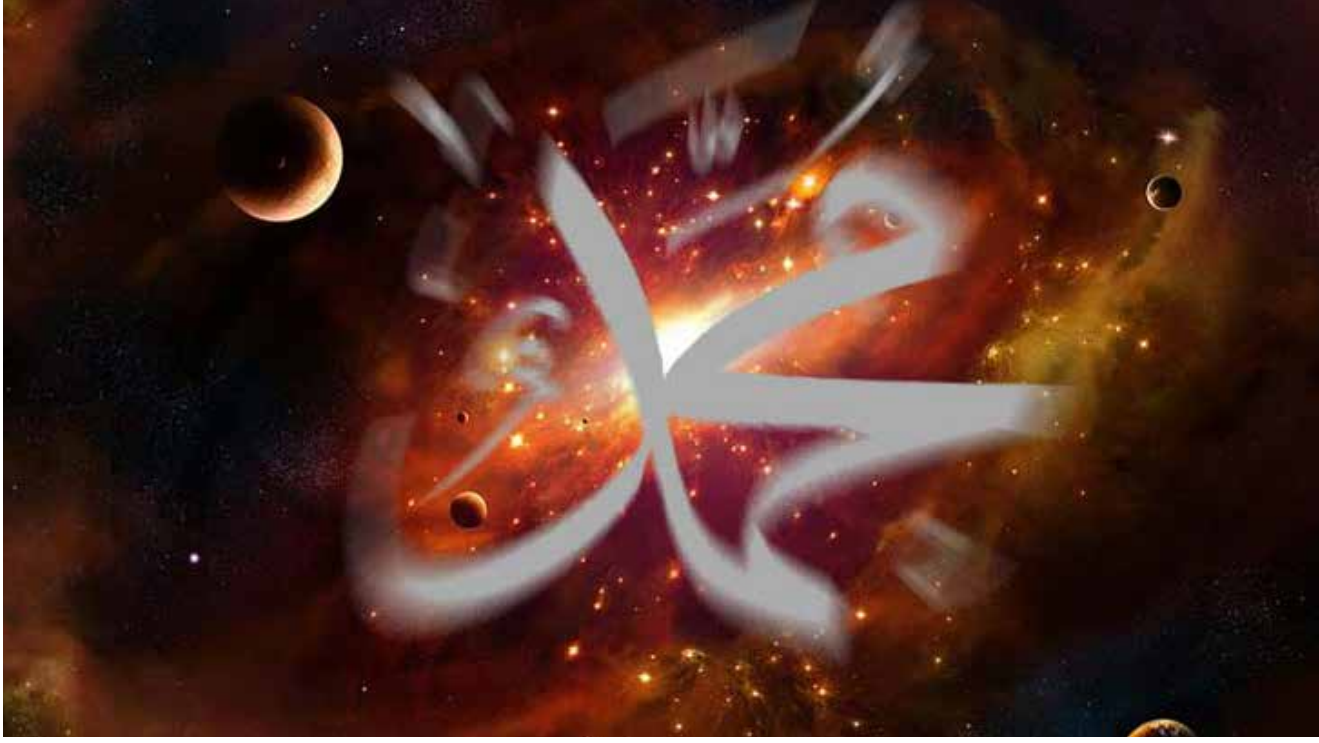

Bugünkü gibi, Haliç ucundaki tepede, nur şeklinde tecelli etti. Kabrinin yeri tespit edildi. Akşemseddin tarafından kabri tespit edildiğinde, Fetihler babası Gazi Mehmed Han buyurdu: - Câmî ve türbesi, hemen yapıla! Cümle Müslümanlar beş vakit, İstanbul’un manevi fatihine dua edeler!

Yapılan Eyyûb Sultan Camii’ne 1723’te iki minare ilâve edildi ve 1800 senesinde üçüncü Selim Hân tarafından yeniden yaptırıldı. İlk Cuma namazında Sultan da bulundu. Osmanlı Padişahları bu cami önünde kılıç kuşanırlardı.

Ebu Eyyûb hazretlerinin bildirdiği bir Hadis-i şerifte buyruldu ki: Kıyamet günü ashabımdan her biri, kabirlerinden kalkarken, vefat ettiği memleketin bütün müminlerinin önüne düşerek ve onlara nur ve ışık saçarak, onları Arasat meydanına götürür.

Allahın en sevgili kulu ve Peygamberine, 7 ay ev sahipliği yapan Hazret-i Ebu Eyyûb; mübarek kabri şuanda hali hazırda İstanbul’da Eyüp Sultan Türbesi şeklinde ziyarete açık bulunmaktadır.

YÜCE PEYGAMBERİMİZİN İNSANLIĞA GETİRDİĞİ NİMETLER VE MESAJLAR

Efendimiz (s.a.v.) yeryüzüne teşrif ettiklerinde dünyanın ne durumda olduğunu ve bugün bildiğimiz çoğu icadın bizzat Efendimiz tarafından yeryüzüne getirilmiş nimetler olduğunu Fahr-i Kainat aşığı mutasavvıf Dr. Haluk Nurbaki Hazretleri'nin kaleminden okuyalım.

Onk. Dr. Haluk Nurbaki

PEYGAMBERİMİZİN TEMEL MESAJLARI

Bir yandan İslam dünyasının bugünkü soluk ve puslu manzarası, bir yandan da, İslam düşmanlarının hadiselerle çarpık bakmaları, yüce dinimizin ve onun kurucusu; kâinatın en yücesi, Yüce Peygamberimizin bir türlü anlaşılmasına neden olmuştur. Hâlbuki Yüce Peygamberimiz, bütün insanları on dört buçuk asır

evvel, büyük bir kaostan, tam manası ile bir çıkmaz sokaktan kurtararak, bugünkü uygarlığın meydana gelebilmesine, medeniyetin bugüne kadar intikal edebilmesine fırsat vermiştir. Efendimizin yüce şahsiyetindeki mesajlarındaki akıl almaz incelikleri anlayabilmek ve bugün İslam dünyasının kendi kendine kamplaştırdığı ve bir türlü Yüce Peygamberimize benzetemediği Müslümanları daha doğru inançlara götürebilmek için

mutlaka efendimizin çok iyi tanınması gerekmektedir. Bu yazıyı kaleme almamızdan murat da, Efendimizin yeryüzünde insanlara neler getirdiği ve kendisinin zamanında dünyanın ne olduğunu iyice vurgulamak ve bugün çoğu kez yeni icad ettiğimiz şeylerin bizzat Efendimiz tarafından yeryüzüne getirilmiş nimetler olduğunu göstermek istiyorum.

Yüce Peygamberimiz yeryüzüne

teşrif ettiği zaman, yeryüzünde belli sınırlı medeniyetler vardı. Farklı toplumların kendine göre yaşayış tarzları vardı. Fakat bu toplumların ve medeniyetlerin değişmez bir yanı, kadın haklarının tamamen yok olmuş olması, tam bir çıkar kavgası içerisinde, fakirlik, esirlik ve köleliğin zulüm altında kurulmuş doğal müesseseler haline getirilmiş olması ilmin, büyüden farksız bir hadise olarak görülüp yaygınlaştırılmaması hatta ilmin varlığının kökten inkâr edilmesi idi. Bu manzaralar, o zamanın medeniyetleri dediğimiz, Çin'de de böyleydi, Hint'de de böyleydi, Mısır'da da böyleydi, Bizans'ta da böyleydi. Ve o zaman için bugünkü uygarlıktan çok uzak düzeyde yaşayan, bu saydığımız toplumların dışındaki toplumlar ise tamamı ile ilkel bir hayat yaşıyorlardı.

Onların, topluca bir medeniyete sahip olmak şöyle dursun, doğru dürüst lisanları bile teşekkül etmemişti. İşte böyle bir çağda, kâinatın en yücesi Fahri Kâinat Efendimiz, yeryüzüne teşrif ederek insanları bu çıkmaz sokaktan kurtardı. Bir başka ifade ile şöyle söylemek lazım: Eğer Fahri Kâinat Efendimiz gelmeseydi ilmin körleştirilmesi, insan haklarının zalimlere teslim edilmiş olması, kadınların tamamıyla insanlık dışı muamelelerin altında ezilmesi devam edecek, neticede toplumları çözecek medeniyet, uygarlık dediğimiz şey, bugüne gelmek şöyle dursun, belki bir kaç asır daha gecikecekti. Bu manzarayı çok iyi kavramak lazım. Çünkü Hristiyanlığın Efendimiz'den evvelki beş yüzyıllık, altı yüzyıllık macerasında olayı görmek

“

İNSAN RENK, IRK, CİNS BAKIMINDAN KESİNLİKLE EŞİTTİR. VE YAŞAMALARI ONLARIN ALLAH TARAFINDAN VERİLMİŞ HAKLARIDIR, HIÇ KİMSE TARAFINDAN GASP EDİLEMEZ.

mümkündür. Çünkü Hristiyanlık, Roma zulmünden bütün dünyayı, daha özünde de Ortadoğu'yu Roma zulmünden kurtarmak üzere intişar ettiği zaman başlangıçta Roma, çevredeki diğer insanlar ve çıkarıcılar özellikle Hristiyanları yakarak, aslanlara parçalattırarak uzun bir mücadele dönemi geçirdiler. Bir müddet sonra anladılar ki, bu dinin yaygınlaşmasını engellemek mümkün değil. O zaman kabuk değiştirerek, siyasi otoriteler Hristiyanlığı kabul etti. Böylece dünün Roma zulmü, Bizansın Hristiyan devletinin eline geçmiş oldu. Yani, İslamiyet intişar ettiği zaman ortada bir Bizans vardı. Çok yüce bir dinin mensubu olması gereken Hristiyanlığın ahlakını yeryüzüne yayması lazım gereken bir din vardı. Ama

ne yazık ki, Bizans, Roma'dan farksız bir zulmü temsil ediyordu. Bizzat kendi vatandaşlarına, bizzat kendi ırkdaşlarına, bizzat kendi dindarlarına büyük bir zulüm icra ediyordu. Mesela, kadınların İncili okuması yasaktı, kiliseye girmeleri yasaktı. Kendi vatandaşlarının, esirleri köleleri kırbaçlanarak, tam manasıyla bir zulüm devri yürüyordu. Sağda solda dini savunmak isteyen papazlar ya sürgüne gönderiliyordu ya da kendilerini herkesten uzak inzivaya çekerek canlarını kurtarıyorlardı. Manzara bu olunca medeniyeti yürütecek bir fors majör yoktu. Yani, insanlığı birbirine sevdirecek, medeniyeti bir elden diğer ele devredecek hiç bir kuvvet kalmamıştı. Eğer Hristiyanlık hakikaten gerçeği ile Bizans'ta uygulanmış olsaydı, dünyanın manzarası o zaman da çok değişik olacaktı. Ve İslamiyet geldikten sonra, çok kısa bir zamanda dünya derlenip toplanıp hakiki medeniyetine belki

de bin sene evvel kavuşacaktı. Ama ne yazık ki, İslamiyet geldiği zaman bütün toplumlar tekrar zulüm çağına dönmüş ve birbirlerini çok adi, yağmacı kavimler halinde amaçsız harplerle imha etmekle meşguldü. İşte bu atmosferi düşündükten sonra İslamiyetin neler getirdiğini göreceğiz.

YÜCE MESAJI ANLAYABİLMEK

Şimdi, Efendimizin yeryüzüne getirdiği nimetleri anlayabilmek için bunları teker teker bütün ayrıntıları ile ve Efendimizin uygulama tarzıyla ortaya koymak istiyorum. Çünkü İslam dünyası da tıpkı Hristiyanlarda Bizans Sarayı'nın Hristiyanlığı mihverinden çıkarak yanlış uygulaması gibi, yazık ki İslamiyetin de, özellikle Emeviler ve Abbasiler devrinde bir türlü gerçek uygulaması meydana konamamış Arap milliyetçiliği, İran milliyetçiliği İslamiyet'ten ve Efendimizin getirdiği nimetlerden pek çoğunu alıp götürmüştür.

Yeni yeni Türk-İslam metafiziği Selçuklulara ve Osmanlılara

(özellikle ilk dönem) geçtikten sonra, ancak İslamiyetin insanlığa ve uygarlığa getirdiği prensipler yaygınlaştırılabilmiştir ki, bu yaygınlaştırma sayesinde gerçekler Avrupa'ya intikal etmiş, özellikle de Fatih devrinde Avrupa kendi kendini tazeleyerek, bu gerçeklerden yola çıkarak reformlarını yapmış. İslamiyet'in getirdiği özgürlükleri, ilme değer vermeyi kendisine bir elbise olarak giydi için bugünkü seviyesine gelebilmiştir.

Bu devre içerisinde de, yine bir taraftan İslam dünyası içindeki tefrikalar bir taraftan dışardan kurulmuş düşmanlıklar yavaş yavaş İslam dünyasını yıpratmış ve on dokuzuncu asrın sömürgeciliği de buna eklendikten sonra bugünkü İslam dünyasının puslu hali meydana gelmiştir. Onun için, Efendimizin, insanlara getirdiği nimetleri incelerken, bugünkü devletlerin, fikirlerin perdesinin tamamen arkasından, gerçeğe dönük olarak olayları incelemek gerekiyor. Evvela Efendimiz'in, insan özgürlüğüne getirdiği, insan eşitliğine getirdiği ilkeleri mütala edeceğiz.

Uzun yıllar, bilhassa Selçukluların ve Osmanlıların fevkalade laik uygulamaları, yani kendi cemaatleri içerisinde kendi inançlarında olmayan diğer din sahiplerine hatta inançsızlara karşı davranışlarındaki akıl almaz laik ilkeler, tarih boyunca hayretle karşılanmıştır. Yani böylesine bir çağın, bundan bin yıl öncesindeki eski bir çağın içerisinde nasıl olur da, bir devlet, bugün bile uygulanması zor olan, insanlara hoşgörü, İslam sevgisi ve bir arada yaşama ilkelerini uygulayabilir diye. Ama hiç kimse merak edip de bu gerçeğin asıl temelini bizzat Yüce Peygamberimiz tarafından değişmez bir şekilde konulduğunu fark etmek istememiştir. Adeta fark etmekten ürkmüştür.

"Asrı Saadet" dediğimiz mutluluk çağı, yani Efendimizin yaşadığı çağda, yeryüzündeki bütün milletler arasında eski bir tarihe, eski bir medeniyete sahip olmakla beraber, en zalim, en çıkarıcı vahşeti temsil eden kavim, şüphesiz ki Arap kavmiydi. Zaten, Allah'ın Efendimiz'i yeryüzünün bu en hırçın mıntikasında görevlendirmiş olması da Efendimizin

başardığı büyük eserin en zor şartlarda dahi uygulanabilirliğini göstermektedir. İşte Arap Yarımadası'na İslamiyet nuru geldiği zaman, bırakın insan eşitliğini, kardeşler arasında dahi eşitlik sağlayabilmek mümkün değildi. Böyle bir ortamda bırakın kadın haklarını, kız çocuklarının diri diri toprağa göülmesi gibi yaygın bir facia mevcuttu. İşte Efendimiz, böyle bir yarımada ilk defa peygamberliğini ilan ettikten sonra bir ay içerisinde getirdiği mesajların ilki "İnsan Özgürlüğü ve Eşitliği" ilkesiydi. Bu mesajda Efendimiz aynen şöyle söylüyordu:

"İnsan renk, ırk, cins bakımından kesinlikle eşittir. Ve yaşamaları onların Allah tarafından verilmiş haklarıdır, hiç kimse tarafından gasp edilemez."

TAM BİR ŞOK ETKİSİ

Bu mesaj, Arap toplumu ve çevresindeki toplumlar da dahil olmak üzere bütün insanlığı büyük bir şok etkisiyle sarstı. Çünkü bu mesajın muhatabı olan kişiler, çarpık yaşam biçimlerini kendi içlerinde öyle taşlaştırmışlardı ki konuşabilecekleri ne bir aile ne bir kavim veyahut bir insan topluluğu mevcuttu. Toplumun üst düzeyinde temsilci gibi gözükten insanların çoğu evinde köle ve esir çalıştırıyordu. Çoğu, kadınları erkeklerden farklı bir varlık gibi algılayarak adeta onlara "sıfır değer" vererek hayatlarını sürdürüyorlardı. İşte böyle bir topluma "kadın erkek eşitliğini", inancı ne olursa olsun, rengi ne olursa

olsun "İnsanların eşitliğini" getirdiğiniz zaman gerçekten tam anlamıyla bir şok tesiri yapması normaldi. Zaten İslamiyetin böyle, ilk demir yumruğunu zulmün sırtına vurması neticesidir ki, İslamiyet ilk on iki senesinde yüz elli tane Müslüman'a mahsus kaldı. Yani yüz elli kişiden fazla taraftar bulamadı. Bunun

sebebi de bu büyük şoktur. Cemiyetteki insanların, özellikle ortaya çıkıp da konuşan cemiyette etkin rolü olan insanların hepsi kadının eşitliğine adeta kahkaha ile gülüyorlardı. Esirlerin ve kölelerin kendileri ile eşit olmasına adeta "Uygulanamaz" gözüyle bakıyorlardı.

Bu manzaraya rağmen, Yüce Peygamberimiz, emrini uygulamada getirdiği mesajı uygulamada öylesine sebat etti ki, on iki yıl, yüz elli kişiye mahsus olan dininden en ufak bir taviz vermedi. Burada çok önemli bir hatırlatma yapıyorum, zaman zaman Kureyşliler toplandılar. Efendimize gelerek bu ilkelerden taviz vermesini istediler. Eğer Efendimiz, bilfarz insan eşitliğinden taviz vermiş olsaydı, bilfarz kadın ve erkeklerin eşitliğinden taviz vermiş olsaydı, İslamiyet yüz binlerce, milyonlarca taraftar bulacaktı. Ama Efendimiz, "Bu ilke insan temel ilkesidir. Benim görevim yeryüzüne bu yüce nimeti getirmektir. Bundan taviz vermem mümkün değildir" dedi. Hatta kendi tanımıyla, kendisine o devrin liderliği, Arapların başına bir devlet başkanı olarak geçmesi

teklif edildiği zaman da "Ben hiçbir taviz vermeyeceğim. Bir yanıma güneşi bir yanıma ayı verseniz, bu mücadelemi devam ettireceğim. Bu uğurda icabında canımı da vermeye hazırım, ama ne insan eşitliğinden, ne kadın haklarından, ne de ilmin yaygınlığından ve öğretilmesinden yana olan ilkelerimden kesinlikle vazgeçmem" dedi.

İNSAN HAKLARI

Bu açıdan bakarak, Efendimizi ilk defa tanımaya başlarız. Biliyorsunuz, yeryüzünde insan eşitliği, insan hakları ile ilgili pek çok mücadele olmuş. Ve bunu yapmak isteyen, pek çok iyi niyetli insanlar toplumla mücadele etmişler. Bir kısmı ölmüş, bir kısmı bir yere kadar getirebilmiş. Fakat burada dikkat ederseniz, hiç kimse böyle bir toplum zorlamasına dayanarak, on iki sene mukavemet edip, yüz elli kişilik taraftarı ile ilkelerinin arkasında, dimdik kale gibi duramamıştır. Bu tamamıyla Yüce Peygamberimize has bir güçtür ki, bu güç Allah tarafından "Sen âlemlere rahmetsin, rahmet olarak gönderildin." diye tanımlanmıştır.

Bakınız, o devrin bu çarpık yaşantısı içerisinde, bu kaostan içerisinde bir görüntüyü anlatmak istiyorum. Efendimiz, İslamiyeti yaymaya başlamasının daha yirminci gününde "Kız çocuklarınızı istekleri hilafında evlendirmeyin" diyecektir. "Çünkü onlar da erkek çocuklarınızla eşit haklara sahiptir." Bu öyle bir fırtına yaratmıştır ki, bugün bile müslüman geçen toplumlar İslamiyetin yirminci gününde verilen bu emri uygulamakta ne kadar çok kaypaklık gösterildiğine hepimiz şahidiz. Çünkü bu öylesine yadırganan bir emirdi ki o devir için, şimdi bile uygulamada zorluk çekiyoruz. Düşününüz ki o zaman, 1450 sene evvel, Efendimizin verdiği mesajda, bir kız çocuğunun "Baba ben bunu istemiyorum, evlenmem." deme hakkı,

hafife alınacak bir olay değildir. Bu bomba tesiri yaptı. Ve inanız ki, o çağda, bir anda kızların üzerindeki yükün tümü kalktı. Efendimiz bu emri verdiği zaman İslamların sayısı 20-30 kişiydi ve dolayısıyla emrin bütün bir toplum içerisinde tatbik kabiliyeti yoktu ama o zamanın genç kızları, bunun mutlaka günün birinde tatbik olacağı, kısa bir süre sonra bu emri Muhammediyenin uygulanacağı ümidini yaşattıkları için adeta bayram ettiler.

Nitekim, ikinci emir olarak “esirlerin ve cariyelerin sahipleri ile eşit hakka sahip oldukları ve hiç bir şekilde kendilerine kendi evlatlarından farklı muamele yapılmayacağı” emri çıktığı zaman da, bütün cariye ve köleler bayram etti. Bunlar da biliyorlardı ki bu emir çıkmasına rağmen, ilk anda İslamiyetin yayılmasında büyük bir barajla, büyük bir karşı güçle karşılaşacaklar dolayısıyla da belki de kendilerine bile sıra gelmeyecekti. Ama bir şeye inanıyorlardı ki artık esirlik ve kölelik olayı bitmiştir. Bunun bayrağını Hazreti Muhammed açmıştır ve bunun karşısında kimse duramayacak, mukavemet edemeyecektir. Bu inançla, Efendimiz’in bu emirleri verdiği sırada, Yüce Peygamberimizin süt kardeşi olarak bilinen Hazreti Şeyma, kendi kasabasında bir nefis türkü bestelemişti. Sesi de güzel olduğu için bu türküyü bütün Araplara şarkı şeklinde, türkü şeklinde söyleyerek, adeta ikinci bir müjde mesajı olarak verdi. “Ey esirler, ey köleler, ey kimsesizler, ey fakirler artık kurtuldunuz çünkü Muhammed geldi. O sizi mutlaka kurtaracaktır.” işte bin dört yüz küsur sene önce, Arap Yarımadası’ndaki bayram buydu. Bugün insanlığın hâlâ bir yere kadar gelip de kurtaramadığı insanoğluna “İlk kurtuluş mesajı” böylece Hazreti Muhammed tarafından veriliyordu. Şuna inanınız ki Fahri Kâinat Efendimiz gelmeseydi, ne esirler esirlikten kurtulamayacaktı. Ve birileri çıkar da “Zaten bunlar zaman içerisinde kurtulacaktı” derlerse, onlara misal olarak şunu anlatmak isteriz:

“

EFENDİMİZ (S.A.V.), İSLAMİYETİ YAYDIĞININ DAHA YİRMİNCİ GÜNÜNDE “KIZ ÇOCUKLARINIZI İSTEKLERİ DIŞINDA EVLENDİRMEYİN, ÇÜNKÜ ONLAR DA ERKEK ÇOCUKLARINIZLA EŞİT HAKLARA SAHİPTİR.” DEMİŞTİR.

Fatih devrinde bütün ülkelerde müeccü diye yakılan, öldürülen Yahudileri Fatih’in mülk vererek, maaş bağlayarak, “Memleketimde oturabilirsiniz, insansınız, Allah dinine mensupsunuz” diye yurduna davet ettiği yıllarda, gerek İtalya’da gerek İspanya’da engizisyon mahkemelerinde, kilise insanları öldürüyordu. Eğer İslam nuru parlamamış olsaydı o zulüm hem dini açıdan devam edecekti, hem siyasi otorite açısından devam edecekti. Bugün Fransız ihtilali gibi, hatta İngiltere’deki gibi demokratik hareketlerin temelinde yatan Fatih’in Avrupa’ya anlattığı insan hürriyeti ilkesi gelir. Fatih Avrupa’nın yarsına kadar işgalini tamamladığı zaman, hep birbirlerine sordukları soru şudur, “Nasıl gelmiş buraya?” Ve bu sorunun cevabını ararken biraz sonra okuyacağınız gibi, “İlme verdiği ehemmiyetle, insan hürriyetine verdiği ehemmiyetle” gelmiş olduğunu tespit ettiler. Ve kendilerinin de ancak ilime ve insan hürriyetine kıymet vererek kurtulacaklarını fark ettiler. Eğer, Fransa’ya ta ihtilaline kadar yansıyan hürriyet sözcükleri gitmişse, Roma kilisesine insanları artık biraz daha insan yerine koyup bakmak ilkesi gitmişse, İspanya’daki engizisyon mahkemelerindeki zulmün perdeleri yırtılmışsa, bunun sebebi Türk-İslam motifinin Avrupa’ya taşın, mumunun ışığındadır. Bunları başka bir yerde aramak çok yanlış olur ve İslamiyetin daha doğrusu Yüce Peygamberimizin getirdiği nimetlerin, hakkını yemek olur, nankörlük olur.

İNSAN SEVGİSİ

Şimdi tekrar dönüyoruz “Asr-ı Saadet”e. Efendimizin getirdiği bu

ilkeler, başlangıçta tatbikatı zor gibi görüldü, uygulanması imkânsız gibi görüldü. Fakat zaman içerisinde her geçen gün insanlar bu fikirlerin asaletini, bu fikirlerden doğacak insanlık sevgisini yavaş yavaş tanımaya başladılar. Kısa bir süre içerisinde Müslüman zenginlerinin bütün köleleri ve cariyelerini diyetlerini ödeyerek hürriyetlerine kavuşturması, olayı büsbütün dalgalandırdı ve toplum öyle hale geldi ki artık insanların kardeşliğinin olabileceğine inanılmaya başlandı.

Efendimiz Medine’ye göç ettikten sonra, ünlü Hicret olayı meydana geldikten sonra bu kez, başlangıçta sözlerle açıkladığı bu ilkelerini bir beyanname ile bir devlet hüviyeti ile açıklamaya başladılar. Tarihte ünlü Medine Beyannamesi denilen bu beyannamede insan hakları açısından birkaç maddeyi gördüğümüz zaman Hazreti Muhammed’in neler getirdiğini, dostu düşmanı daha iyi öğrenmiş olacak, Bin dört yüz sene evvel, beyannamede birinci madde, efendimizin ilk defa Mekke’de yayınladığı sözlerin daha etraflı olarak ne olursa olsun, cinsleri ne olursa olsun, ırkları ne olursa olsun eşittir, aynı haklara sahiptir.” Bu maddenin hemen altından daha müthiş bir madde geliyordu ki, bugün insan hürriyetleri, insan özgürlüğünde zirveye geldiğimizi zannettiğimiz şu devirde hiç bir devletin tatbik etmeye cesaret bulamayacağı bir madde. “İnsanlar bulundukları yerde mahkeme seçme hakkına sahiptir” diyor yüce peygamberimiz. Yani, “Bir Yahudi veya bir Hristiyan veya bir putperest kendi cemaatinin kurduğu mahkemede mahkeme olmak hürriyetine sahiptir. Medine İslam kentidir ama, burada bir

Yahudi suç işlediği zaman benim adaletime benim ilkelerime, benim kanunlarına uymak istemez ise bir Yahudi mahkemesinde veya bir Hristiyan mahkemesinde muhakeme olabilir.” diyor. Bu insan hürriyetinin, o güne kadar geldiği en yüce merteye olduğu gibi, hâlâ bugünün insanı da bu mertebeye gelmiş değildir. Yani insanda mahkeme seçme özgürlüğü öyle laf ile verilecek bir özgürlük değildir. Ama, ideal bir toplumda, ideal bir insanlık sevgisi taşıyan insanlara saygı gösteren bir toplumda, Efendimizin Medine Beyannamesinde zikrettiği bu “Mahkeme seçme hakkı” fevkalade önemli bir ilkedir. Bu ilke insan özgürlüklerine Efendimizin getirdiği saygının bir sonucudur.

Şimdi bu beyanın hemen arkasından, insanlara karşı muameleyi yalnız dosta değil, düşmana karşı nasıl yapılması lazım geldiğini bir lisan içerisinde Efendimiz gösterecektir. Ki bu yine bugünkü insanın bile içerisinde hâlâ yerine getiremediği bir davranış biçimidir. Bilindiği gibi İslamın ilk savaşı sayılan Bedir Savaşı’nda Medine müşriklerinden yani puta tapanlardan bir grup esir düştü. Yüce Peygamberimiz bu esirler içerisinde ilk Müslümanlar’a

çok zulüm yapan, hatta onları öldüren, pek çok insanın varlığını gördü. Allah’ın güzel bir tecellisi, o insanları getirip esir olarak İslam toplumunun, bu taze İslam toplumunun karşısına sunmuştur. Hatta, onların içerisinde ilk İslam şehidi olan Sümeyye’nin katilleri vardı. Sümeyye’yi kollarını koparak öldürmüşlerdi. O katillerin de bulunduğu bu esirler topluluğuna karşı Yüce Peygamberimiz, bizlere “İnsanlık sevgisi”ni unutmayacağımız bir ders halinde verebilmek için, bir jest yaptı, Sümeyye’nin oğlu Hazreti Ammar’ı bu esir kafilesinin başına kumandan tayin etti. Böylece, bütün gelecekteki İslam cemaatlerine bir örnek vermek istiyordu. Ve Ammar’ı çağırdı dedi ki: “Ammar bu esirlerin kumandanı sensin. Hiç birinin elini bağlamayacaksın. Müslümanlar ne kadar lokma ekmek yiyorlarsa o kadar lokma ekmek yiyecekler, sizler kaç yudum su içtiyseniz, bu esirler de o kadar su içeceklerdir” buyurdu. Su meselesi Arabistan’da o kadar önemli bir meseledir ki, değil esirlere su içirmek kendileri su bulmak için zorluk çekiyor insanlar. Ama böyle bir kıvamdayken, Ammar’a bu emri verdikten sonra, döndü dedi

ki, “Ammar unutma” dedi “İçinde en ufak bir kin taşıma, yani onlar senin anneni öldürdü, zulmetti diye bir düşmanlık duygusu taşıma çünkü inanan bir insanın nefsinde kin intikam, düşmanlık kalmaz. Savaş bitmiştir. Her hadise ilahi bir oyundur. O perde kapanmıştır. Şimdi yeni bir perde açılmıştır. Bunlar bizim esirimiz olmuştur. Bunlara böylesine eşit muamele yapacaksın. Ve içlerinde, okuma yazma bilenleri Müslümanlara okuma yazma öğretmeleri şartı ile serbest bırakacaksın”. Ve sonra da Bedir Savaşında esir olanların her birine bir bahane bularak, bir kolaylık göstererek hepsini serbest bıraktı. O zamanın usulü esirlerin ya öldürülmesi, ya açlık içinde perişan edilmeleri ya da yüksek bir fiyatla başka bir yerde satılmalarıydı. Yüce Peygamber bütün bu kaidelerin kaldırıldığını, böyle kaide olmayacağını, savaşta esir olanın hiç bir şekilde satılamayacağını böylece ilke olarak ortaya koymuş oluyordu.

• Bu yazı Onkolog Dr. Haluk Nurbaki, Günaydın Gazetesi Ekleri, Yüce Peygamberin Temel Mesajları kitapçığından alınmıştır.

MONOLOGLAR 1

Hız. Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'in gençlere davranışlarını ve birçok özelliğini övdükleri, aynı zamanda kendisinin evrensel olduğunu kabul ettikleri halde "Ama zaman artık çok değişti, biz o kadar güvenemeyiz size" anlayışı biraz sıkıntılı değil mi sizce de?

Büşra Şahin

"Hepimiz genç olduk", "Hepimiz bu yollardan geçtik", "Ama siz de buldunuz bunuyorsunuz"...

Acaba Hız. Peygamber gençlere karşı böyle söyler miydi? Bu sorunun cevabını gerçekten merak ediyorum. Aramızda "Ama o Peygamberdi, ona zaten saygısızlık yapmıyordu hiç kimse, herkes yerini biliyordu." diyenler de çıkacaktır. Saygıyı itaat etmekle karıştıran bir insan topluluğunun kendinden küçüklere göstereceği davranış biçimi sadece baskı olurken onlardan beklediği ise saygı adı altında itaat oluyor. Şimdi gelin bunu konuşalım.

Hız. Peygamber'in hayatından örneklerle bu konuyu harmanlayalım ve yazının sonunu bağlamadan bitirelim istiyorum. Hız. Enes'in çok küçük yaşlarındayken annesi tarafından Peygamberin dizinin dibine verildiğini biliyoruz. Hatta Enes'i bir iş için gönderiyor fakat uzun bir müddet kendisinden haber alamayınca peşinden gidiyor ve çocuklarla oyuna daldığını görüyor. Çok basit bir senaryo hadi siz de hayal edin. Sizi çocukken arkadaşlarınızla oyuna daldığınızı gören anneniz, babanız, amcanız ya da görev vermiş herhangi biri, sizi o durumda görse ne tepki verirdi? Buradan anlaşılıyor işte bazı şeyler. "Aman ben onun ayağının tozu olayım." deyip ağlayan ve dövünen birinin gerçekten ne derece Peygambere benzediği, işte tam da gerçek hayatın akışından belli oluyor. Peki, haydi başka bir örnek. Yine

Hız. Enes'ten gelen bir rivayet bu Efendimizin kendisine hiç kaş bile çatmadığından söz ediyor. Yani ona hiç kızmamış. Hiçbir şey için mi? Evet hiçbir şey için kendisine kızmamış. Seslerinizi duyar gibi oluyorum. "Ama bu zamanın şartları çok ağır geçim sıkıntısı çekiyoruz, bu zamandaki çocuklar ve gençler çok acayip biz anlamıyoruz." Sadece gülüyorum bu söylemlere. Hız. Peygamber'in hem evrensel bir insan olduğunu söyleyip hem de böyle bir savunmayla insanın kendi kusurlarını örtmeye çalışması bende acı bir gülümsemeden başka bir şey yaratmıyor.

Bir ayet var. Ayet deyince herkesin eli ayağı sarsılıyor "Dur dur ayet varmış oturmamıza dikkat edelim." Bu güzel bir hassasiyet elbette buna gülmem. Ayet şu: "Sen onlara sırf Allah'ın lütfettiği merhamet sayesinde yumuşak

davrandın. Eğer kaba, katı kalpli olsaydın, hiç şüphesiz etrafından

dağılır giderlerdi." Bu ayeti okuyup anladığını söyleyen birinin bir çocuğa bir gence ya da herhangi birine olan davranış biçiminin kaba olmasını benim aklım da almıyor gönlüm de. İnsanlar "Ben hatalıydım, hatalı davrandım." demek yerine suçlarını dini argümanların ve sosyal sıkıntıların arkasına saklayarak yaşayabileceklerini düşünüyorlar. Ben bunun yanlış olduğunu söylüyorum sadece ve evet aynı hataları ben de yaptım. Peygamber'i geç anladım.

Başka bir örnek. Bir bedevi geliyor Efendimizin yakasını tutup onu sarsıyor. Evet evet filmlerde gördüğümüz gibi bir sarsma bu, hatta belki daha kötüsü. Çünkü hocaların anlatımına göre adam çok kaba çünkü bedevi. Bedeviler hep kaba olurlar değil mi? Böyle anlattılar, ben de hocaların

yalancısıyım. Neyse mesele bu değil mesele bu kadar kaba olan bir adama karşı Peygamber'in tavrı. Çevresindekiler öfkelenirken kendisi "akan bir su" gibi duru ve sakin. Ne soruyorsa cevaplıyor. "Ama ben kaç gündür açım." demeden yumuşak huylulukla cevaplıyor. Hep çok ilginç gelir bana Efendimiz'in bu huyu. En ilginç gelen de "ama o Peygamber, onun davranış biçimine biz ulaşamayız" diyen insanlar.

Ne yani şimdi sen bizi mi eleştiriyorsun? Sen önce kendine bak. Ama şunlar şunlar da böyle davrandı neden onlara hiç laf etmedin? Benim maksadım kimseyi eleştirmek değildi ki. Ben bunları kendi kendime konuştum sayın siz. Öyle kendi kendime konuşuyorum işte. Bizler bir çocuğa bir gence

zulmettiğimiz zaman şunu unutmamalıyız: O insanın hâmi'si Allah. Bize zulmedildiğinde de durum böyle. Bizim koruyamamız kollayamamız Allah. Ne demek bu? Hâmi'si olmak ne demek? Yaptığın her zulmün hesabını o soracak demek. Eğer iyi baktıysan da karşılığını yine Hâmi'si verecek demek. Biz emanetiz. Bize verilen evlat da bize emanet ve hâmi'si Allah. "Ona kalemle yazmayı öğreten Allah." Dua edelim. Bize de Peygambere verilen "Allah'ın lütfettiği merhamet"ten versin Allah. Versin ki toplumun kesinlikle tamamına yayılmış ama görülmek istenmeyen hep halı altı edilen kötü ebeveynlere dönmeyelim. Dua edelim. Gayret edelim. Yunus "İlim kendin bilmektir." diyor. Bunun manasını bir psikoloğa giderek kendimizi tanımaktan başlayarak bilelim.

“

İNSANLAR "BEN HATALIYDIM, HATALI DAVRANDIM" DEMEK YERİNE SUÇLARINI DİNİ ARGÜMANLARIN VE SOSYAL SIKINTILARIN ARKASINA SAKLAYARAK YAŞAYABİLECEKLERİNİ DÜŞÜNÜYORLAR. AYNI HATALARI BEN DE YAPMIŞTIM VE PEYGAMBER EFENDİMİZİ GEÇ ANLADIM.

Hastalıklarımızı ufacak el kadar sabırların üstüne "Ama o zaten çok şımarık." diye yıkmayalım. Çünkü bize hesap soracak olan Allah.

Vesselam

İSTANBUL CEZERİ MÜZESİ

Bilim Tarihi Kulübü olarak İstanbul Cezeri Müzesi Genel Müdürü Mehmed Ali Çalışkan Bey ile İstanbul'da açılacak olan İstanbul Cezeri Müzesi(İCM) hakkında yaptığımız röportajımız.

 Burakcan Kaymaz / Mustafa Yıldız

Hocam öncelikle sizi tanımak isteriz, bize kısaca kendinizden bahseder misiniz? Bir mühendis olmanız hasebiyle öğrencilik yıllarınızda Cezeri ile tanışmanız nasıl oldu ve sizde nasıl bir etki bıraktı?

1975 doğumluyum. Makine mühendisliği kökenliyim. Yüksek Lisans ve doktoramı felsefe üzerine yaptım. Meslek hayatımda uzun yıllar yazılım mühendisi olarak çalıştım. Şuan hali hazırda bir teknoloji şirketinin başkanlığını yürütmekteyim. Başta da dediğim gibi İstanbul Cezeri Müzesinin ve onun ek faaliyeti olan Cezeri Olağanüstü Makineler Sergisinin direktörlüğünü yapıyorum. Ayrıca yayıncılık faaliyetlerimiz var. Cezeri ile tanışmam fakülte yıllarımda oldu. İstanbul Teknik Üniversitesinde mühendislik eğitimi alırken ağabeyim Selami Çalışkan ile bir Bilim Tarihi sergisi yapmak istemiştik. Özellikle bizim medeniyetimizin geçmişiminde yer alan bilim adamı ve mühendislerini İTÜ'deki öğrencilere tanıtmak için bir sergi planlamıştık. O vesile ile sergi üzerine çalışırken Cezeri'yi tanıdım. Cezeri'nin Kitab el-Hiyel adlı kitabının sadece İngilizce metni vardı ve henüz Türkçeye çevrilmemişti. İngilizce dokümanda ise aletler anlaşılabilir düzeyde değildi ve yeterince tahlil edilmemişti. Donald Hill'in çevirisi iyiydi fakat aletler ile ilgili açıklamaları sınırlıydı. Biz mühendis olduğumuz için aletleri en detaylı noktasına kadar merak ediyorduk ve onları ince ayrıntılarıyla anlamamız gerekiyordu. Onların (aletlerin) modern mühendislik açısından ve mühendislik tarihi kıymetleri nelerdi? Bu ve benzeri

soruların cevabı çok açık ve net değildi. Cezeri ile ilgili söylenen ve bilinen şeyler vardı. Türkiye'de de o tarihlerde, Cezeri üzerine yazanlar vardı. İTÜ'de Kazım Çeçen Hoca, Cezeri konusunda çalışıyordu. Aynı zamanda Atilla Bir Hoca da bu konu hakkında yazıyor ve çalışıyordu. Herkes bu işin bir ucundan tutuyordu fakat yine de Cezeri konusu mühendislik açısından a'dan z'ye incelenmiş değildi. Ayriyeten metnin Türkçe aslı yoktu. Bu yüzden biz, fakülte yıllarımda böyle bir işe giriştik. Kitabın Türkçeye çevrilmesi hususunda Bilim Tarihinde öğretim görevlisi olan ve sergide de bize yardımcı olan İhsan Fazlıoğlu, kendisi halen doktorada benim hocamdır, metni çevirebileceğini söyledi. Tabi bu çevirme işi 15 yıl sürdü. Fakat o arada şöyle bir şey oldu. Biz tercümeyle başlamak üzereyken, mühendisler olarak,

Selami ağabeyim ile Cezeri'nin makinelerinin modern mühendislik teknikleriyle yeniden çizilmesini, mühendislik izahlarının yapılması gereken yerlerde hesaplamaların yapmayı üstlendik. Fakat başlar başlamaz bu işin bizi çok aştığını fark ettik. Çünkü bu makineler basit makineler değildi. Dolayısıyla biz kitabı babama götürdük. Babam o sıralar hala meslekte olan makine imalatçısıydı. Çok iyi bir konstrüksiyon mühendisiydi. Zaten o tarz makineleri anlayacak birisi varsa o kişi babamdı. Yoksa "Cezeri anlaşılmaz!" diye konuyu kapatmamız gerekiyordu. Babam önce üstünkörü baktı. İlk yorumu: "bunlar çok zor çalışırlar" oldu. Çok hassas düzeneklerdi ve bunların denk gelmeleri çok zor bir işti. Bunlar hayali makinelere benziyor, dedi. Ayrıca "Bir tanesini deneyelim ve çalışmasının çok zor olacağını

görelim" dedi. Biz sergiyi 1995 yılında yapmıştık fakat kitaba girişmemiz 1998 yılında oldu. Babam ilk hesaplamaları yaptığında hem kendisini hem de bizi şaşırtan sonuçlarla karşılaştı. Bu aletlerin mükemmel bir şekilde tasarlandığını söyledi. Daha sonra babam kitaba başladı ve 15 sene kesintisiz sürdü. Bu süre boyunca kitap, babamın masasından hiç kalkmadı. Böylece 2015 senesinde babam kitabı tamamlamış oldu. Bunun sonucunda biz, babamın çalışması ve İhsan Hoca'nın tercümesi olan kitabı bastık. Bu kitap, metnin aslının en iyi tercümesi olmuştu. Yani Türkçe tercümesi İngilizce çevirisinden daha başarılı bir tercüme olmuştu. Bu sırada Ankara Bilim Tarihinden Sevim Tekeli ve Melek Dosay'ın da çevirileri oldu fakat biz bu çevirilerin, mühendislik açısından, teknik açıklamalarını beğenmedik. Bu yapılan çeviriler yanlışlar içeriyordu. Bizim yaptığımız tercümenin iyi olmasının sebebi ise İhsan Fazlıoğlu ve Şükran Fazlıoğlu'nun yaptıkları çeviri sırasında, babamın da bu tercümedeki mühendislik noktalarına teknik dokunuşlar yapmış olmasıydı. Bir cümlemin, mühendislik açısından, karşılığının ne olması ve onun nasıl yazılması gerektiğini üzerinde durması ve bunu her bir cümle üzerinde çalışırken uyguladığı için ortaya çok iyi bir çeviri çıktı. 2015'te ulaştığımız nokta ise Cezeri'nin mühendislik açısından birçok meselesinin çözülmüş olmasıydı. İşte

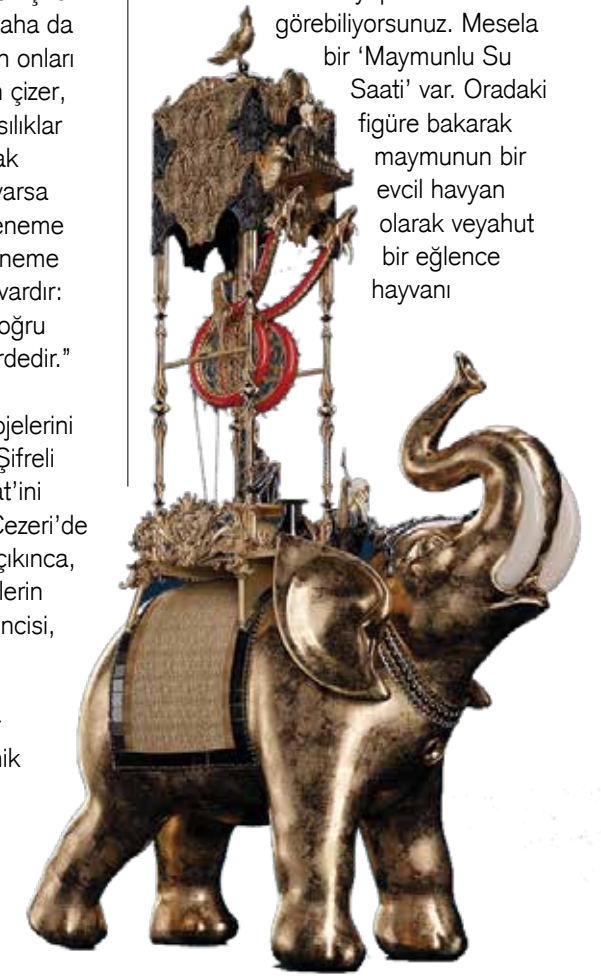
bizim Cezeri ile başlama hikayemiz böyle oldu.

Cezeri Müzesi fikrinin ortaya çıkışı nasıl oldu? Fikirden eyleme geçerken yaşadığınız zorluklar nelerdi?

Babam konstrüksiyon mühendisi olduğu için iki şekilde düşünüyordu. Birincisi çizerek, ikincisi yaparak. Bu yüzden öncelikle bu aletleri çizdi. Ve daha sonra o çizimlerini daha da ileri bir noktaya götürmek için onları üretti. Mesela metni okurken çizer, çizerken de ortaya çeşitli olasılıklar çıkıyorsa, hesap ile tam olarak belirlenemeyecek ihtimaller varsa onu Cezeri'nin yaptığı gibi deneme yoluna giderdi. Cezeri'nin deneme konusunda meşhur bir sözü vardır: "Dene. Denenmemiş bilgi, doğru ile yanlış arasında asılı bir yeredir." Dolayısıyla babamda bunları denedi. Her birinin imalat projelerini oluşturdu. İlk başladığı alet 'Şifreli Sandık'tı. Sonra 'Filli Su Saat'ini üretti. Aletler üretilince biz, Cezeri'de ki mekanik prensipler açığa çıkınca, birçok açıdan, ufuk açıcı şeylerin ortaya çıktığını fark ettik. Birincisi, ilkokuldan tutun üniversite öğrencilerine kadar mekanik prensiplerin daha öğretilbilir olmasıydı. Bu sayede mekanik prensipler daha anlaşılır hale geliyordu. İkincisi, dönemin mekanik tarihi süreçleri daha açık hale geliyordu. Üçüncüsü Bilim Tarihi ve kültür tarihi açısından

farklı veriler fark edilebiliyordu. Cezeri, bir makinenin mekaniğini inşa etmekle kalmamış adeta onun etrafına bir sanat giydirmiş. Bu sanat dönemin kültürü, yaşam biçimi hakkında bize bilgi vermektedir. Dolayısıyla bu sanatsal anlatıma bakarak hem Cezeri'nin entelektüel zihnini okuyabiliyorsunuz hem de dönemin entelektüel zihnini ve

kültürel yapılanmasını görebiliyorsunuz. Mesela bir 'Maymunlu Su Saati' var. Oradaki figüre bakarak maymunun bir evcil hayvan olarak veyahut bir eğlence hayvanı

olarak o kültürde nasıl yer ettiğini görebilirsiniz. Dolayısıyla biz burada bir müzecilik imkanının olduğunu gördük. Yine babamın da hayali, bu aletlerin üretilmesi ve müze şekline getirilmesi. Biz, babam vefat etmeden önce 2018'in başında İstanbul Cezeri Müzesi ismiyle bir girişim başlattık. İlk toplantısına rahmetli babamda katıldı. Fakat babamın ömrü projenin sonunu görmeye vefa etmedi. (22 Mart 2018) Zaten babam ömrünün sonunu hasta olarak geçirmişti. Biz kaldığımız yerden devam ediyoruz. İstanbul Cezeri Müzesi daha henüz bir girişim halinde. İlerde muhtemelen büyük ve sabit yeri olacak, yani öyle olmasını umuyoruz. Fakat şimdilik hedefimiz, daha ziyade gezici sergilerle ziyaretçilere, öğrencilere, yetişkinlere bilhassa herkese ilham vermek. Amacımız bilgi vermekten ziyade az önce de dediğimiz gibi ilham vermek. Ama bu ilhamın arkasında çok büyük bir bilgi birikimi, çok büyük bir tarih bilinci ve mühendislik de var. Yani aklınıza gelebilecek her şey. Tüm bu birikimi toplayıp çok güzel bir şekilde sergileyerek Cezeri'nin çalışan aletlerini ortaya koyma çabasıdayız.

Amacımız Cezeri'nin çalışan aletlerinin içinden çeşitli mekanik prensipleri çıkarıp demonstre ederek, Cezeri öncesi aletleri örnek göstererek, Cezeri sonrası mekanik birikimin nasıl ilerlediğini ortaya koyarak, dönemin kültür tarihi, sanat tarihi, bilim tarihi hakkında bilgiler vererek bunların dijital ya da holografik verilerle birleştirip bütüncül halde Cezeri'nin olağanüstü makineleriyle bir sergi oluşturmaktır. 2018 bu serginin hazırlığı ile geçti. Bir yandan tüm mekanik aletler üretildi bir yandan da onun etrafına örülecek görsel, işitsel ve yazınsal içerik hazırlandı. Diğer bir yandan babamın herkesin rahat bir şekilde okuyabilmesi için hazırladığı kitap hayali ile ilgili çalıştık. Dolayısıyla 2019 bu serginin ve kitabın ziyaretçilere sunulduğu bir yıl olacak. 2019 yılı Şubat ayında İstanbul Uni'ye sergimiz ziyaretçilerine kapılarını açacak.

Bu projenin hayata geçirilmesinde destek sağlayan kurum ve organizasyonlar hakkında bilgi alabilir miyiz?
Tabi bilgi alabilirsiniz fakat dışarıdan

bir destek yok. Şöyle açıklayayım. En başından beri Cezeri projesi babamın çalıştığı dönemlerde de ondan sonra bizim çalıştığımız dönemlerde de kendi iş hayatımızın çerçevesinde bir sosyal sorumluluk projesi olarak yürüdü. Dolayısıyla bütçeyi kendi imkanlarımızla ayarladık. Tabi bunlar çok büyük bütçeler ve çok büyük işler. Yer yer bizi aşan ve bizi zorlayan noktalara, hatta bizi sınırlayan durumlarla uğraşmak zorunda kaldık. Önümüzdeki dönemde bu serginin çok daha büyük kurumların, vakıfların ya da başka insanların ilgisini çekip destekleneceğini umuyoruz. Bu tip destekleri de arıyoruz. Bu projeyi daha uluslararası ve büyük bir boyuta taşımak için uğraşıyoruz. Türkiye'de kültürün çok fazla müşterisi ve destekçisi yok. Bu tip projelerdeki destekler küçük ve sınırlı kalacaktır. Şu an projemiz kendi emeğimiz ile ilerlemektedir. Cezeri Olağanüstü Makineler sergisinin belki bir ya da birkaç sponsoru olabilir. Görüştüğümüz kişiler var. Belki bunlardan da sınırlı fonlar alınabilir. Fakat temelde bu iş bizim bulduğumuz bir iş. Umarım daha büyük ve farklı katılımcılar zamanla

“

AMACIMIZ BİLGİ VERMEKTEN ZİYADE İLHAM VERMEK. AMA BU İLHAMIN ARKASINDA ÇOK BÜYÜK BİR BİLGİ BİRİKİMİ, ÇOK BÜYÜK BİR TARİH BİLİNCİ VE MÜHENDİSLİK DE VAR. YANI AKLINIZA GELEBİLECEK HER ŞEY. TÜM BU BİRİKİMİ TOPLAYIP ÇOK GÜZEL BİR ŞEKİLDE SERGİLEYEREK CEZERİ'NİN ÇALIŞAN ALETLERİNİ ORTAYA KOYMA ÇABASINDAYIZ.

bulunur. Bizim gibi meseleye gönül vermiş ve para harcamak isteyen yatırımcılar bulursak tabi ki beraber çalışırız ama şimdilik böyle ilerliyoruz.

Avrupa, Amerika, Çin ve benzeri ülkelerde kültürel mirasın tanıtılması büyük desteklerle sağlanmaktadır. Bizde ise coğrafi mirasımızın, bize aktarılan medeniyetin tanıtılmasında müzecilikte beklenen seviyeye ulaşıldı mı? Bu hususta yapılmasını gerekli gördüğünüz unsurlar var mı?

Türkiye müzecilik konusunda çok geri bir ülke değil. Avrupa ile yarışabilecek durumdayız. Ama bunun sebebi bizim müzeciliğe verdiğimiz önemden kaynaklanmıyor. Müzelerin en önemli malzemesi tarihi eserlerdir. Tarihi eser açısından çok zengin bir toprağın üzerindeyiz. Dolayısıyla birçok yerde zaten mekânın kendisi bile bir müze olabiliyor. Mesela örnek vermek gerekirse eskiden Alacahöyük, şu an ise Göbekli tepe meşhur ve kendi başına bir müze halindedir. Türkiye'de müzeciliğin önemi yavaş yavaş fark edilmiş durumda. Hem

ülkenin dünyaya tanıtılması açısından müzeler bir değer niteliğinde hem de ülkedeki eğitimin tamamlayıcı bir unsuru olarak müzeler çok önemlidir. Müzelerimiz gittikçe daha etkileşimli, daha entegre ve daha modern hale geliyorlar. Ama sorun şu ki Türkiye ekonomik olarak çok zengin bir ülke değil. Kültüre ayırdığı miktar sınırlıdır. Ki bu para birçok alanda paylaşılmaktadır. Müzelere ne kadar para düşer, politik ilgi ne kadar olur bunu zamanla göreceğiz. Ama benim gördüğüm Türkiye'de müzecilik konusunda çok iyi yetişmiş müzecilerimiz var. Devletin de müzelere bir ilgisi var. Bu ilginin boyutlarını önümüzdeki yıllarda göreceğiz. Müzeler toparlanıyor, çağdaştırılıyor, turizmle birleştirilmeye çalışılıyor. Fakat Türkiye'de temel denilebilecek müzeler eksik. Avrupa'nın hemen her yerinde görebileceğiniz müzeleri Türkiye'de neredeyse göremiyoruz. Şimdilerde bilim merkezleri açılıyor. Müzecilik anlamında bir bilim müzesi yok. Ben müzeciliğe olan ilginin daha da artacağını, bunun eğitimde önemli bir tamamlayıcı faaliyet olduğunun fark edildiğini ve daha da fark edileceğini düşünüyorum.

Son olarak bilindiği üzere 2019 yılı Fuat Sezgin yılı ilan edildi. Bu konu hakkındaki

görüşleriniz kısaca alabilir miyiz?

Fuat Sezgin çok değerli bir Bilim Tarihçimizdir. Yurt dışında kendini kabul ettirmiş Türk İslam Bilim Tarihi literatürü konusundaki en iyi Bilim Tarihçilerimizden diyebiliriz. Dolayısıyla onun Bilim Tarihine olan ilgisi bile bu anlamda Türkiye'de bir bilinç ve ilgi yarattı. Ben 2019 yılının Fuat Sezgin yılı olarak seçilmesini isabetli bir karar olarak görüyorum. Bu bir enerji yaratacaktır. Birçok kurum Fuat Sezgin yılı diye faaliyet yapacaktır ve çoğunun içi boş olacaktır. Tabi mümkün olduğunca nitelikli faaliyetlerde arada elbet çıkacaktır. Dolayısıyla bu bir fırsattır. Bizde bu 2019 yılını verimli bir şekilde geçirmek istiyoruz. Yani Türkiye'de müzeciliğin ve Bilim Tarihçiliğinin gelişmesi için atılan her adıma destek olmak gerekiyor.

EFENDİMİZ (S.A.V.) GÜVENİLİR, EMİN VE GENÇ BİR TÜCCARDI

Güvenilirlik, esasında bütün peygamberlerin ortak özelliğidir. Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) de tüm hayatında güvenilirliği taşımıştır. Vefalı, doğru sözlü ve güvenilir olduğu için halk arasında Muhammedü'l Emîn, yani Güvenilir Muhammed lakabıyla anılmıştır.

Öğuzhan Karasu

Andolsun, Allah'ın Resûlünde sizin için; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır. Dürüst ve güvenilir tüccar; Peygamberler, siddıklar ve şehitlerle (cennette) beraberdir.

EMİN VE GÜVENİLİR BİR AHLAKI VARDI

Peygamberimiz (s.a.v) hayatı boyunca ahlaki değerleri hayatında uygulamış, doğruluk, güvenilirlik, merhamet, adalet örneği olmuştur. Güvenilirlik, esasında bütün peygamberlerin ortak özelliğidir. Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) de tüm hayatında güvenilirliği taşımıştır. Vefalı, doğru sözlü ve güvenilir olduğu için halk arasında Muhammedü'l Emîn, yani Güvenilir Muhammed lakabıyla anılmıştır. Hatta o yirmi beş yaşlarındayken Mekke'de sadece

Emîn diye anılıyordu.

Nitekim kendisi bir hadisi şerifinde şöyle buyurmuştur; Müslüman, dilinden ve elinden diğer Müslümanların güvende olduğu kimsedir."

TİCARET HAYATINDA DA GÜVENİLİRLİLİĞİ AYNIYDI

Hiz. Hatice (r.a.) Peygamberliğinden önce de güvenilir olarak tanınan Allah Rasûlü'ne (s.a.v.) ticaret mallarını kendisine rahatlıkla teslim etmiştir. Güven, sevgili Peygamberimizin en belirgin vasfı olup, kendisine inanmayanlar bile ona güvenir,

eşyasını emanet eder ve onun asla yalan söylemediğine şahitlik ederlerdi. O dönemde Kureyş kabilesinden bazı kimseler de ona kıymetli eşyalarını emanet olarak bırakmışlardı. Hz. Muhammed (s.a.v.) bu emanetlere asla ihanet etmezdi. İstendiğinde sağlam bir şekilde sahiplerine geri verirdi. En zor anlarında ve güç durumda kaldığı zamanlarda bile bu emanetlere hıyanet etmemiştir. Yalan söylemeyi hatta yalan söyleyerek şaka yapmayı dahi yasaklamıştır. Hz. Peygamber (s.a.v) hem sözünde hem işinde güvenilir idi. Hiçbir zaman güven sarsıcı bir davranışına rastlanmamıştır.

Enes b. Mâlik'den rivayetle; "Allah'ın Peygamberi (sav) bize hutbe verdiği zaman mutlaka şöyle buyururdu: "Emanete riayet etmeyenin imanı yoktur; ahde vefa göstermeyenin ise dini yoktur."

ASLA DOĞRULUKTAN AYRILMAZDI

Kendisi ticaretini dürüstlük üzerine bina etmişti ve asla doğruluktan ayrılmamıştı. Ebu Hureyre'den nakledildiğine göre, Efendimiz (s.a.v) aldatma ve aldanma riski içinde olan her türlü alış-verişi yasakladı (5) ve bir gün yaş buğdayları kurunun altına koyarak satmak isteyen satıcıyı uyararak: ' Aldatan bizden değildir.' dedi.

Nitekim bir hadisi şerifinde de şöyle buyurmuşlar ki; ' Kim kusurunu açıklamadığı bir malı satarsa daima Allah'ın gazabı ve meleklerin laneti altındadır.'

GENÇ YAŞINDA AKTİF BİR İNSANDI

Sadece ticaretle uğraşan bir genç değildi. Aynı zamanda Sevgili Peygamberimiz (s.a.v),

henüz yirmili yaşlarında bir genç olmasına rağmen, yaşlılardan oluşan Hılfu'l Fudûl cemiyetine amcalarıyla birlikte katılmış ve zulme karşı bir duruş sergilemiştir. Efendimizin genç yaşından beri derin düşünceye sahip olduğunun, zulme karşı nefret duyduğunun ve henüz o zamandan kabilesi arasında büyük bir itibara sahip bulunduğu ifadesidir. Genç yaşlarında aktif bir yaşantıya sahip olduğunu hem ticari hem de sosyal anlamda insanlara ve insanlığa faydalı bir insan olarak bunu bizlere göstermiştir.

ALLAH UĞRUNA ÇALIŞAN BİR TİCARET TOPLULUĞU "TÜCCAR SAHABELER" VE İNFAK KAVRAMI

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Efendimiz (s.a.v) en güzel örnek oluşunu, insanlığa en güzel örnekler olan Sahabe neslini yetiştirerek bizlere yansıtmıştır. O neslin öncülerinden biri Müslüman bir tüccar olarak anılan Hz. Osman (r.a.)'ın hayatından bir tablo aktaracağız. Söz Hz. Osman'ın

(r.a.) ticaretinden ve bu ticaretten elde edilen kazançların Allah yolunda infak edilmesinden açıldı mı kolay kolay bitmez.

Hiz. Ebubekir dönemi idi. O günler; İslam ordularının bir anda on dört farklı cephede savaş yapmak zorunda kaldığı zamanlardır ve Medine'de çok ciddi bir kıtlık vardır. Öyle ki; artık insanlar yiyecek bulmakta zorlanıyorlar, temel ihtiyaçlarını bile karşılayamıyorlardı. İşte o günlerde Hz. Osman'a (r.a.) ait bin develik büyük bir kervan Medine'ye gelmek üzeredir. Kervan gıda maddeleri ile doludur. Şam'dan gelen, Medine pazarında satılacak olan mallardır bunlar.

Bin develik o büyük kervan Medine'ye giriyor. Halkta büyük bir sevinç, tüccarlarda büyük bir heyecan oluşuyor. Tüccarlar Hz. Osman'ın (r.a.) kapısının önünde ondan mal almak için sıraya giriyorlar ve o anda tüccarlar, Hz. Osman ile pazarlık yapmak istiyorlar. Tüccarlar diyor ki; "Ey Osman! Şam'dan kaçta aldınsa tam yüzde on fazlasına bize sat, yani o dirheme aldığını on bir

“

EFENDİMİZ (S.A.V), SADECE TİCARETLE UĞRAŞAN BİR GENÇ DEĞİLDİ. AYNI ZAMANDA SEVGİLİ PEYGAMBERİMİZ (S.A.V), HENÜZ YİRMİLİ YAŞLARINDA BİR GENÇ OLMASINA RAĞMEN, YAŞLILARDAN OLUŞAN HILFU'L FUDÜL CEMİYETİNE AMCALARIYLA BİRLİKTE KATILMIŞ VE ZULME KARŞI BİR DURUŞ SERGİLEMİŞTİR.

dirheme bize sat!” Hz. Osman diyor ki: “Sizden daha fazla veren var, niye size satayım ki?” Bunu duyunca tüccarlar yüzde yirmiye çıkarıyorlar. Hz. Osmanyine Sizden daha fazla veren var diyor. Hz. Osman böyle dedikçe tüccarlar oranı arttırıyor, en son yüzde yetmişe kadar, yani on dirheme alınan malın on yedi dirheme verilmesine kadar fiyatı çıkarıyorlar. Hz. Osman her defasında sizden daha çok veren var demeye devam ediyor. En son tüccarlar diyorlar ki: “Osman sen fırsatçılık yapıp fiyat yükseltiyorsun, Medine’de bu fiyattan daha fazlasını sana verecek birini biz tanımıyoruz. Şimdi gidip seni Halife Ebubekir’e şikâyet edeceğiz.” Hz. Osman bir şey demiyor. Tüccarlar gidip olanları Hz. Ebubekir’e anlatarak, ondan şikâyetçi oluyorlar. Hz. Osman’ı çok iyi tanıyan Hz. Ebubekir, Osman’ın karaborsacılık ya da fırsatçılık yapmayacağını çok iyi bildiği için bu işte bir iş olduğunu tahmin ediyor. Yanına Hz. Ömer’i de alarak Hz. Osman’ın evine geliyor ve tüccarların söylediklerini

sorguluyor. Hz. Osman diyor ki: “Ey Allah Resulünün Halifesi! Ben tüccarların verdiklerinden daha fazla veren bir ticaret buldum. Niye ona vermeyeyim ki?” Hz. Ebubekir merakla çok veren o tüccarın kim olduğunu soruyor? Hz. Osman: “Allah” diyor ve ekliyor: “Medine’nin halkı bu kıtlık günlerinde bu zorlukları çekerken ben nasıl olur bu işe seyirci kalırım. Ey Ebu Bekir! Sen ve tüm müminler şahit olun ki, bu bin deve üzerindekiyle beraber Medine halkına infaktır.” Bu sözlerle şahit olanlar gözyaşlarını tutamayacak ve Hz. Osman’ın büyüklüğünü bir kez daha itiraf edeceklerdir.

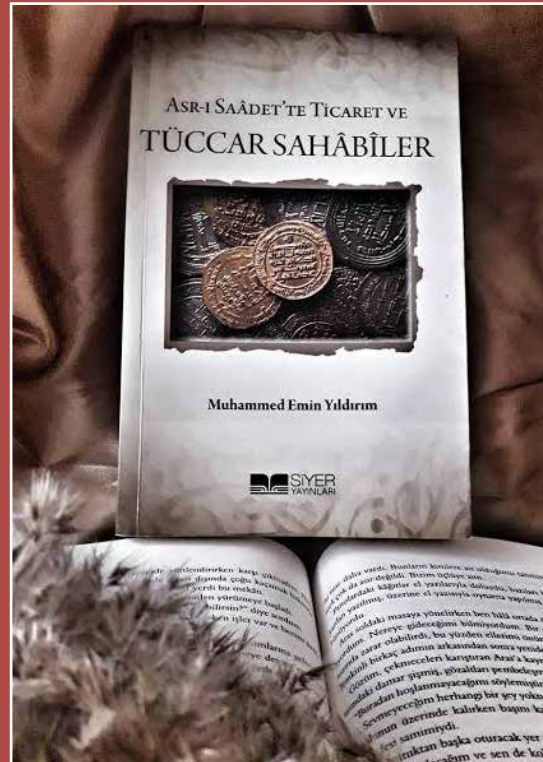
Bu nasıl bir ticarettir ki, malının neredeyse tamamını infak etmiş, aradan iki yıl geçmeden bin develik koca bir kervanı Medine’ye getirecek kadar büyük bir sermayenin sahibi olmuştur? Nasıl olduğu bellidir. Allah (cc) bire yedi yüz vereceğini vaat etmiyor mu? Hz. Osman verdikçe bereketleniyordu, verdikçe artıyordu.

Zor zamanlarda helal daire içinde ticaretlerini yapan ve kazandıklarını Allah yolunda harcamaktan bir an geri durmayan Sahabe efendilerimizden Allah razı olsun.

TAVSİYE NİTELİĞİNDE

Ticaretin içerisinde olmak, para kazanmak, sahada sürekli başkaları ile rekabet halinde olmak ve bunca şeye rağmen kalbi, gönlü selim bir şekilde muhafaza etmek, korumak çok kolay bir şey değildir.

Peygamberimiz gibi güvenilir ve emin bir tüccar veyahut onun ahlakına sahip bir şekilde mesleğini icra etmek isteyen tüm genç kardeşlerimin mutlaka okuması gereken bir kitap. İşte bu kitap ile Asr-ı Saadet örneğinde, Müslüman bir tüccarda olması gereken ahlaki esasları ve ilkelerini okuyabilirsiniz.

Asr-ı Saadet'te
Ticaret ve Tüccar Sahabeler, Siyer Yayınları
Muhammed Emin Yıldırım

Ey Sergili EY HATEM-ÜL ENBİYA

Yasin Onat

Gelir misin rüyama bir kez göreyim cemalini
Engelliyor günahlarım gül yüzünü görmeyi
Arzum ahirette Cennet’e seninle girmeyi
Ne olur biraz gül bana Resul-ü Kibriya
Ne olur ümmetinden eyle Muhammed Mustafa

Sensiz dünya zilletle boğulurken
Ve çökerken toplumun ahlakı gitgide
Hasretle bekleniyor Asr-ı saadet günleri
Ne olur biraz gül bana Nebi-î Kibriya
Ne olur ümmetinden eyle Muhammed Mustafa

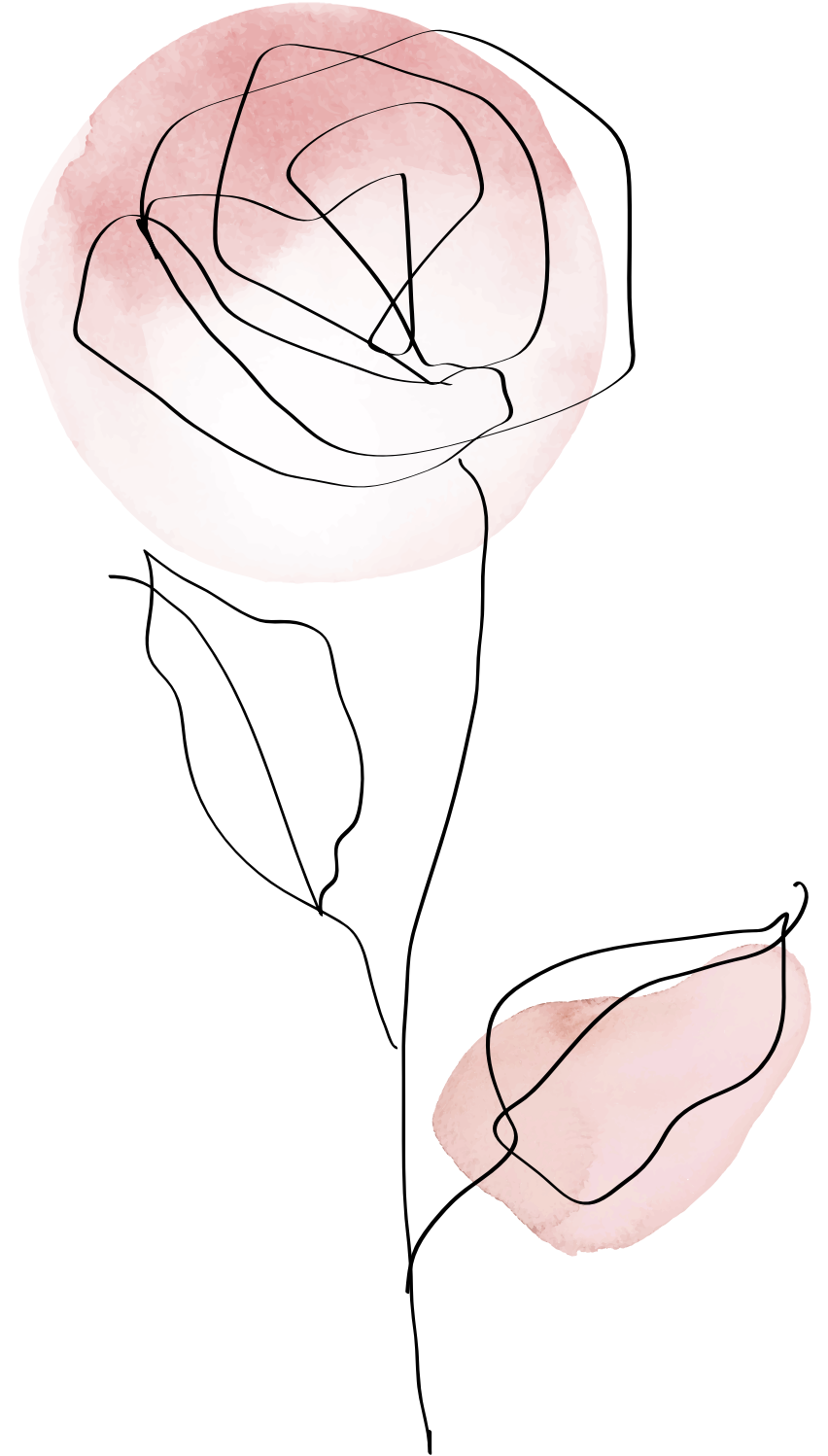
Geceler karanlık, yokluğunda her saniye
Ay doğmuş, güneş batmış ne çare bu çileme
Tutamazsam elini sırat üzerinde
Ne olur biraz gül bana Resul-ü Kibriya
Ne olur ümmetinden eyle Muhammed Mustafa

Bir Bilal olamadım ezanın için
Çıkıp da sahraya, kavrulmadı ayağım elim
Sen varken, sensiz olmak bilmem niçin
Ne olur biraz gül bana Resul-ü Kibriya
Ne olur ümmetinden eyle Muhammed Mustafa

Seni anar Ya Muhammed Kubbe-i Hadra
Yoktu keder yoktu zulüm saadet asrında
Kapılar aralanır elbet karanlıklar ortasında
Ne olur biraz gül bana Resul-ü Kibriya
Ne olur ümmetinden eyle Muhammed Mustafa

Sel olur göz yaşlarım, ismini duyunca
Tebessümün de ne hoştur ukbâda
Şefaatin eksik eyleme mahşer meydanında
Ne olur biraz gül bana Resul-ü Kibriya
Ne olur ümmetinden eyle Muhammed Mustafa

Âlemlere rahmetsin nurun ile
Kalplere düstursun ahlakın ile
Salat-u selamlar sanadır Ya Muhammed
Ne olur biraz gül bana Habib-i Kibriya
Ne olur ümmetinden eyle ya Muhammed Mustafa (s.a.v)

Fotoğraf

Ahmet Altun

Duisburg'da yaşayan Murat Kurt, fotoğrafı hayatının bir parçası yapanlardan. 1971'de Balıkesir'de doğdu. İlkokulu Türkiye'de bitirdikten sonra, 1980 yılında, daha önce işçi olarak Almanya'ya gelip yerleşen ailesinin yanına göç etti. Halen demir-çelik sektöründe çalışan bir metalurji uzmanı. Fotoğraf sanatına ilgi duyan göçmen arkadaşlarıyla, Düsseldorf'ta "Fotokultur e.V." adındaki fotoğraf derneğini kurdu.

Merhabalar Murat Bey. Bize bu fotoğrafın hikayesini anlatabilir misiniz?

Gökle yerin iç içe geçtiği şehirde, Kudüs'teyiz. Kudüs, adını kutsallığından alan bir şehirdir. Birçok peygamber burada ilahi vahye tabi olmuş, birçok peygambere de mezar olmuştur. Son din İslam'ın ilk kiblesi, İsrâ hadisesinin mekânıdır. Mescid-i Aksa sadece Müslümanların kutsalı değil aynı zamanda Yahudiliğin de en

önemli noktasıdır.

Tarih ve Kudüs ise etle tırnak gibidir. Tarih boyunca 40 defa kuşatılmış; üçünde tamamen olmak üzere 32 defa yıkılmış; 26 defa sahip değiştirmiş bir şehirdir Kudüs. Allah vahyinde "Çevresini bereketli kıldığımız Mescidi Aksa" demekte; yani çevresinin bile bereketli olduğunu da söylemektedir. Peki acaba Mescid-i Aksa'nın tam ortası ne durumdadır? Hâl böyleyken Kudüs ve özelde

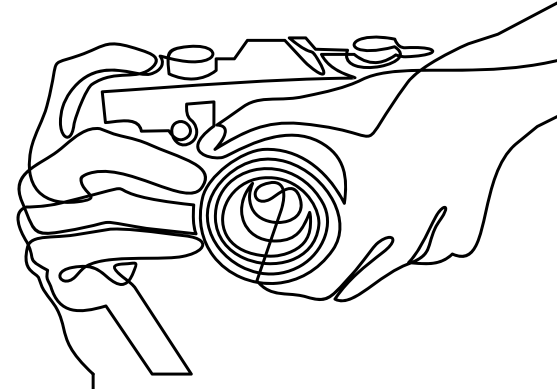
Mescid-i Aksa'nın Müslümanların kalbinde olsa da yeteri kadar gündeminde olmadığını biliyoruz. İsmi gibi dünya Müslümanlarına "aksa"dır. Aksa; yani uzaktır. Mü'minler bir şey yapmak istese de maalesef organize olunamamıştır; bireysel olarak herkes bir şey yapma gayretindedir. Ama herkesin sorduğu bir soru vardır: "Aksa için ne yapabilirim?" Evet, tam bu noktada başlıyor fotoğrafın hikâyesi. Aksa'ya altıncı

gidişimdi. Fotoğraf makinem hep yanımda olsa da pek fazla çekim yapamıyordum. Gözlemlemek, görülenleri hissetmek, hafıza kaydına kaydetmekten daha anlamlıydı. Yine 144 dönüm olan Mescid-i Aksa'da oturmuş gelip geçeni izliyordum. Tam önümden bir çocuk geçti. İki elinde de birer şişe vardı, ağzı ile de bir şişe tutuyordu. Gözden kayboldu. 5-10 dk sonra boş şişelerle döndüğünde ne yaptığını merak etmiştim. Tam önümden şişeleri indirdi ve ağzı ile aldığı şişeyi düzeltirken sordum: "Çok mu susadın?" dedim. "Hayır" dedi. "Ne yapacaksın ki bu kadar suyu?" dedim. Cevabı ağır oldu: "Aksa'nın bazı taşları kirlenmiş, onları arkadaşlarımla yıkıyoruz." Utanmıştım. Aklım Müslümanların cevabını aradıkları soruya gitti: "Aksa için ne yapabilirim?" En güzel cevabı bize öğreten Kudüslü bir çocuk oldu.

Gücümüzün ve kabiliyetimizin yettiğinde Aksa için bir şeyler yapabileceğimizi öğretiyor bu hikaye bize. Peki bizler fotoğraf çekerek de bir taş atabilir miyiz? Kudüs'ü fotoğraflamak sizin için ne anlam ifade ediyor?

Kudüs bizim için ne ifade ediyorsa o kadar bir şeyler yaparız. Şairin dediği gibi, "Kudüs önümüzde duran bir imtihan kağıdıdır." Müslümanlara verilen bir emanettir. Bir iman ölçüm birimidir. Müslümanlar ya da duyarlı insanlar bu konuda hassas iseler ki hassas olmak zorundalar; ellerinden ne geliyorsa onu yapmak zorundadırlar. Eli kalem tutan yazmalı, kalbi konuşan biri şiir söylemeli, sesi güzel olan müzik yapmalı.

İlk etap tabi ki olayı doğru okumaktan başlar. Kudüs'ü anlamak için İslam'ı iyi bilmeli, Hristiyanlık ve Yahudiliği tanımalı, dinler tarihini iyi hıfz etmeli; yakın tarih okumaları yapmalı ve elbette gündemi takip etmeli. Bunlar her Müslüman şahsiyetin yapması gereken işlerdir.

MURAT KURT

Ben fotoğrafa ilgili olduğumdan bulunduğum fotoğraf derneğindeki arkadaşlarla istişare yapıp 30 kişi ile Kudüs'e gittik. Her bir arkadaş pişman olduklarını dile getirdiler. "Neden daha önceden gelmedik, ihmal ettik" diye söylendiler. Daha sonraki gidişlerimde sadece fotoğraf çekmek için gittim. Bir albüm oluşturup Kudüs'ü gündeme getirecektik. Bunu da başardığımıza inanıyorum. İki kitap çıkardık. Birkaç büyük programlar organize edip Kudüs'ün önemini vurguladık. İnsanları duyarlı hâle getirmeye çalıştık. Fotoğraflarla Kudüs sergisi düzenledik ve insanlara meramımızı anlatma fırsatı bulduk. Bunu gören insanların çoğunda Kudüs'e gitme arzusu ateşledik, birçoğunu da organize edip Kudüs'e yolladık. Döndüklerinde herkesin hayatında "Kudüs öncesi ve sonrası" diye bir şey oldu. Fotoğraf konusu önemlidir. Bir fotoğraf bazen onlarca sayfalık metni bir karede anlatır ve görsellik okumadan daha önce gelir. Görmeden bir insan okuyamaz.

Vietnam aklıma geldi şimdi. Oradan dönen fotoğraflar savaşın seyrini değiştirdi. Amerikan halkı savaş karşıtı bir halka dönüştü ve Amerika oradan çekilmek zorunda kaldı. Bunun benzerini fotoğraflarla her yerde yapmak mümkün. İyi bir strateji çizerek elbette.

BEN TEK BAŞIMA NE YAPABİLİRİM Kİ?

Çağımızın hastalığı olan tembelliği; öncelikle kendimize güvenip, çalışarak aşabiliriz. Kimse sana inanmasa, yaptıklarını gereksiz bulsa dahi; sen her şeyin farkında olan birisi olarak durmadan çabalamalısın.

✍ Muhammet Uneys Demirel

Bu soru, devrimizin tembellik anlayışına destek çıkan en iyi dostlardan biridir. Kişi bir işi yapmaya çalıştığında, aklına bu soru geliyor ve temelli hedefinden vazgeçiyor. Oysa tarih kişilerin tek başına yapabildikleri ile doludur. Her şey toprağa atılmış bir tohum ile başlıyor, ardından tohum yeşeriyor ve bir ağaç oluyor. Ağaç olduktan sonra birçok tohum oluyor, o tohumlar da ağaç olup tekrar tohum bırakıyor.

Kişi bir tohum misali ıssızlaştırılmış bir topluma girdiğinde, herkes onun değişim yapamayacağını söyler çünkü onun gibisi tectir. Kişi ise değişimin inancındadır. Çevreyi dinlerse yok olur, dinlemez ise yoluna emin adımlarla devam eder. Kendi çabaları ile topluma fikirlerini benimsetir ve anlatmaya başlar durmadan. Nihayet o kişi pişer ve fikirlerini yayan büyük bir ağaç olur. İşte nihayet tohum yetiştirmeye başlar ve değişmez denilen ıssız yeri, güzelleştirmeyi başarır.

Malcom X'in dediği gibi; "Tüm uyuyanları uyandırmaya bir tek uyanık yeter". Eğer kişi uyanık yani her şeyin farkında ise uyandırmak onun vazifesidir. İnsan, kendini çok basite alıyor. Gücünün farkında olmayan insan işte tam olarak bu soruyu soruyor; "Ben tek başıma ne yapabilirim ki?"

Çağımızın hastalığı olan tembelliği; öncelikle kendimize güvenip, çalışarak aşabiliriz. Kimse sana inanmasa, yaptıklarını gereksiz bulsa dahi; sen her şeyin farkında olan birisi olarak durmadan çabalamalısın.

Çevremizde birçok kişi tek başına bir şeyler yapmaya çalışmakta fakat yalnız kaldığı için çalışması aksamaktadır. Bu insanların başlangıçta çabası boşa gözüktü de zamanla aynı fikirdeki insanların bir araya gelip büyük bir değişimin temelini atarlar. Hayırlı bir yolda yürürsen Allah'ın izniyle hiçbir zaman tek kalmazsın, sana destek çıkacak yol arkadaşları gelir. Niyet edip çalışmaya başlamak ardından hayırlısı diyerek dua etmek her Müslüman için müjdeleyici bir kavramdır.

Elbette sonunda, kalben iman etmiş sırf Allah rızası için çalışan kişilere Allah'ın yardımı gelecektir.

Günümüzde de bir değişim gerekli. Gerçeklerden uzaklaşmış sırf zevki için yaşayan bir nesil yetişiyor maalesef. Dinimizi yanlış tanıtan büyükler, Müslümanım deyip müslümanlığını yaşamayan kişiler, her türlü iş ahlakından yoksun; yalan dolan ile iş kuran esnaflar, her olaya gördüğü gibi inanıp mankafalaşmış beyinler gibi birçok neden bu nesli dikenlerle dolu bir odanın içine hapsediyor.

Büyük bir bozulmanın önüne set çekip hakikate doğru yürüyen nesiller yetiştirmeliyiz. İşte bu değişimi de; "karanlıklar içinde boğulan bir neslin içinden güneş gibi parlayan gençler" ile

gerçekleştirebiliriz. Uyanmış olan kişilerin bu yolda birleşmesi ve en başta çevresi olmak üzere adım adım dünyaya fikirlerini yayması gerekiyor. Bu yazıları okuyan gönül kardeşlerimin de uyanık ve bilinçli olduğunun farkındayım. Artık "Tek başıma ne yapabilirim?" karamsarlığından kurtulup, çabalamaya başlamalı ve bu çaba sonucunda hep beraber bir değişimi başlatmalıyız. Bu davaya gönül vermiş sevgili kardeşlerim! Uzun zamandır elimizde tuttuğumuz ipler, teker teker elimizden kayıyor. Değişimi başlatmanın tam sırası. Rahat bir devirde yaşamamız bizi de rahatlığa ve tembelliğe itti maalesef. Bundan dolayı adım adım işlenen oyunların karşısında sessiz kaldık. Daha geç olmadan mücadelemizi çetin bir şekilde yürütmeliyiz. Birleştirici olmalıyız, ayırım yapmamalıyız. Asıl mazlumun yanında, asıl zalimin karşısında olmalıyız. Her gördüğümüze, her duyduğumuza direkt inanmamalıyız. Aslını

araştırıp önce kendimizi sonra uyuyanları bilinçlendirmeliyiz. Çünkü bilinç olmadan savaşmak, bir demiri kemirmeye benzer. Kemirerek alt edemeyeceğimiz düşman ile boşuna mücadele ederiz. Bizim mücadelemiz demiri yapanlar ile olmalıdır. Yani mücadelemiz hep arkasını düşünüp,

oyun kuranlar ile savaşımdır.

Kâğıtlara sığmayan bu gibi sıkıntılar ile tek başımıza savaşıma başlamamız gerekiyor. O zaman işte "Ben tek başıma ne yapabilirim ki?" sorusu yanıt bulmaya başlar.

GENÇLİK NE İSTİYOR?

“Gençler bizim geleceğimiz” diyerek bugünü ihmal eden ve onları kendilerine benzetmeye çalışan yetişkinlerimiz maalesef gençlerin ellerinden kayıp gittiklerini ifade ederek şikâyet ediyor.

✍️ Vahap Yolcu

Bismillahirrahmanirrahim. Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun. Peygamberimiz Hazreti Muhammed Mustafa'ya (s.a.s) kainattaki zerrelere adedince salat u selam olsun. “Hakikaten onlar, Rablerine inanmış gençlerdi. Biz de onların hidayetlerini artırdık. Onların kalplerini metin kıldık.” (Kehf s. 18/13-14)

Peygamber Efendimiz (s.a.v.); buyurdular ki “Kul şu beş şeyden sorguya çekilmedikçe kıyamet gününde ayakları olduğu yerden kımıldamaz:

- 1-Ömrünü nerede tükettiğinden
- 2.Gençliğini nerede harcadığından
- 3.İlmiyle ne amel ettiğinden
- 4.Malını nereden kazanıp, nereye harcadığından
- 5.Bedenini nerede yıprattığından.

Gençlik, Allah'a şükür gerektiren ve Allah (c.c.) tarafından insana bahşedilen çok önemli bir nimettir. Bu nimetin nasıl ve ne uğurda harcandığı konusunda herkesin sorguya çekileceğinde şüphe yoktur. Ömür sermayesi pek azdır. Lüzumlu işler pek çoktur. Gençlik milletin dünü, bugünü, geleceği ve güç kaynağıdır. Bunun için toplum, kendi geleceğini garanti altına almak, milli ve manevi değerlerini yükseltip geliştirmek maksadıyla bilgili, görgülü, çalışkan ve üreten nesiller yetiştirmeye önem vermelidir. Gençliğin kıymetini bilmeden ömrünü tüketen bir insan pek çok problem ve sıkıntıyla karşılaşır. Bu sıkıntılar hem kendine hem de topluma zarar verir.

Genç bir birey olarak günümüz meselelerinin en önemlisinin gençlik

ve gençler meselesi olduğunu düşünüyorum. Çünkü onlar bizim sadece geleceğimiz değil. Onlar bizim dünümüz, bugünümüz ve yarınımız. Bugün onları anlamaz isek yarın için onlardan bir şey bekleyemeyiz. Bugün onlara gereken değeri, gereken ilgiyi göstermez isek yarınlarımızı yeterli manada inşa etmiş olamayız. Bugün onlara enerjilerini atabilecekleri faaliyetler düzenleyemez, kendilerini rahatça ifade edebilecekleri mecralar oluşturamaz ve sosyalleşebilecekleri ortamları inşa edemez isek ellerimizdeki hazineleri kaybetmeye mahkûm oluruz.

Bugün ah bizim zamanımızda böyle miydi diyerek günümüzü anlamayan anne-babalarımız gençlerimiz ile doğru bağlantıyı kuramıyor. Gençler bizim geleceğimiz diyerek bugünü ihmal eden ve onları kendilerine benzetmeye çalışan yetişkinlerimiz maalesef gençlerin ellerinden kayıp gittiklerini ifade ederek şikâyet ediyor.

Sokağı yakından tanıyan, lise ve üniversitede gönüllü gençlik çalışmalarında bulunan ve hala Türkiye geneli gençlik çalışmaları yapan bir genç olarak diyorum ki; aslında bugünün gençleri keşfedilmeye hazır birer hazine. Sadece anlayış, uygun ortam ve örnek alabilecekleri iradeli ebeveynler, öğretmenler ve yetişkin büyükler istiyorlar.

Aileler olarak maalesef balığa uçmayı kuşa da yüzmeyi öğretme çabasına giriyoruz. Sayısal yeteneği olmayıp mükemmel derecede sözel yeteneği olan gençlerimize sayısal alanlarda meslek edinmelerini sürekli telkin ediyoruz. Veya tam tersi

teknoloji, sanayi, mühendislik ve bunların makinaları ile alakalı alanlar ile arası çok iyi olan gençlerimize gereken imkânı vermeyip okul derslerinin zayıflığından dolayı onlara adam olmaz gözüyle bakıyoruz. Aslında sorun da tam olarak burada başlıyor. Artık gençlikten ne istiyoruz sorusunu ve cevabını değil; gençlik yani gençler ne istiyor sorusunu sormalı ve cevabını net bir şekilde onlardan almalıyız. Ve akabinde buna uygun davranışlar sergileyip, yine cevaplara yönelik onları istedikleri ve sevdikleri alanlara yönlendirmeliyiz.

Tıpkı Efendimizin gençlerle olan bağı gibi bağ kurmalıyız aslında. Âlemlere rahmet olarak gönderilen ve bizlere yegâne örnek olan peygamberimizin insanlarla, hususen gençlerle olan iletişimini ayrıntılı şekilde öğrenmemiz gerekiyor. Çünkü peygamberimizin gençlerden oluşan sahabe efendilerimiz ile ilişkisi bugün belki de en çok ihtiyaç duyduğumuz ilişki. Sevgi, şefkat, anlayış, samimiyet, örnek olma ve kişinin fitratına uygun davranışlar sergileme temelli bir ilişki görüyoruz. Ve görüyoruz ki bu temeldeki bir iletişimin neticesinde

canını ve malını yoluna feda edecek gençler yetişmiş ve davasına omuz veren kişiler de çoğunlukla gençlerden oluşmuştur.

Şunu da ifade etmek isterim ki; bugün sıklıkla kullanılan z kuşağı, teknoloji kuşağı, yalnızlık kuşağı gibi tüm isimleri reddediyorum. Çünkü din, örf, kültür ve medeniyeti devre dışı bırakarak özelliklerinin art niyetli insanlar tarafından belirlendiği bir anlayış bizim olamaz. Gençlere dini, örfü, kültürü, medeniyeti, günümüz şartlarını ve herkeste farklı olan fitratı ihmal etmeden insan oldukları için değer vermemiz gerektiğini düşünüyorum.

Bunları ifade ederken; çocuğunuz ne istiyorsa vermenizi, onları rahata alıştırmayı ve lüks içinde bir yaşam sunmanızı kastetmiyorum. Böyle davranarak çocuğunuzun en büyük kötülüğü yapmış olursunuz zaten. Çocuğumu özel okullarda okutuyorum, ne istiyorsa alıyorum, cebini harçlıksız bırakmıyorum ama yine de çocuğumla anlaşamıyorum diye şikâyetinde bulunan anne-babalarımızın sayısının ciddi bir oranda olması da bunu gösteriyor zaten. Bugün televizyon, telefon, sosyal medya vb nedenler ile aramızdan kaybolan muhabbetlerimizi geri getirerek çocuklarımızla hayatı ve hayatın zorluklarını, imtihanı, başarıyı ve kaybetmeyi de konuşmalıyız. Onlara uygun

şartlarda para kazanacak ortamlar oluşturmaliyiz. Helali-haramı bilen, adaleti ve merhameti kendine şiar edinen gençler yetiştirmeliyiz.

Bir önemli husus da çocuğumuz, gençlerimiz bilgisayar, sigara, alkol ve madde bağımlısı diye onlardan şefkatimizi, ilimizi, merhametimizi ve güler yüzümüzü eksik etmemeliyiz. Onlara karşı her zamankinden daha fazla şefkatli ve ilgili olarak vakitlerini değerlendirebilecekleri ortamlar sağlamalıyız. Sağlamalıyız ki bağımlısı oldukları şeylerle ilgilenmeye vakitleri kalsın.

Sona doğru yaklaşırken çocuklarımızın ve gençlerimizin de imtihanımızın bir parçası olduğunu unutmamalıyız. Bir oğlunun diğer oğlunu öldürdüğü Hz. Âdem'i sürekli hatırimızda tutmalıyız. 950 sene peygamberlik yapan ama çocuğu iman etmeyen Hz. Nuh'u aklımızdan çıkarmamalıyız. Verdiği söz ile oğlunu kurban etme imtihanıyla karşı karşıya kalan Hz. İbrahim'i gönül dünyamızda her zaman diri tutmalıyız.

Son olarak gençler para, makam, şöhret veya yalnızlık istemiyor. Kendilerini anlayabilen, kendileriyle muhabbet eden, kendileriyle vakit geçiren ve istişare eden anne babalar istiyor. İlişkisi sadece 40 dakikalık derse sığdırılmamış öğretmenler istiyor. Yeri geldiğinde onlarla gülüp onlarla ağlayan, onlarla piknik yapan, futbol veya voleybol oynayan öğretmenler istiyor. Gençler sevdikleri ve ilgili oldukları işi yapmak istiyor. Kısacası gençler geleceği değil bugünü istiyor. Bugünden başlayarak geleceği inşa etmek istiyor.

VAKİT VARKEN...

“Beş şey gelmeden önce beş şeyin değerini çok iyi bilmelisin, ihtiyarlığından önce gençliğinin, hastalığından önce sağlığının, yokluğundan önce varlığının, meşguliyetinden önce boş vaktinin ve ölümünden önce hayatının.” sözlerinde vurguladığı konuya biraz daha yakından bakalım mı?

✍ Zeynep Arslan

Tomurcukları topla. Zaman hâlâ uçup gidiyor ve bugün gülümseyen bu çiçek, yarın ölüyor olabilir... * Genç kardeşim. Uyurca keňç, Soğdca kanç. Kıpçaklar, Gagavuzlar, Çağataylar ve Moğollar kence derler. Kaşgarlı Mahmut Divânü lügâti't-Türk'te genç kelimesini kullanmış. Farsçadaki genç kelimesi hazine anlamına gelir. Peki, bu bilgiler ne işimize yarayacak? Bilgiler bir yapboz parçasıdır kardeşim. Parçaları toplamaya ve birleştirmeye devam edelim. Hedefimiz bütüne ulaşmak diğer bir deyişle Kızılmele.

“Gençlik bir kitaptı, okuduk bitti; Canım bahar geçti çoktan, kış şimdi.” demiş Hayyam.

MEVSİMLER BİZE NEYİ HATIRLATIR?

Gençlik sadece bir kere şahit olup yaşayabileceğimiz bahar. Canlılığın, yeniden diriliş ve doğuşun, varlığın ve umudun timsali bahar, misali gençler. Gençlik mevsimi. Gençlik zamanı. Zaman su, akıp gidiyor. İçindeki su miktarını göremediğimiz ve musluğunu hiç kapatamayacağımız bir su depomuz olsun. Deponun ve suyun sahibi dese bize “Depodaki su bittiğinde yeniden su eklenmeyecek. Onu öyle kullan, ondan öyle istifade et ki her şey bittiğinde bu su ile neler yapabildin anlat bana!” Onu tasarruflu kullanabilmek üzerine düşünürdük, ne yapmalıyız? Nerede kullanmalıyız ve ne şekilde? Kimi o su ile sadece bir ağaç büyütürken kimi bir orman yeşertir. Başkası suyu boşa akıtır, akan su toprakla temas ettikçe bataklık zuhur olurken bir katre suda derya oluşturanlar da

vardır. Kimi suyla toprağı kullanır bir testi yapar ve onunla suya muhtaçlara yardım eder. Biri su ve diğer imkânları kullanır, mabetler, şehirler, medeniyetler inşa eder. “Tükenip gidiyor ömür dediğin.” Su tükenirken tükenmez işler yapmaya gençken başlanır. Tükenmez, tüketilmez işler yapmak istiyorsak genç kardeşim “İşimiz vaktimizden çok.” deyip işlerimizi eyleme dökerek tükenen zamana meydan okuyabiliriz. Bugün örnek aldığımız şahsiyetler gençlik nimetinin kıymetini bilmiş ki yaptığı işler yaşadığı zamanı aşp günümüze gelmiş. Ömür tükenip gidiyorsa, genç gidip tükenmemeli. “Bu gidiş nereye mi?” O’na. “Uzun ince bir yoldayım. İki kapılı bir handa, gidiyorum gündüz gece.” Yol zorlu, han tehlikeli de olsa rehberimiz sayesinde yol üzere devam ediyoruz. Peygamber Efendimiz’in “Beş şey gelmeden önce beş şeyin değerini çok iyi bilmelisin, ihtiyarlığından önce gençliğinin, hastalığından önce sağlığının, yokluğundan önce varlığının, meşguliyetinden önce boş vaktinin ve ölümünden önce hayatının.” sözlerinde vurguladığı konuya biraz daha yakından bakalım mı? Hastalıktan/düşkünlükten önce sağlığın... Sağlık, enerji, hareket gençlikte. Yokluktan önce varlığın... Varlık, hazine gençlikte. Meşguliyetten önce boş vaktin... Zihnin ve dolayısıyla vaktin en istifâdeli olarak kullanıldığı dönem gençlik. Ölümünden önce hayatın... Hayat, dinçlik, dirlik ve birlik ruhu gençlikte. İhtiyarlıktan önce gençliğin kıymetini bilmek... Gençlik zamanı geçmeden “genç” olabilmek. Hazinenin kıymetini bilmek ve bir

hazine olmak. Allah’ın bize verdiği cevher niteliğindeki meleke, nimet ve imkânların farkına varmak. Cevheri nasıl işleyeceğimizi öğrenmek. Cevher işlenir mücevher olur. Hazinemizi mücevherlerle donatmak donanımlı olarak... Fransızca genése (jönez:‘oluş, doğuş’) kelimesinin pek çok dilde benzer harf veya seslerle benzer anlamda kullanılan genç sözcüğü ile aynı köke dayandığı düşünülmekte. Medeniyetler hazine nesillerinden doğar; oluşur cemaatler, ordular, şehirler...

MEDENİYETİN BEŞİĞİ MEDİNE

Medeniyet Medine’de ortaya çıktı. Medine Arapçada şehir demek, kelimenin kökü dâne fiilinden, deyn (din) isminden türetilmiş olup aslen hâkimin bulunduğu ve adaletin uygulandığı yer, dini hükümlerin uygulandığı yer anlamına geliyor. Peygamberimiz Yesrib’e hicret edip orada İslam şehri ve şehir kültürünü inşa etmiş buraya Medine adını vermişti. Medeniyet dânededen türemiş, dinin hayata tatbik edilmesi anlamına da geliyor. Medeniyetimizde yerleşim alanlarını incelediğimizde merkezinde cami olan ve cami çevresinde şekillenen köylerimizi, şehirlerimizi rahatlıkla görürüz. Yine medeniyetimizin olmazsa olmaz parçası Fütüvvet (Arapça genç anlamına gelen fetadan türetilmiş kelime), Ahilik (kardeşlik) teşkilat ve geleneklerimizin merkezinde Hz. Peygamber ve ehlibeyt sevgisi var.

DİNİN TEMELİNDE PEYGAMBER

“Sende insan ve toplum, sende

temel ve bina; Ne getirdin, götürdün, bildirdinse âmenna...” demiş Kısakürek. Medeniyetin özü Medine’de “yaşayan İslam”. Hz. Muhammed (sav). Medine ve medeniyetin demirbaşlarındandı gençler. İslam gençlerle yayıldı, zaferler kazanıldı, fetihleri gençler yaptı. Gençlerin en nasipleri sahabiler, “Peygamber halkası... Yani, O Nur etrafında Sahabiler dizisi...” Bir genç olarak Hz. Muhammed’den (sav) sonra örnek alacağımız genç sahabiler... “Müjdecim, Kurtarıcı, Efendim, Peygamberim; Sana uymayan ölçü, hayat olsa tepirim!..”

Bilhassa gençler bu ölçüyü araştırma, öğrenme, tatbik etme ve bunda istikrarlı olmaktan sorumlu. Hz. Muhammed (sav) gençliğinde neler yapardı, nasıl davranırdı, gençliğini nasıl tasarruf etti? Peygamber Efendimizin gençlerle

ilişkisi nasıldı?..

Gençliğin kıymetini gençken bilmek “carpe diem”in zirvesi değil de nedir? Rehberimizi ve çevresindekileri takip ederek ulaşacağımız zirveye. Takip etmek için evvela bulmak, bilmek gerek ve tanımak, duymak gök kubbede kalan hoş sedaları. Vakıt varken...

Ne kaldı sana bu dünyadan?*** Peki, biz bu dünyaya ne bırakacağız? Nasıl bir iz, seda? Vakıt varken... Soruları kendimize sormak, düşünmek ve aramaya koyulmak cevapları. “Bulanlar arayanlardır”ı unutmadan yapboz parçalarını bulup birleştirmeye çalışmak... Kızılmele! Kelimelerimi bir film, bir şarkı ve bir kitap ile nihayete erdireyim genç kardeşim: *Ölü Ozanlar Derneği (1989) **Peygamber Halkası - Necip Fazıl Kısakürek ***Nasıl? Ne Zaman? - Hardal

“

GENÇLİK SADECE BİR KERE ŞAHİT OLUP YAŞAYABİLECEĞİMİZ BAHAR. CANLILIĞIN, YENİDEN DİRİLİŞ VE DOĞUŞUN, VARLIĞIN VE UMUDUN TİMSALİ BAHAR, MİSALİ GENÇLER. GENÇLİK MEVSİMİ. GENÇLİK ZAMANI. ZAMAN SU, AKIP GİDİYOR. İÇİNDEKİ SU MİKTARINI GÖREMEDİĞİMİZ VE MUSLUĞUNU HİÇ KAPATAMAYACAĞIMIZ BİR SU DEPOMUZ OLSUN.

EDİRNEKAPISI MİHRİMAH SULTAN KÜLLİYESİ

Yapı, 1563-1566 yılları arasında, sur için en yüksek bölgesi olan Edirnekapısı'nda Kanuni Sultan Süleyman'ın kızı olan Mihrimah Sultan için Mimar Sinan tarafından inşa edilmiştir.

Yavuz Selim Yaylacı

Şehrin Bizans başkenti olduğu yıllarda, bölge bir başka tarihi kente Adrianopolis'e (Edirne) giden yolun başlangıcına açıldığı için Bizanslılar tarafından 'Pili Tis Adrianupoleus' diye anılırken fetihten sonra Osmanlılar bunu Edirnekapısı olarak çevirmişlerdir.

Yapı, 1563-1566 yılları arasında, sur için en yüksek bölgesi olan Edirnekapısı'nda Kanuni Sultan Süleyman'ın kızı olan Mihrimah Sultan için Mimar Sinan tarafından inşa edilmiştir. Camiinin bulunduğu bölgede inşa öncesi bir kilise harabesi olduğu söylenir. Rivayete göre Patrik harabenin kaldırılarak yerine camii yapıldığını öğrenince hak talep etmiş, bunun üzerine Kanuni Sultan Süleyman camii inşaatını durdurarak bölgenin biraz ilerisine yeni bir kilise inşa ettirmiş ve kilise inşası bittikten sonra camiinin yapımına devam edilmiştir. Lakin camiinin yerinde Azizloannes veya Georgios adına bir kilise bulunduğu yolundaki iddia bir esasa dayanmaz.

Yapı ile alakalı aslı olmaksızın anlatılan bir başka husus da Mimar Sinan ile Mihrimah Sultan'ın aşkıdır. Mihrimah Sultan, Kanuni Sultan Süleyman'ın Hürrem Sultan'dan 1522 yılında doğan tek kız çocuğudur. Farsçada güneş ile ay anlamına gelen sultanın ismini babası Sultan Süleyman koyar. Mihrimah Sultan 17 yaşına geldiğinde evlilik için iki aday gündeme gelir. Biri Diyarbekir Beylerbeyi Rüstem Paşa diğeri ise

Başmimar Koca Sinan. O dönemde Rüstem Paşa otuz dokuz yaşında ve bekâr, Mimar Sinan elli yaşında ve evlidir. Rivayete göre Hürrem Sultan'ın da girişimleri neticesinde Mihrimah Sultan, Rüstem Paşa ile evlendirilir.

Evliliğin gerçekleşeceği halk tarafından duyulunca Rüstem Paşa'yı beğenmeyen tebaa kendilerinin cüzzam hastası olduğunu konuşmaya başlar. Dedikodular yayılınca padişah hekimbaşını Diyarbekir'e paşanın yanına yollar. Hekimbaşı tedaviye başlamadan evvel haznedarın paşaya ait çamaşırlardan bir şeyler alıp saklamaya çalıştığını görür. Saklanan şeyin bit olduğu anlaşılınca hekimbaşı tedaviye başlamadan müjdeyi verir. Cüzzam hastalarına bit gelmeyeceğini söyleyen hekimbaşı paşa tarafından da ödüllendirilir.

Yaşanan olay üzerine şu beyitler halk arasında yayılır:

Olcak bir kişinin bahtı kavi, tali yar Kehlesi dahi mahallinde anun işe yarar

(Bir kişinin bahtı açık, şansı iyi olursa onun biti bile işe yarar.)

Aradan yıllar geçer, Mihrimah Sultan Koca Sinan'ı bir gün huzuruna çağırarak kendi adına İstanbul'un güzel bir yerinde külliye inşa etmesini ister. Külliye'nin konumu hakkında detay verilmeyince Koca Sinan 1540 yılında Üsküdar'daki Mihrimah Sultan Külliyesi'nin temelini atar. Külliye 1548 yılında tamamlanır.

Mihrimah Sultan 1562 yılında Koca Sinan'ı tekrar huzuruna çağırır ve İstanbul'da kendi adına bir külliye daha yapmasını ister. Mimar Sinan

ikinci külliye için İstanbul'un en yüksek tepesi olan Edirnekapısı'nı seçer.

Her yıl Nisan-Mayıs aylarında birkaç gün güneş Edirnekapısı Mihrimah Sultan Külliyesi'nde batarken ay kendini Üsküdar Mihrimah Sultan Külliyesi'nin tepesinde gösterir. Rivayete göre Koca Sinan burada kavuşmadığı aşkı Mihrimah Sultan'ın ismine telmihte bulunur.

Rivayetler bunlar ile sınırlı değildir. Camiinin camlarındaki işlemler kimi yazarlara göre Mihrimah Sultan'ın yazmasındaki oyların işlemleridir. Şehrin bir ucundaki bu tek minareli camii Mihrimah Sultan'ın inzivasına ithaf edilmiştir. Mihrimah Sultan adına yapılan külliye'nin duru, gösterişsiz ve asil duruşuna rağmen içinin alabildiğine aydınlık olmasında da Sinan'ın duygularının izleri olduğu söylenir. Nitekim Koca Sinan'ın Rüstem Paşa için yaptığı camiinin çinileri ve süslemelerinin tüm ihtişamına rağmen diğer yapılara göre daha karanlık oluşu da göz önünde bulundurulur.

Prof. Dr. İlber Ortaylı bu aşk hikâyelerinin asılsız olduğunu, hiçbir şekilde belgelenemeyeceğini vurgulamıştır. Mimar Sinan hakkında en kapsamlı kaynaklardan biri olarak bilinen "Sinan Çağı: Osmanlı İmparatorluğu'nda Mimari Kültür" isimli kitabın yazarı Harvard Üniversitesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Gülrü Necipoğlu da bu hikâyelerin ilk kez Arthur Stratton isimli yazar tarafından dile getirildiğini, anlatılan hikâyenin tamamen hayal ürünü olduğunu belirtmiştir.

Külliye; camii, medrese, bir çift hamam, çok sayıda dükkândan meydana gelen bir çarşı, sıbyan mektebi, çeşme ve türbeden ibarettir. Toplamda on yedi adet medrese odası mevcuttur. Belgelerde altmış iki adet olarak gösterilen dükkânların büyük çoğunluğu günümüze kadar gelmese de bir kısmı hala kullanılmaktadır. Ahmed Paşa Türbesi de Mimar Sinan yapısıdır.

Türbede Mihrimah Sultan'ın kızı Ayşe Sultan'ın kocası Ahmed Paşa ile diğer aile mensuplarının kabirleri vardır. Çifte hamam bir süre çok harap bir durumda kaldıktan sonra soyunma yerleri iplik fabrikasına dönüştürülmüş, 1960'lı yıllarda tamir edilerek yeniden işletmeye açılmıştır.

Edirnekapı Camii, Mimar Sinan'ın tek kubbeli camiiler tipinde meydana getirdiği en büyük eseridir. Plan bakımından Eyüp'teki Zal Mahmud Paşa Camii ile benzerlikler göstermektedir. Camii, ön safta namaz kılmanın daha faziletli olduğu inancına binaen geniş bir şekilde inşa edilmiştir. Dikdörtgen prizma üzerine yerleştirilmiş kare bölümde bulunan çok sayıda cam camiinin içinin daha aydınlık ve ferah olmasını sağlamıştır.

Külliye 1718, 1766 ve 1894 yıllarında meydana gelen zelzelelerde tahribata uğramış, tamir çalışmaları 1910-1912 yıllarına kadar sürmüştür.

İSTANBUL'A GİTMEK

Bu kadar kolay mıydı İstanbul'a gitmek? O da gitseydi o zaman...

Arif Erdem Aktaş

Ahşap binanın önünde takım elbiseli, şık gözükmeye çalışan bir grup delikanlı öbek öbek bekliyorlardı. Düğün için farklı farklı şehirlerden önceki akşam gelmiş olan damadın arkadaşları köy evinde kalmışlar, akşam erken gelenlerle çiğ köfte eşliğinde ufak çaplı bir eğlence tertip etmişler, sabaha doğru gelenlerle ise yeni yeni hasbihal edebiliyorlardı. Düğün öncesi uzun zamandır görüşmeyen eski dostların ayaküstü konuşmaları “falanla görüşüyor musun, filanla rastlaşıyor musun” muhabbetleri yeni yeni başlamıştı. Damadın liseden dört bir yana dağılmış arkadaşlarından uzun zamandır görüşmeyenler eski günlerden konuşuyorlardı.

İlçede yapılacak düğüne kendilerini götürmeleri için damadın babasının rica ettiği birkaç dostu gelmişti. Dışında sohbet halindeki gençler sohbet halkalarını mümkün olduğunca bozmamaya çalışarak eski model ve bagajlarının yanı sıra LPG tüpü tarafından işgal edilmiş, arabalara sıkışmaya başladılar. Köy evinden en son çıkan birkaç İstanbullu genç ise ilçedeki Kur'an kursunun hocasının arabasına sıkışmışlardı. Hocanın, burnu ilçe yoluna çevrilmiş arabasının altı ağırlıktan yere yaklaşmış, motoru hırıltılarla çalışmaya başlamıştı.

“Siz arkada sıkıştınız biraz gençler amma bizim araba da bu kadar işte daha ileri çekemiyorum koltuğu, kusura kalmayın” dedi Abdullah Hoca tanışmadan önce. “Demek liseden arkadaşısınız bizim Şaban'ın... Vay be! Büyüdü de evleniyor!” dedi içini çekerek. Gençlerin isimlerini, tahsillerini ve memleketlerini sordu. Konyalı olanla biraz daha uzun tuttu memleket muhabbetini, yakınlıktan ötürü.

“İstanbul'dan geliyorsunuz he mi? Biz de İstanbul'a gittik imam hatibe. Burada sağ olsun hocalar verdiler o zaman 10'ları karneye... Siz bilmezsiniz o zamanlar 10 üzerinden karnede notlar... Bir gittik ki İstanbul'daki çocuklar zehir gibi, biz burada taşrada bir şey görmemişiz tabi. Zor olmuştu yani ilk başlarda ama elhamdülillah hocalarımız yetiştirdi bizi onlara, güzel güzel okuduk faydalandık. Sonra üniversiteye gidecektik bu şey vurdu bize o zaman işte... 28 Şubat şeyi işte, hay yaşı katsayı katsayı, katsayı vurdu bize okumayacaktık üniversite. Hocalarımızdan biri bize muhakkak açıktan da olsa bir bölüm bitirin demişti. O zaman ne işimize yarayacak diye düşünmüştük ama yirmi dört yıl sonra işime yaradı. Açıktan İşletme bitirmiştım o zamanlar Hocamız dedi diye. Geçen sene bu Kuran kursuna müdür olurken işe yaradı. Müdürlük için üniversite şartı istiyorlar, dört yıllık. Ama hep İstanbul içimde kaldı yani. Hala İstanbul'a gitmek istiyorum, bir yolunu bulsam gideceğim yani. Zamanında bir işportacılık falan yapmıştık, birkaç iş tutturmaya çalıştık ama bizim anladığımız işler değilmiş. Olmadı, beceremedik...”

Abdullah Hoca anlatmayı sürdürürken gençler aralarda Hocayı dinledikleri belli olsun diye “Ya! Öyle mi! Kaç yılında Hocam? Eyvallah! Hayırlısı tabi” gibi tepkiler veriyorlardı. Köy yolu bitip ilçeye girdiklerinde Abdullah Hoca bir süre konuşmayı bırakmıştı. Gençler kendi aralarında önce damada takacakları parayı, sonra düğünden kaçta ayrılacaklarını, daha sonra da dönüş otobüsünün kaçta olduğunu ve yetişip yetişemeyeceklerini konuşuyorlardı. Abdullah Hoca kulak misafiri olduğunu belli ederek

“Kaçta döneceksiniz gençler aldınız mı biletleri?” diye sordu gençlerin konuşmalarını bölerek. Aldığı cevaptan sonra da “Yetişiriz yetişiriz merak etmeyin. Burada bir yerden bir yere en fazla on beş dakika sürer arabayla. Üsküdar gibi düşünün burayı. Harem'den Çengelköy'e kadar, öbür taraftan da Kısıklı'ya kadar bir alan düşünün, aynı mesafe. Tabi orada trafik falan olduğu için on beş dakikadan fazla sürer ama burada en fazla on beş dakikaya gidersiniz. Siz ona göre ayarlayın kendinizi ne zaman isterseniz ben götürür bırakırım sizi. Bizim buranın trafiği bir başkadır. İstanbul'da araba süren burada zorlanır. Burada o işaretler lambalar neyin işlemez. Yolu istiyorsan kendin alacaksın, kimse sana yol mol vermez.” Yanlarından geçen arabayı görünce bir müddet dikkatle gözünü arabaya dikti Abdullah Hoca. “Bizim şube müdürü.” dedi gençlere tanıtmak için. “Tek başına gidiyor. Mübarek adam kimseyi almadın mı yanına gençler sıkış sıkış gidiyor burada ya Allah Allah!”

Kız evinin önüne geldiklerinde sıra sıra dizili arabaların en arkasına park edip indiler arabadan. Arkadaki gençler uyuşmuş ayaklarını rahatlatmak için yerlerinde birkaç adım attılar iner inmez. Davul zurna sesleri eşliğinde kapının önünde beklemeye başladılar. Gelinle damat çıkarken gençlerden bazıları meşaleler yakıp konfeti patlattılar. Kapı önünde Abdullah Hoca kısa bir dua etti. Gelinle damat konvoyun en lüks arabası olan düğün arabasına binerken herkes hızlıca az önce indikleri arabalara geri bindiler.

Abdullah Hoca arabayı çalıştırıp öndeki arabaların çıkmasını beklerken konuşmaya başladı. “Kardeşim

İstanbul'da benim. BİM'i biliyorsunuz değil mi? Onun depolarından birinde çalışıyor. Muhasebeci. Sultantepe'de oturuyor. Senede bir iki defa ben de giderim yanına. Hala özlüyorum İstanbul'u. Kaç yıl oldu bir dönemedik İstanbul'a. O işportacılık işini tutturamayınca ne yapalım, mecbur döndük memlekete. Para yok, pul yok. O kadar kolay mı geçinmek İstanbul'da. Askere gittik, imam olduk, evlendik derken kaçtı o tren bir kere. Çoluk çocuk da olunca daha zor oluyor gitmek. Bizim düğün çok rahat olduydu. Bana dediler ki gelin, kızı alın köyden. Topluca uğurlama yapalım dualarla falan. Takı makı da olmasın, gerek yok. Bizim kayınpeder sevmezdi böyle nümayiş, gösteri rahmetli. Benim de canıma minnet, en güzeli olur, dedim. Bir de tatlı oldu ki la... Eskiden düğünler hep böyleymiş. Atla alırlarmış o zamanlar gelini. Erkek evine kadar götürürlermiş. Al sana düğün, bitti gitti. Şimdikiler illa salon tutulacak bilmem ne olacak diye tutturuyorlar bir şeymiş gibi. Ne varsa eskilerde var.”

Konuşmasını telefonunun zil sesi böldü Abdullah Hoca'nın. Bir yandan araba sürerken bir yandan da cebinden

telefonu çıkarmakta zorlandı Abdullah Hoca. Akıllı telefonun dokunmatik ekranına acemice dokunarak açtı telefonu. “Efendim abi. Evet, abi konvoydayız. Tabi gelin gelin daha var yetişirsiniz. Ben de gidiyorum şimdi. Evet evet Çakır'ın deposunun bu yanınında. Ben de gidiyorum şimdi Şaban'ın arkadaşları geldi İstanbul'dan. Onları aldık köyde kaldılar gece, misafirlerdi. Onlar var arabada 4-5 kişiyiz benim arabada. Onlara şoförlük ediyorum. Onlarla gidiyoruz salona. Kızı aldık az ewel. Tamam. Hadi görüşürüz. Hadi. Tamam, bildin değil mi nereyi diyorum? Tamam gelirsin. Oldu. Tamam. Hadi. Hadi selamette... Şimdi bilerek sizin de olduğunuzu söyledim ki gençler, demesin arabada tek başına gidiyor da bizi niye almıyor iki araba gitmeyelim boşa diye. Şimdi küçük yerlerde alınganlık çok olur gençler biliyoz mu? Burada meşgale az olduğu için insanın böyle şeyleri düşünmeye ister istemez vakti çok oluyor. Biriyile bir şey konuşur adam, acaba öyle mi demek istedi böyle mi demek istedi diye bir sürü düşünür. İstanbul'da sürekli bir hareketliliğin içinde, sürekli bir meşgalenin içinde

insanın çok vakti olmuyor öyle şeylere yani. Şimdi düşünmesin, Hoca tek gitti bizi arabaya mı almak istemiyor, falan gibisine diye sizi özellikle ondan söyledim.”

Az sonra Çakır'ın deposunun bu yanındaki düğün salonuna varmışlardı. Salonun bahçesinde koşuşturan çocuklar, salona son ana kadar girmek istemeyip çay sigara eşliğinde eş dostla laflamak isteyen adamlar ve anca düğüne yetişebilmiş olan uzun zamandır görmedikleri arkadaşlarıyla muhabbet eden gençler... Bu topluluğun arasına Abdullah Hoca da İstanbullu gençlerle birlikte katılmıştı. Onlar da bir köşede otobüs saatinden, ne zaman para takacaklarından, ne zaman çıkacaklarından konuşuyorlardı. Düğünün sonunu beklemeden damadı tebrik edip çıkmayı kararlaştırdıktan sonra bir suskunluk oldu. “İstanbul'a gitmek mesele değil de bir iş güç tutturmak lazım.” diye ansızın deldi bu sessizliği Hoca. Tam konuşmasını sürdüreceksen biraz önce arabada tek başına gitmesiyle Abdullah Hoca'nın dikkatini çeken şube müdürü yanaştı halkaya, selam verip. Abdullah Hoca hümetle müdürü gençlere,

gençleri de müdüre takdim etti. Müdür gençlere klasik soruları sorup, klasik cevapları aldı. Gençlerden biri müdür gelmeden önceki muhabbette kalmıştı. “Orada kuran kursu hocası olarak görev alamaz mısınız hocam? Yani tayinle falan...” derken müdür girdi araya. “Nereye gidiyormuş ya sizin bu Abdullah Hoca hayırdır?” Abdullah Hoca, “Yok müdürüm bir yere gittiğimiz öyle İstanbul günlerinden konuşuyorduk da işte gençler de İstanbul’dan gelince...” diye yuvarlak bir cevapla kıvırmaya çalıştı endişe içinde. Onun bu telaşı neyse ki uzun sürmemiş, düğün salonundaki sunucu herkesi salona davet etmişti.

İlçenin musikiye meraklı genç imamlarından birisi art arda birkaç ilahi okuduktan sonra bir Hoca Efendi evliliğin ve ailenin önemi üzerine bir sohbet vermek üzere sahneye çıktı. O sohbetini sürdürürken İstanbullu gençler de sahnenin karşısındaki gelin-damat masasında oturan damadın yanına sokulup kendisini tebrik ettiler. Otobüse yetişmek için erken ayrılmak durumunda olduklarını söyleyip özür dilediler. En son içlerinden birisi damadın cebine para dolu bir zarf sıkıştırdı. Salonun fotoğrafçısına el ettiler. Fotoğraf çekildikten sonra salonun mescidinden henüz çıkmış

olan Abdullah Hoca’nın yanına gittiler. Hoca parmaklarıyla tesbihat yaparken hiç konuşmadan arabaya bindi. Hınlılar eşliğinde motoru çalıştırılan arabanın burnu otogar yoluna döndü.

Araba otogara girerken gençler tek tek teşekkür ettiler Hoca’ya. Hoca’da tevazuuyla karşılık verdi gençlere. Gençlerin otobüs saati gelmişti. Hoca’nın da arabadan indiğini görüp “Aman Hocam gerek yok siz zahmet etmeyin daha fazla, biz şimdi biner gideriz.” dedilerse de Abdullah Hoca kabul etmedi. Abdullah Hoca’nın kabul etmediği an telefonu çaldı. “Efendim abi. Otogara geldim abi şimdi gençler gidecekler de otobüsleri var. Onları salavatlıyorum. Birazdan geleceğim inşallah. Bulamadın mı? Yav mübarek adam Çakır’ın deposunu da mı bilmiyorsun? Hemen öbür yanı işte. Tamam, sen bekle ben oraya gidince konum atayım sana. Tamam. Tamam, hadi bekle bakalım. Hadi. Yav bu akıllı telefonu yeni aldım gençler. Ne zamandır hevesliydim herkeste var diye. Öyle de güzel geliyor ki yav. Konumu atıyorsun şak diye buluyor adam. Neyse hadi siz binin kalkıyor otobüs.”

Hoca tek tek gençlerle vedalaşıp otobüsün arkasından donuk donuk

baktı bir süre. İstanbul’a gidiyordu gençler. Aha bu otobüs ona çok uzak gelen İstanbulda’ydı sabah ezanında. Bu kadar kolay mıydı İstanbul’a gitmek. O da gitseydi o zaman. Bir saat sonraki otobüsle giderdi gitmesine. Sabah ezanından bir saat kadar sonra varırdı İstanbul’a. O kadar kolay mıydı?

Otobüs gözden kaybolurken Abdullah Hoca hızla arabasına atlayıp motoru bağırarak çalıştırdı. Vitesleri ardı ardına yükseltip otobüsün arkasına yaklaştı. Otobüsün sırtında ağır ağır seyretti bir süre. O sıra düşündü. Bu kadar kolay mı? 10 kilometre kadar düşündü. Akıllı telefonu çaldı. Düğün salonundan konum bekliyordlardı. Sağa çaktı Abdullah Hoca. Otobüs, batan güneşe doğru yokuşun arkasına doğru inene kadar düşündü Abdullah Hoca. O kadar kolay mıydı? Akıllı telefon titredi. Mesaj gelmişti: “Hocam düğün bitecek konum bekliyoruz ???” Değildi.

Abdullah Hoca sessiz sessiz ağlamaya başladı. Gözyaşları günün son ışıklarıyla parlarken, arabasının hınlıtları, kendi hiçkırklarına kanşıyordu. Arabanın burnu bu kez güneşe bakmıyordu.

BİR MOLA VE DOĞA KEYFİ; BUZLUPINAR

Siz Mevzubahis okurlarına bu sayıda tarihi bir konu ile değil, bir mola mahiyetinde olan Buzlupınar/Bitlis gezi yazımla merhaba demek istedim. Keyifli okumalar...

Resul Orman

Bitlis, Doğu Anadolu Bölgesi’nde yer alan eşsiz güzellikteki şehirlerden biridir. Güneyinde son zamanlarda fıstığıyla nam salan Siirt, batısında Malazgirt Savaşı’na şahitlik eden Muş, kuzeyinde dağına türküler yakılan Ağrı ve doğusunda ise bir yudum çay içip seyrine hayran olunan Van Gölü yer alır.

Bazı kaynaklara göre beş bin, bazı kaynaklara göre ise yedi bin yıllık bir tarihi geçmişe sahip olan Bitlis, günümüze ulaşana dek pek çok isim değiştirmiş, sayısız cenge tanıklık etmiş ve çeşitli milletlerin istilasına uğramıştır.

Nesilden nesile, dilden dile aktarılan destanlara da konu olan bu şehir için Şemsettin Sami eserinde, Bedlis kelimesinin manasının “Havası ve suyu güzel olan yerin adı” olduğunu belirtir.

Şehrin bugünkü ismi Makedonya Kralı II. Filibe’nin oğlu Büyük İskender’in Bedlis ismindeki komutanından gelmektedir.

Böyle bir şehrin içinde gezinmenin mutluluğu bir yana, halkının ziyarette bulunanları her meclise buyur etmesi, ikram ve izzette bulunması bizi ziyadesi mutlu etmişti. Yazdan kalan ılık günlerden birinde İran dönüşü uğradığımız bu belde, görenlerin gönlüne huzur dolduran doğasıyla bizleri mest etti. Uğrak yerimiz eski adı Soğuksu olan Buzlupınar idi. Burası Bitlis’in Hizan ilçesinde bağlı, şehir merkezine de 14 km uzaklıkta olan bir yer. Bu küçük köyün etrafı hep yakın köylerle çevrelenmişti. Doğası ve mert insanlarıyla bizlerde derin izler bırakan bu şirin

belde “orda bir köy var uzakta” tabirini yüreğimize yerleştirmeyi başarmıştır.

Bitlis ilinin Merkez ilçesine bağlı olan bu yer, misafirlere dinlenme hizmeti sunan bir tesisin bulunması hasebiyle son derece kolay bir konumda yer alıyor. Buzlupınar Konaklama Diyarbakır - Bitlis, Van - Diyarbakır, Ağrı - Batman, Ağrı - Diyarbakır, Van - Batman arasında bulunan mola yeri, kültürüyle herkesi buyur eden bir konaklama alanıdır.

Ortakapı köyüne gelir gelmez karşınıza çıkacak olan bu dinlenme tesisi sayesinde birçok ihtiyacınızı karşılar ve bu sayede yolunuza yenilenmiş şekilde devam edebilirsiniz. Eğer yolunuz Bitlis iline düşerse Buzlupınar Dinlenme Tesisleri’nde mola verip etrafını keşfetmenizi tavsiye ederim.

Burada biraz mola, biraz doğa ve çokça samimi insan sizi bekliyor. Bu güzel insanların hoş sohbeti inanın ki dimağınıza işleyecektir adeta. Yol ola yolcu vara...

balkanlar' da gençlik inşası

İyilik yolculuğumuzun bu seferki rotası Balkanlar...

Kuzey Makedonya'nın başkenti Üsküp'te inşa etmeyi planladığımız "**Jakup Asipi Gençlik Merkezi**" ile gençlerin milli ve manevi değerlerin korumasına destek olmayı hedefliyoruz.

SMS GENCLİK yaz
3072'YE GÖNDER
5 TL BAĞIŞTA
BULUN
4072'YE GÖNDER
27 TL BAĞIŞTA
BULUN

Makedonya

Türkiye

İYİLİĞİN
Geleceği

KAMPANYA KODU:
11893

ZİRAAT BANKASI HESAP NO: 2124994-5007
IBAN: TR66 0001 0004 8802 1249 9450 07